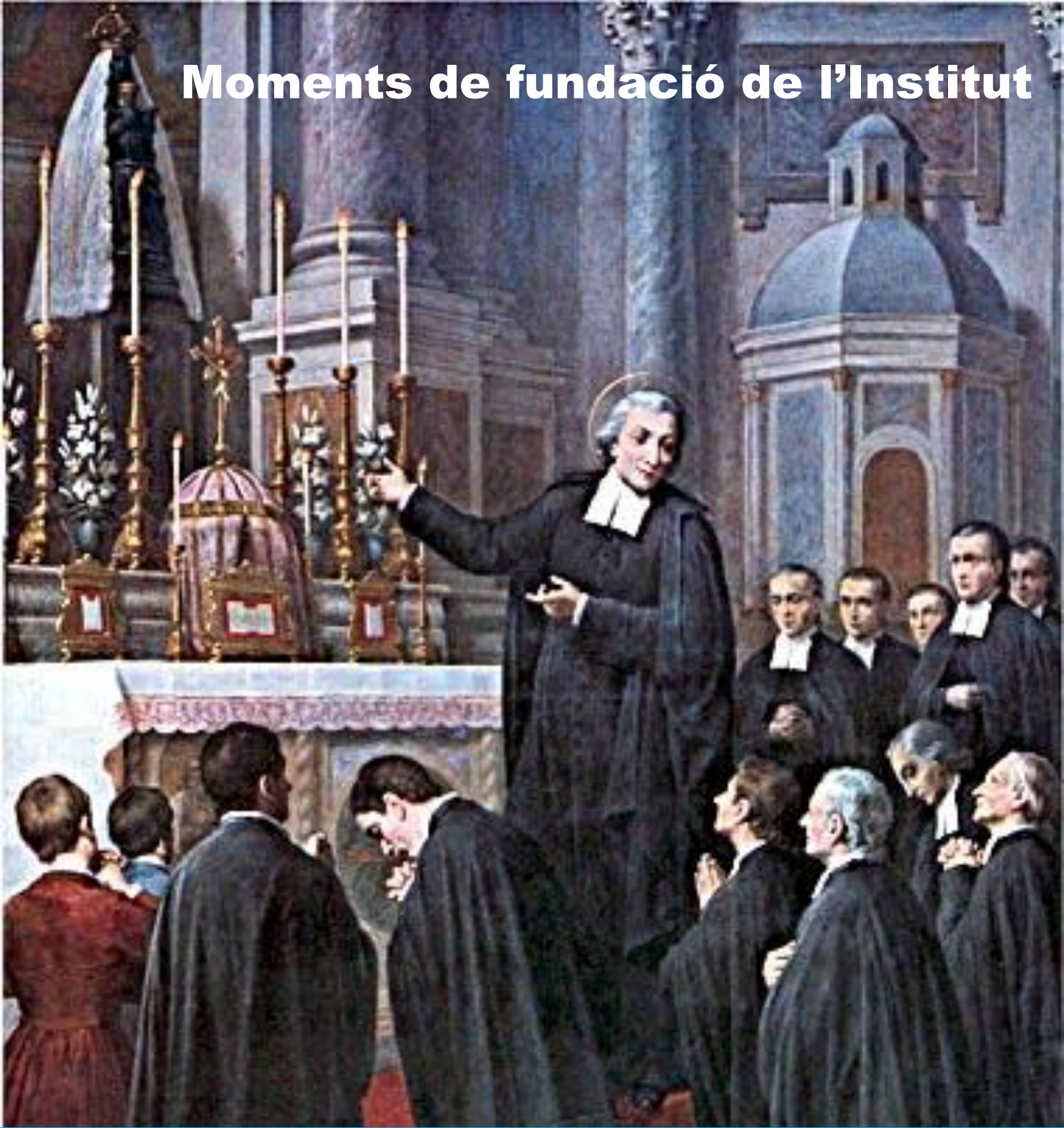
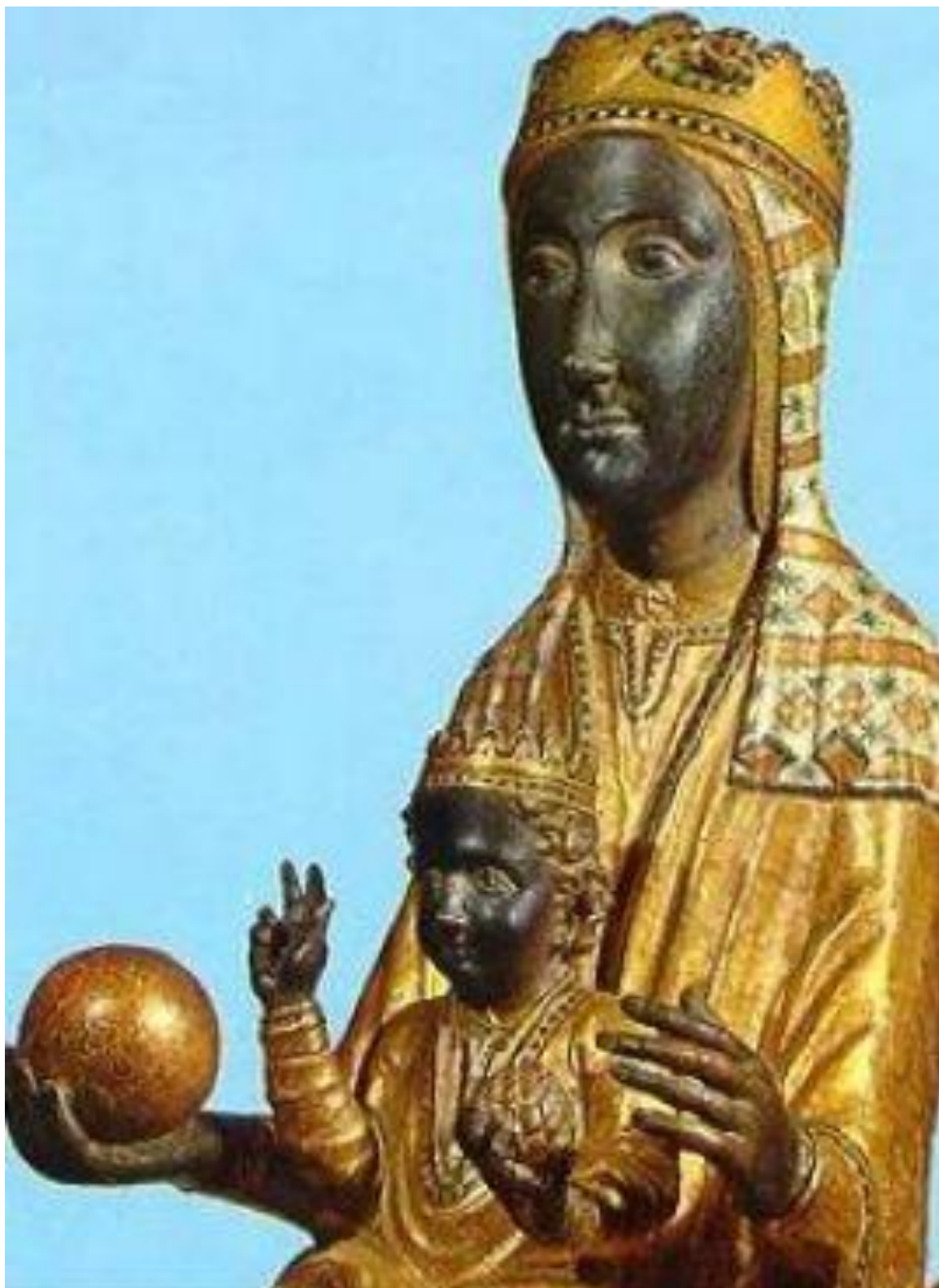

Moments de fundació de l'Institut

PAX * 248

Maig 2018

*Dels catalans sempre en sereu princesa,
dels espanyols, estrella d'Orient.
Sigueu pels bons pilar de fortalesa,
pels pecadors el port de salvament*

EDITORIAL

US PRESENTEM EL NÚMERO 248 DE PAX

MAIG 2018

ELS GERMANS S'EXPRESSEN...

ELS GERMANS ES COMUNIQUEN...

PAX VOL SER UN MITJÀ D'EXPRESSION I COMUNICACIÓ ENTRE ELS GERMANS

A les vostres mans el PAX n. 248, corresponent a maig 2018. Hi trobareu:

1. Una ambientació del mes de maig amb record de la Verge Maria i sant Joan B. de La Salle, l'homilia del papa Francesc en el dia Mundial de la Vida consagrada que el G. Visitador Titular recomana de reflexionar-la personalment i comunitària, un record davant del proper Sínode sobre els Joves, les propostes del Prior de Taizé per l'any 2018 Fem present al bisbe Pare Casaldàliga pel testimoni de vida cristiana que ens dóna.
2. Referent a LA SALLE: uns comentaris a la Carta Pastoral del G. Superior General i a la Circular del nostre G. Visitador Titular del 22 de gener, segueix el relat final sobre el Vot d'Associació per fi retrobat, el pròleg de la Regla de 1966 de molta actualitat encara per a ser meditat. Una icona simpàtica de la comunitat com una orquestra. També un record de llei Combes de 1904 a França i la figura profètica del G. Exupérien conjuntament amb la remuntada de vocacions en anys posteriors, Una interessant entrevista al G. Salvador Fargas.
3. Un fratern record dels dos Germans que ens han deixat i han rebut l'abraçada de Déu Pare i de sant Joan Baptista de La Salle: Gns. Antoni Salgado i Josep Ribera.
4. En matèria de FORMACIÓ: un article de Cristo Rey García Paredes sobre el tedi o la creativitat en la Vida consagrada, una presentació del salm 19 encara del G. Ramon Grau Informació del segon taller bíblic sobre l'Apocalipsi de sant Joan La qüestió de la solitud en les persones grans, un interessant llibre d'Antonieta Potente: "La vida consagrada és vida i és consagrada" una crida a no rendir-nos mai davant dels temps que vivim. Reflexions diverses per al nostre quotidià. Informació sobre el taller d'eBíblia. El G. Téfió Raoul Traoré ens ofereix una síntesi del seu treball final del Màster realitzat amb tenacitat i constància en aquests dos anys entre nosaltres sobre la inversió de Xina a l'Àfrica i la búsqueda de recursos naturals. El G. Pablo Álvarez ens ofereix una informació de l'Herbari de La Salle Bonanova amb espècimens únics de *tipus de Sennen*. Diferents aportacions sobre lideratge. Informació sobre Tami. I des de santa Coloma de Farners altres temes aportats pels nostres Germans. Venen després els punts de reflexió oberts a l'opinió de cadascú, la crònica de les circulars del temps del G. Imier de Jesús i Allais-Charles. "Notas sobre mis lecturas" del G. José Antonio Panero. La proposta de llibres útils, i en la pàgina de links s'hi destaca una ponència del P. Felicísimo Martínez, OP, molt apropiada per la situació actual de la vida consagrada. Segueix amb les anècdotes lasal·lianes que ens ofereix cada vegada el G. Ricard Serra. La recomanació de la pel·lícula que ens aconsella el G. Lluís Diumenge.

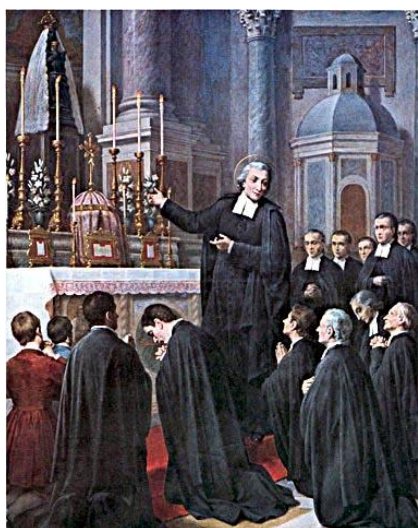
Desitjant sempre el bé en el present i futur personal, comunitari i institucional.

El Consell de Direcció de PAX
GG. Lluís Diumenge, Josep Maria Pons,
Carles Giol, Miquel Xancó i Jaume Pujol

MAIG. La Verge Maria i Sant Joan B. de La Salle

Els Germans tenen una especial devoció a Maria, Mare de Déu, a qui Joan Baptista de La Salle va consagrar el seu Institut. D'ella aprenen la docilitat a l'Esperit Sant que caracteritza un veritable deixeble. En el seu «SÍ» total beuen el model de la seva pròpia consagració i un testimoniatge d'abandó a Déu (Regla 75).

G. Jaume Pujol i Bardolet

Aquest PAX apareix el mes de maig, mes que, espontàniament, ens fa tenir una mirada a la Verge Maria i a sant Joan Baptista de La Salle. La Salle fundà l'Institut amb el recurs freqüent a la Verge Maria. Ell va recórrer a la Verge Maria en els moments difícils i podem recordar les recomanacions que ens fa *“de tenir-li una devoció molt més ferma que als altres sants, qualsevol que siguin... i ha de ser una devoció continua”* (M 151,3).

Podem ben dir que la fundació de l'Institut es fa d'una manera especial sota la protecció de la Verge Maria. Les peregrinacions que feu als Santuaris de “Notre Dame de Liesse”, de les “Virtuts” a París i de la “Guàrdia” a les afores de Marsella quan ja té els primers postulants i passa per grans dificultats en són un bon testimoni.

Quan el Fundador es veia en la foscor o en una situació aparentment sense sortida, i li va passar no poques vegades, recorria a algun Santuari de Maria, també amb Germans, per trobar-hi consol i coratge. Fem

esment de l'any 1686 després d'un recés dels 12 principals Germans; el 6 de juny tots ells fan una peregrinació a Notre Dame de Liesse tota la nit recorrent a peu els 40 Km de distància en dejú durant 8 hores i allà tenen la Missa presidida pel Fundador i emeten els seu vot d'obediència. I després esmorzen.

Ara bé, l'Institut no solament en vida del Fundador va passar per serioses dificultats. També ara i amb tres segles d'existència. Posant uns exemples: podem recordar a França amb la Revolució Francesa i la llei Combes després i se'n van sortir bé; Espanya amb la guerra civil com coneixem, Vietnam, etc. Però, a més, pel que fa sobretot al nord del nostre planeta hi ha manca de relleu en vocacions i un augment progressiu de l'ancianitat, per més que veiem que sorgeix el moviment lasal·lià de Colaboradors i Associats, del qual ens parla el G. Superior General en la seva última Carta Pastoral. Aquests són lasal·lians amb la seva identitat seglar i els hi donem possibilitat i facilitats per viure l'espiritualitat i la missió lasal·liana i ja els tenim ben integrats en el cos de la nostra Societat. Prou sabem que, tant la situació de dificultat de vocacions com la bona esperança dels lasal·lians seglars, en gran part és conseqüència del canvi de paradigma eclesial, social, polític, la indiferència religiosa... l'era digital amb les derivacions que ocasiona en la joventut i també en persones grans, etc.

Vitrall a N. D. de Liesse

Ja no tenim aspirantats o noviciats menors, no perquè s'hagin suprimit, sinó perquè han desaparegut coherentment en la nostra societat. Sabem que el que ens passa a nosaltres no ens és exclusiu nostre, sinó que també passa pràcticament a totes les Congregacions religioses, sempre atenent algunes modalitats diferenciades. Però aquesta consideració no ens serveix de cap consol i ser motiu d'abaixar els braços.

Avui tenim, per tant un problema seriós i un grans reptes. Ens hauríem de demanar-nos què faria sant Joan B. de La Salle avui en aquestes circumstàncies. Ell quan no hi veia cap solució activava el recurs a la Verge Maria i en la pregària assídua i va trobar, de fet, un camí a seguir.

Tots, en la presència de Déu, ens hem de preguntar quina resposta podem donar. I ja que diem que la missió segueix essent un reclam en totes les edats. Una molt important és l'actitud de testimoni personal, fratern i comunitari com ens digué el Fundador: *"L'exemple, en efecte, impressiona l'esperit i el cor molt més que les paraules. I això encara és més cert pel que fa als infants, els quals tenen una capacitat de reflexió i es formen normalment segons l'exemple dels seus mestres, inclinant a fer més el que veuen fer que no el que els senten dir, sobretot quan les seves paraules no concorden amb les seves accions"* (MTR 10,3).

L'"Evangeli Gaudium" que sempre reverteix en un clima d'alegria, ja que els joves diuen que no necessiten mestres sinó testimonis i l'aprenentatge per mitjà dels testimonis. Els convencen el que som no tant el que diem. *"En molts llocs hi ha escassetat de vocacions al sacerdoci i a la vida consagrada. Freqüentment això es deu a l'absència de comunitats d'un fervor religiós contagiós, que no entusiasma ni suscita atractiu. On hi ha vida, fervor, ganes de portar Crist als altres, sorgeixen genuïnes vocacions... és la vida fraterna i fervorosa de la comunitat la que desperta el desig de consagrar-se enterament a Déu i a l'evangelització* (EG 107).

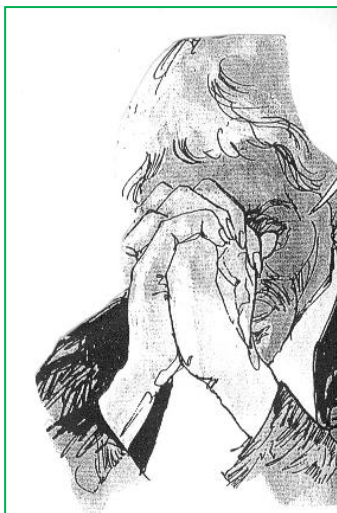
***Les institucions noves i renovades poden facilitar la tasca però no poden substituir el seu esforç. Les estructures noves i renovades poden són un reclam per començar en nosaltres mateixos un treball de conversió en el que el 'cop de mà institucional' no serà sinó un episodi indispensable i independent"* (E. Mounier).**

CONCRETEM. Potser ens surt espontàniament la pregunta QUÈ FAREM? Jo diria que aquesta no és la pregunta més interessant, sinó COM SEREM? Fer és més fàcil i entretingut que reforçar la identitat. Emmanuel Mounier diu: *"no són les estructures les que fan 'l'home nou', és un treball personal de l'home sobre si mateix en el que ningú pot reemplaçar a ningú. És a dir que el que FEM haurà de ser conseqüència del que SOM. Les noves estructures venen després del nostre esforç personal i comunitari.*

PER TANT, cal demanar-nos com va reaccionar i amb quins mitjans el Fundador davant de tantes dificultats que l'assatjaren i en descobrirem la resposta del que ens cal donar cada u de nosaltres. I quines recomanacions ens fa el Fundador per a la nostra vida personal, comunitària fraterna i de relació amb Déu vivint l'esperit de fe-zel que és essencial, mitjançant la pregària i el testimoni.

"Puc dir-vos amics meus, que si Déu en mostrar-me el bé que podia procurar aquest Institut, m'hagués descobert també les penes i creus que m'havien d'acompanyar, m'hagués faltat valor, i no hagués tingut ànim per tocar-ho ni amb la punta dels meus dits".

"He estat objecte de contradicció, perseguit per diferents prelats, inclús dels que jo esperava ajuda. Els meus propis fills, més predilectes s'han aixecat contra mi, afegint a les creus de fora les de dintre que són més sensibles. Per tant, si Déu no hagués posat la seva mà visiblement en recolzament d'aquest edifici, ja faria temps que estaria enterrat en les seves runes. Els magistrats s'han coaligat amb els nostres enemics".

"SED ASÍ EL ALBA PERENNE DE LA IGLESIA"

Homilía del Papa Francisco en el Día Mundial de la Vida Consagrada

Textos destacados de la homilía del Papa Francisco

"La vida consagrada nace y renace con el encuentro con Jesús"

"La iniciativa es de Dios"

"El verdadero amor sin peros"

"La vida consagrada libera los afectos de toda posesión para amar"

"Elige la obediencia humilde como la libertad mayor"

"¡Cuánto bien nos hace, como a Simeón, tener al niño en las manos!"

"Tener el Señor entre las manos es el antídoto al misticismo aislante"

"Vivir el encuentro con Jesús es dejar de vivir la parálisis de la normalidad"

"Superar la retórica de los buenos viejos tiempos pasados. Esa nostalgia mata el alma"

"Vivir el hoy de hoy en paz con todos"

"Andáis en el mundo contracorriente"

"Seguid adelante"

"Sed así el alba perenne de la Iglesia"

Texto completo de la homilía papal

Cuarenta días después de Navidad celebramos al Señor que, entrando en el templo, va al encuentro de su pueblo. En el Oriente cristiano, a esta fiesta se la llama precisamente la «Fiesta del encuentro»: es el encuentro entre el Niño Dios, que trae novedad, y la humanidad que espera, representada por los ancianos en el templo.

En el templo sucede también otro encuentro, el de dos parejas: por una parte, los jóvenes María y José, por otra, los ancianos Simeón y Ana.

Los ancianos reciben de los jóvenes, y los jóvenes de los ancianos. María y José encuentran en el templo las raíces

del pueblo, y esto es importante, porque la promesa de Dios no se realiza individualmente y de una sola vez, sino juntos y a lo largo de la historia. Y encuentran también las raíces de la fe, porque la fe no es una noción que se aprende en un libro, sino el arte de vivir con Dios, que se consigue por la experiencia de quien nos ha precedido en el camino.

Así los dos jóvenes, encontrándose con los ancianos, se encuentran a sí mismos. Y los dos ancianos, hacia el final de sus días, reciben a Jesús, que es el sentido a sus vidas. En este episodio se cumple así la profecía de Joel: «Vuestros hijos e hijas profetizarán, vuestros ancianos tendrán sueños y visiones» (3,1). En ese encuentro los jóvenes descubren su misión y los ancianos realizan sus sueños. Y todo esto porque en el centro del encuentro está Jesús.

Mirémonos a nosotros, queridos hermanos y hermanas consagrados. Todo comenzó gracias al encuentro con el Señor. De un encuentro y de una llamada nació el camino de la consagración. Es necesario hacer memoria de ello. Y si recordamos bien veremos que en ese encuentro no estábamos solos con Jesús: estaba también el pueblo de Dios -la Iglesia-, jóvenes y ancianos, como en el Evangelio. Allí hay un detalle interesante: mientras los jóvenes María y José observan fielmente las prescripciones de la Ley -el Evangelio lo dice cuatro veces-, y no hablan nunca, los ancianos Simeón y Ana acuden y profetizan. Parece que debería

ser al contrario: en general, los jóvenes son quienes hablan con ímpetu del futuro, mientras los ancianos custodian el pasado. En el Evangelio sucede lo contrario, porque cuando uno se encuentra en el Señor no tardan en llegar las sorpresas de Dios.

Para dejar que sucedan en la vida consagrada es bueno recordar que no se puede renovar el encuentro con el Señor sin el otro: nunca dejar atrás, nunca hacer descartes generacionales, sino acompañarse cada día, con el Señor en el centro. Porque si los jóvenes están llamados a abrir nuevas puertas, los ancianos tienen las llaves. Y la juventud de un instituto está en ir a las raíces, escuchando a los ancianos. No hay futuro sin este encuentro entre ancianos y jóvenes; no hay crecimiento sin raíces y no hay florecimiento sin brotes nuevos. Nunca profecía sin memoria, nunca memoria sin profecía; y, siempre encontrarse.

La vida frenética de hoy lleva a cerrar muchas puertas al encuentro, a menudo por el miedo al otro -las puertas de los centros comerciales y las conexiones de red permanecen siempre abiertas-. Que no sea así en la vida consagrada: el hermano y la hermana que Dios me da son parte de mi historia, son dones que hay que custodiar.

No vaya a suceder que miremos más la pantalla del teléfono que los ojos del hermano, o que nos fijemos más en nuestros programas que en el Señor. Porque cuando se ponen en el centro los proyectos, las técnicas y las estructuras, la vida consagrada deja de atraer y ya no comunica; no florece porque olvida «lo que tiene sepultado», es decir, las raíces.

La vida consagrada nace y renace del encuentro con Jesús tal como es: pobre, casto y obediente. Se mueve por una doble vía: por un lado, la iniciativa amorosa de Dios, de la que todo comienza y a la que siempre debemos regresar; por otro lado, nuestra respuesta, que es de amor verdadero cuando se da sin peros ni excusas, y cuando imita a Jesús pobre, casto y obediente. Así, mientras la vida del mundo trata de acumular, la vida consagrada deja las riquezas que son pasajeras para abrazar a Aquel que permanece.

La vida del mundo persigue los placeres y los deseos del yo, la vida consagrada libera el afecto de toda posesión para amar completamente a Dios y a los demás. La vida del mundo se empecina en hacer lo que quiere, la vida consagrada elige la obediencia humilde como la libertad más grande. Y mientras la vida del mundo deja pronto con las manos y el corazón vacíos, la vida según Jesús colma de paz hasta el final, como en el Evangelio, en el que los ancianos llegan felices al ocaso de la vida, con el Señor en sus manos y la alegría en el corazón.

Cuánto bien nos hace, como Simeón, tener al Señor «en brazos» (Lc 2,28). No sólo en la cabeza y en el corazón, sino en las manos, en todo lo que hacemos: en la oración, en el trabajo, en la comida, al teléfono, en la escuela, con los pobres, en todas partes.

Tener al Señor en las manos es el antídoto contra el misticismo aislado y el activismo desenfrenado, porque el encuentro real con Jesús endereza tanto al devoto sentimental como al frenético factótum. Vivir el encuentro con Jesús es también el remedio para la parálisis de la normalidad, es abrirse a la cotidiana agitación de la gracia. Dejarse encontrar por Jesús, ayudar a encontrar a Jesús: este es el secreto para mantener viva la llama de la vida espiritual. Es la manera de escapar a una vida asfixiada, dominada por los lamentos, la amargura y las inevitables decepciones.

Encontrarse en Jesús como hermanos y hermanas, jóvenes y ancianos, para superar la retórica estéril de los «viejos tiempos pasados», para acabar con el «aquí no hay nada bueno». Si Jesús y los hermanos se encuentran todos los días, el corazón no se polariza en el pasado o el futuro, sino que vive el hoy de Dios en paz con todos.

Al final de los Evangelios hay otro encuentro con Jesús que puede ayudar a la vida consagrada: el de las mujeres en el sepulcro. Fueron a encontrar a un muerto, su viaje parecía inútil. También vosotros vais por el mundo a contracorriente: la vida del mundo rechaza fácilmente la pobreza, la castidad y la obediencia. Pero, al igual que aquellas mujeres, vais adelante, a pesar de la preocupación por las piedras pesadas que hay que remover (cf. Mc 16,3). Y al igual que aquellas mujeres, las primeras que encontraron al Señor resucitado y vivo, os abrazáis a Él (cf. Mt 28,9) y lo anunciáis inmediatamente a los hermanos, con los ojos que brillan de alegría (cf. v. 8). Sois por tanto el amanecer perenne de la Iglesia. Os deseo que reavivéis hoy mismo el encuentro con Jesús, caminando juntos hacia Él: así se iluminarán vuestros ojos y se fortalecerán vuestros pasos.

UNA TAULA RODONA AMB JOVES, QUÈ PENSEN ELS JOVES DE L'ESGLÉSIA?

Taula Rodona abans del Sínode de Bisbes sobre “Joves, Fe i Discerniment”

Glòria Barrete, de Catalunya Religió

S'apropa el Sínode de joves convocat pel **papa Francesc** i la seva preparació tira endavant. Des de Catalunya Religió, hem convocat una taula rodona amb sis joves vinculats a diferents comunitats, moviments i realitats

d'Església per parlar-ne. No tots són practicants o creients. Però s'han forjat una opinió i formulen en veu alta alguns interrogants no resolts. La trobada ha tingut lloc a la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna, a Barcelona.

Comencem així una petita sèrie explicant què pensen aquests joves de l'Església. Són el Manu, l'Abril, l'Òscar, la Gisela, l'Héctor i l'Ernest, i tenen entre 18 i 30 anys. Els hem preguntat com neix el seu vincle eclesial i ens han explicat com el cristianisme els ha ajudat a viure amb intensitat i amb sentit. També

hem volgut saber com contrasta la seva experiència particular amb el discurs que troben al carrer sobre la institució.

Continuïtat i trencament

“Des de petit, a casa, els pares sempre em van inculcar la fe”, comença explicant l'**Òscar Millán**. Té 25 anys, viu a Tarragona, és arquitecte, treballa al Mercadona i forma part de la delegació de joves del bisbat. Explica com, de forma gradual, també el va marcar el fer de missioner: “He tingut experiències molt fortes; he estat dos cops a Honduras”. Matisa que no ho ha viscut com una reafirmació després d'haver abandonat o qüestionat la fe, sinó més aviat com una continuïtat.

La **Gisela Pruna** té 26 anys, està a punt d'acabar els estudis d'Administració i Direcció d'Empreses, treballa en un projecte educatiu i és supernumerària de l'Opus Dei. Recorda que de petita anava els diumenges a missa: “Tampoc era la gran aventura”, comenta. De l'adolescència recorda les celebracions amb un punt d'avorriment i de resignació. “Vaig començar a viure la fe amb un estil lliure”. Però situa un punt d'inflexió: “Va morir la mare d'una amiga meva i em vaig enfadar amb Déu”.

I continua el seu relat: “L'única cosa que em va fer tornar a Déu és apropar-m'hi i seure a resar”. Ho diu recordant que abans “anava a missa perquè tenia por d'estar en pecat molt greu”. I conclou que “les coses les vius quan les entens i si no et surt de dins no té sentit que vagis a missa ni que et confessis. És un procés interior, de tu amb Déu”.

“Una Església que estava al peu del canó”

D'esquerra a dreta: Manuel Olid, Abril Fabà, Òscar Millán, Gisela Pruna, Héctor Ganivet i Ernest Casaponsa

L'**Héctor Ganivet** també se sent molt identificat amb aquest itinerari. Té 29 anys, és fill de l'Hospitalet de Llobregat, participa a l'església del Prat de Llobregat i viu a Barcelona. Ha estudiat en una escola de l'Opus, també als jesuïtes i ara està en un centre dels Legionarios de Cristo. Ell recorda una vivència familiar de fe i una adolescència en què “et rebotes”. Però diu que “per sort” va poder “conèixer testimonis d'una Església que estava al peu del canó”.

Hi posa noms i cognoms i parla d'en **Carles Muñiz**, que portava l'esplai; i del mossèn de la parròquia de Bellvitge, que havia estat a

Nicaragua. També recorda anar a Taizé, com un moment de “retrobada”. I defensa que “sobretot és el testimoniatge, el que m'ha fet creure en l'Església”.

L'**Ernest Casaponsa** recull les paraules de l'Héctor i diu: “Jo com tu! Per mi han sigut les persones”. Té 30 anys, és mestre a La Salle de Premià de Mar i prové del món del lleure educatiu. De les persones que l'han marcat destaca especialment “la coherència”. “El que deien ho aplicaven, com a persones hi veies una qualitat humana diferent”. Aquests models han estat “germans de La Salle, famílies que et vas trobant pel camí, laics que descobreixes que tenen molta profunditat”. Aquí senyala que “molts cops no se'ls coneix perquè institucionalment no són valorats”.

En **Manuel Olid** estira el fil de la conversa i el comparteix. Té 28 anys és andalús resident a Barcelona i prové del món salesià. De fet, hi treballa actualment. En el seu cas, situa el vincle positiu amb l'Església en “les experiències”. “El moviment salesià m'ha ofert un munt d'experiències que m'han ajudat a creure en Déu en les persones, en mi mateix, en les circumstàncies de la meua història”.

En concret, parla d'uns campaments de grups de fe, del Campobosco, d'una visita a Taizé. Són espais que li han permès treballar la vivència de la fe: “Si et qüestionas, si t'atures, penses, reflexiones i aprofundeixes, pots trobar coses dins teu i en els altres”.

La dimensió de grup

L'**Abril Fabà** ofereix una nova perspectiva a la conversa. Té 18 anys i estudia Ciències Polítiques. Explica que a casa tenia dues opcions que li han permès “decidir”. “El pare no és creient i la mare sí”, explica. Una mare que havia presidit el Moviment de Professionals Cristians de Barcelona.

Avui l'Abril participa d'un grup de joves, però no es considera cristiana. S'ha sentit atreta per la vivència materna: “Hi havia molt bona sintonia amb el seu grup de revisió de vida”. “Jo he decidit que no crec, però m'ha atret molt el sentit del grup, de parlar i treballar les coses del dia a dia”.

L'Església polisèmica

En aquesta taula rodona, també hem volgut confrontar amb ells el que ressona al carrer sobre l'Església. “Hi ha molts prejudicis del que és l'Església, sobretot per la part jove”, diu l'Abril. També creu que “hi ha una diferència molt gran entre el que és l'Església com a institució i la gent que creu i té fe”. “Com que l'abisme és tant gran, per tot el que és i simbolitza l'Església, potser per això la gent té aquests prejudicis”.

Per a l'Ernest, “tothom utilitza la paraula Església, tothom se l'ha autocultivat, tothom creu que comparteix la idea d'Església i molts cops estàs parlant de realitats totalment diferents”. Per exemple, diu, hi ha qui la fa

servir per parlar de la cúria, d'altres per referir-se a les comunitats, alguns pensen en Roma i el Vaticà. Creu que tot forma part "d'un mateix engranatge" però que sovint no s'analitza tenint en compte tota la seva globalitat.

En Manu diu que és "un tema complex". Considera que "ni els prejudicis ni la història no ens ajuden". "Els nostres pares han viscut un tipus de fe i d'Església diferent al que estem vivint nosaltres".

Defensa que els joves viuen "els valors que se'ls ha transmès" i que "és complicat trencar aquests tòpics" però que "el testimoniatge és la clau". Els seus amics li pregunten "ja te'n vas amb la secta, amb els salesians?". Però quan parlen de "temes transcendents de la vida" ell els aporta "una visió creient" i sap que això "els fa pensar".

Des de Tarragona i també amb la visió dels pobles petits, l'Òscar diu que "hi ha gent que no vol sentir parlar de l'Església". Però explica com el mossèn que han conegut, sigui pel banc dels aliments o perquè els va celebrar la primera comunió, la gent diu "a aquest no me'l toqueu".

"Amb aquest missatge no atreus ningú!"

La Gisela té la sensació que "la gent repeteix titulars que han sortit a les notícies". En aquesta línia, hi afegeix que "de vegades tens la sort que surt el papa Francesc i et diuen 'aquest te'l compro'".

Amb això considera que "hem de fer un esforç perquè acabin d'entendre que cadascun de nosaltres som Església". I ho remet als "actes del dia a dia". Perquè sinó la gent entén l'Església com a sinònim de "prohibicions i la veu de la consciència". I fa al·lusió a determinades declaracions que no hi ajuden: "Amb aquest missatge no atreus ningú!".

"Fent una birra em va preguntar 'podem parlar de Déu?'"

L'Héctor comparteix una anècdota viscuda amb la seva millor amiga. Fa set anys que es coneixen i aquest any han començat a parlar de fe. "Fent una birra em va preguntar ¿podem parlar de Déu?". I explica com han pogut compartir "molt més enllà del típic clixé". I aquí posa el seu interrogant sobre la taula: "Em pregunto si la gent té oportunitats o espais per parlar de religió". Assegura que "hi ha una recerca humana del transcendent, de saber què t'omple" i que és en aquest espai on "pot haver-hi un discurs", més enllà de si la persona és o no creient.

"També hi ha un problema des de dins per expressar que ets creient", diu l'Abril que, justament, no se'n considera. Un aspecte que, segons ella, també alimenta els prejudicis. "Si des de dins s'expressés més lliurement sense por al que la gent digués estaria molt més normalitzat ser creient".

El dubte de com explicitar la fe

En Manu explica com la gent se sorprèn que sigui cristià: "No encaixa que tu, amb el teu perfil, vagis el diumenge a missa", li diuen. "Ostres! Quin perfil de jove d'Església tenen que no hi encaixo". També es pregunta quina és la manera adient d'explicitar la fe: "Sense anar amb cartells, com ho hem de fer perquè la gent sàpiga que fem el que fem perquè som cristians?".

Per a ell es tracta de trobar un punt mig: "És l'equilibri de no ser un pesat dient que Crist em mou i ha canviat la meua vida, a no dir res". Reconeix que això passa molt als salesians: "Fem un munt de coses socials, pels nens i joves i ningú diu res de perquè les fa". "Quan hem de donar el pas?", es qüestiona. Per exemple: "Estic venint a Càritas i ajudo al repartiment d'aliments perquè la meua fe em mou a comprometre'm amb la societat". I diu que "hem de reflexionar com a Església de quin ha de ser el nostre testimoniatge".

Entre els joves i amb els joves

Manu Olid, extret de Foc Nou, n. 481, pàgines 26 i 27

Reptes del Sínode

Com que, en el número anterior de PAX (n. 247, pàgs 7 a 9), ja hi vàrem explicar els temes sobre els quals anirà el Sínode, aquí exposarem els reptes que es plantegen i les possibilitats que es puguin desenvolupar a

partir del mateix Sínode. Amb aquest tema, els bisbes s'han plantat al davant d'una situació que fa temps que no aborden i que em sembla que han d'afrontar amb importància urgent i ser-hi creatius. Els joves hem de ser capaços de fer un pas endavant i plantejar, arran d'aquest Sínode, una sèrie de reptes que hauria de tractar, i treure'n conclusions i opcions operatives per a la vida de l'Església local i universal.

Passo a relatar els reptes que em semblen més evidents, però estic segur que, a partir del

qüestionari que milers de persones arreu del món han contestat, trobarem d'altres reptes i plantejaments similars o més interessants:

Que sigui capaç de reconèixer el que tenim de bo els joves i tot el que hem d'aportar a l'Església d'avui. Molt sovint, els joves no ens sentim valorats dins l'Església, i se'ns qüestiona si som capaços d'aportar alguna cosa a aquesta institució mil·lenària. Crec que sí, que som el present i el futur de l'Església, som gent que vivim en la societat, en els moviments fluctuants de les generacions actuals, parlem el seu llenguatge i entenem el seu propi interior, tot i que a vegades ens costi.

El Sínode ha d'ajudar a situar el jove dins de la nostra acció pastoral no només com a destinatari, sinó com a actor i agent de canvi.

Que treballi per camins personalitzats vocacionals, entenent cada procés i responen-hi de manera coherent i valenta. La pastoral de masses potser està bé per a la convocatòria, però, un cop comença la iniciació, hem d'aterrar en la vida del jove, hem d'entendre la seva vida, les seves circumstàncies, veure què vol Déu per a cadascú. I a vegades això passa perquè els agents de pastoral ens descentrem, passa per acceptar que es prenguin opcions que no ens agraden, o que no serien les que escolliríem. Però també passa per animar i acompanyar processos valents, arriscats i coherents amb la pròpia vocació, i això pot ser apassionant. Després d'aquest Sínode, necessitem més acompanyants que ajudin a discernir la voluntat de Déu en les nostres vides.

El Sínode ha d'ajudar els joves dins de l'acció pastoral com a actors i agents de canvi

Que pugui proposar veus i criteris per a donar veu als joves dins de l'Església local i universal. El Sínode hauria de ser capaç d'apoderar l'Església amb eines i recursos perquè aquests joves hi aportin la seva veu, i que sigui escoltada. Per això, cal ser proper, ha de poder proposar experiències i mostrar tota l'experiència que té, i ha de poder acompanyar aquestes veus que sobresurten d'entre els joves d'Església que manifesten les seves inquietuds i ganes d'ajudar a construir el Regne de Déu enmig del nostre món.

Que no es posi a la defensiva, sinó que sigui creativa, flexible i oberta als vents que portem i les ganes de dur el Regne de Déu a la societat. El jovent en tenim ganes, tenim força i il·lusió. Hi ha una cosa que sempre ha caracteritzat els joves, i es la passió que posem en les coses en les què hi creiem de debò. Encaminar tota aquesta força i passió per la construcció del Regne és tasca de l'Església i de la seva educació en la fe:

voluntariats, serveis socials i transformadors, compromisos amb els altres membres de la comunitat cristiana i la capacitat d'anunci de la Bona Nova de Jesús de Natzaret. El Sínode ha de ser un impuls i un alè fresc perquè revifi aquesta passió en l'Església.

Que l'Església, i en concret la cúria, en surti amb deures precisos per a treballar d'aquí al futur, sobre pedagogia, evangelització i entesa de la societat i els joves d'avui. Encara n'hem d'aprendre molt,

d'aquests temes, però hi ha una història que ens precedeix, i també n'hem d'aprendre, ser capaços de llegir els signes dels temps i actuar segons el pla de Déu, com s'ha fet des de l'inici de la nostra història com a Església. Canviar les coses és complicat, i més amb la frase que acostuma a situar-se al darrere: «Això s'ha fet així tota la vida». Però a vegades no és tan difícil canviar més la forma, que no pas el contingut del que és fonamental i no s'ha d'alterar.

Que sigui valenta per anar al nucli del missatge evangèlic i donar importància al que la societat li demana a crits (a vegades silenciosos) que sigui i faci.

La sensació que, en diferents ocasions, poden tenir de l'Església els joves és que ens quedem en aquelles formes que, per a alguns, tenen significat, però que no són el nucli fonamental de la nostra fe. Quan treballem amb joves, hem d'aprofundir el que és propi del missatge evangèlic. I quan veiem una situació social concreta, hem de ser valents i posicionar-nos-hi amb valors de l'Evangeli com a agents de denuncia, de defensa del feble, i al mateix temps agents de conciliació i diàleg. El Sínode ha d'apoderar les esglésies locals perquè els joves del nostre voltant ens vegin com a comunitats significatives i de referència, i no només com a simples espectadors dels valors i de les arrels cristianes de la nostra societat.

Considero que aquest Sínode ha de marcar un abans i un després en la nostra pastoral juvenil, no perquè allò que s'hi digui sigui revelador, sinó pel que ens suggereixi de cara a la reflexió i a donar respostes des de les nostres realitats socials i eclesials locals.

"La pastoral juvenil, tal com estàvem acostumats a desenvolupar-la, ha sofert l'embat dels canvis socials. Els joves en les estructures habituals, no solen trobar respostes a les seves inquietuds, necessitats, problemàtiques i ferides. Als adults ens costa escoltar-los amb paciència i comprendre les seves inquietuds o els seus reclams, i aprendre a parlar-los en el llenguatge que ells comprenen. Per aquesta mateixa raó, les propostes educatives no produeixen els fruits esperats. La proliferació i creixement d'associacions i moviments predominantment juvenils poden interpretar-se com una acció de l'Esperit que obre camins nous d'acord amb les seves expectatives i recerca d'espiritualitat profunda i de sentit de pertinença més concreta. Es fa necessari, emperò, aprofundir en la participació d'aquests a la pastoral de conjunt de l'Església". (Evangeli Gaudium n. 105)

De la Carta de Taizé

Una joia que no s'esgota mai

QUATRE PROPOSTES PER A L'ANY 2018

Primera proposta

Aprofundir les fonts de la joia

El Senyor em deia: «T'estimo amb un amor etern; per això t'he atret i et sóc fidel.» (Jeremies 31,3)

El Senyor, el teu Déu, el tens a dins. Ell és poderós i et salva. Per tu se sent joiós i alegre; per l'amor que et té, no et vol blasmar; per tu està content i crida de goig. (Sofonies 3,17) Viviu sempre contents en el Senyor! Ho repeteixo: viviu contents! (Filipencs 4,4) Tots els dissabtes al vespre, a Taizé, per què l'església pren l'aire de festa, il·luminada per les petites espelmes que cada un duu a la mà? És perquè la resurrecció de Crist és com

una llum en el cor de la fe cristiana. És una misteriosa font de joia que el nostre pensament no arribarà mai a aprofundir fins al fons. Abeurant en aquesta font, és possible «portar en cadascú la joia, perquè sabem que finalment la resurrecció tindrà l'última paraula.» (Olivier Clément, teòleg ortodox)

La joia no com un sentiment sobrevalorat, ni només com una felicitat individualista que conduiria a un aïllament, sinó com la serena seguretat que la vida té sentit.

La joia d'Evangeli neix de la confiança de saber que som estimats per Déu. Lluny d'una exaltació que fugi dels reptes del nostre temps, ens fa encara més sensibles a les dificultats dels altres.

- Busquem la nostra joia, en primer lloc, en la certesa que pertanyem a Déu. Una pregària deixada per un testimoni de Crist del segle XV pot sostenir-nos: «Senyor meu i Déu meu, treu-me tot allò que m'allunya de tu. Senyor meu i Déu meu, dóna'm tot el que m'apropa de tu. Senyor meu i Déu meu, aparta'm de mi mateix, i dóna'm tot a tu.» (Sant Nicolau de Flue)
- Alimentem la nostra joia cantant junts en la pregària. «Canta el Crist fins en la joia serena», suggeria el Germà Roger. Quan cantem junts es creen una relació personal amb Déu i, al mateix temps, una comunió entre els que s'han reunit. Que la bellesa dels llocs de pregària, de la litúrgia, dels cants, sigui signe de resurrecció. Que la pregària en comú desperti el que els cristians orientals anomenen la «joia del Cel a la terra».
- Descubrim també els reflexos de l'amor de Déu en les joies humanes que susciten en els nostres cors la poesia, la música, els tresors de l'art, la bellesa de la creació de Déu, la profunditat d'un amor, d'una amistat...

Segona proposta

Escoltar el crit dels més vulnerables

Senyor, escolta la meua pregària, que arribi fins a tu el meu clam. No m'amaguis la mirada en dies de perill. (Salm 102,2-3)

Jesús, ple de la joia de l'Esperit Sant, digué: «T'enalteixo, Pare, Senyor del cel i de la terra, perquè has revelat als senzills tot això que has amagat als savis i entesos. Sí, Pare, així t'ha plagut de fer-ho.» (Lluc 10,21)

No us oblideu de practicar l'hospitalitat; gràcies a ella, alguns, sense saber-ho, van acollir àngels. Recordeu-vos dels presos com si fóssiu presos amb ells; recordeu-vos igualment dels qui són maltractats, pensant que també vosaltres teniu un cos. (Hebreus 13,2-3)

Per què tantes persones pateixen tantes proves — exclusió, violència, fam, malaltia, catàstrofes naturals— sense que la seva veu sigui prou escoltada?

Necessiten una ajuda —allotjament, aliments, educació, treball, assistència mèdica— però també els és vital una amistat. Haver d'acceptar ajuda pot ser humiliant. Una relació d'amistat toca els cors: tant dels qui estan necessitats com dels qui mostren una solidaritat. Escoltar el crit d'algú que ha estat ferit, mirar-lo als ulls, escoltar, tocar els que pateixen, una persona gran, un malalt, un presoner, un sense llar, un migrant... Aleshores la trobada personal ens fa descobrir la dignitat de l'altre i ens fa capaços de rebre, perquè fins i tot el més indefens té quelcom a oferir-nos.

Les persones més vulnerables, no aporten una contribució irremplaçable a la construcció d'una societat més fraterna? Ens revelen la nostra pròpia vulnerabilitat i així ens fan més humans.

- Recordem que, esdevingut home, el Crist Jesús està unit a cada ésser humà. Ell és allà, en cada persona, sobretot en la més abandonada (veure Mateu 25,40). Quan anem cap als qui estan ferits per la vida, ens apropem a Jesús pobre entre els pobres, ens fan entrar en una intimitat més gran amb ell. «No tinguis por de combregar en les proves d'un altre, no tinguis por del sofriment, perquè ben sovint és al fons d'un abisme on es dona la perfecció de joia en la comunió del Crist Jesús.» (Regla de Taizé)
- A través de contactes personals, sapiguem ajudar els indefensos. No esperem res a canvi, però tanmateix estiguem atents a rebre d'ells allò que voldrien compartir amb nosaltres. Deixem que d'aquesta manera els nostres cors s'obrin, s'eixamplin.
- La nostra terra també és vulnerable. És ferida més i més pel mal ús que en fem els humans. Escoltem el crit de la terra. Tinguem-ne cura. Busquem, sobretot modificant la nostra manera de viure, lluitar contra la seva progressiva destrucció.

Tercera proposta

Compartir proves i joies

Alegreu-vos amb els qui estan alegres, ploreu amb els qui ploren. (Romans 12,15) Feliços els qui ploren, perquè seran consolats. (Mateu 5,4)

No us entristiu: la joia que ve del Senyor és la vostra força. (Nehemies 8,10) Després de la seva resurrecció, Jesús conserva les marques dels claus de la seva crucifixió (veure Joan 20,24-29). La resurrecció engloba el dolor de la creu. Per a nosaltres, que el seguim, joies i proves poden coexistir, es tornen a trobar i esdevenen compassió.

Una joia interior no atenua la solidaritat amb els altres, l'alimenta. Fins i tot estimula a travessar fronteres per abastar aquells que coneixen la dificultat. Sosté la perseverança en nosaltres per mantenir-nos en el compromís de la nostra vida.

En els ambients afavorits, on tothom està ben alimentat, ben educat, ben cuidat, a vegades la joia és absent, com si alguns estiguessin cansats, descoratjats per la banalitat de la seva existència.

Passa a vegades que la trobada amb una persona desposseïda comunica paradoxalment una joia, potser només una espurna, però una joia verdadera.

- Reavivem sempre de nou el desig de la joia, profundament inscrit en nosaltres. L'ésser humà està fet per a la joia, no per a la tristor. I la joia no té la vocació de ser conservada per a si, sinó per a ser compartida, irradiar. Després de l'anunci de l'àngel, Maria es posa en camí per visitar la seva cosina Isabel i cantar amb ella (Lluc 1,39-56).

- Com Jesús, que va plorar la mort del seu amic Llàtzer (Joan 11,35), atrevim-nos a plorar davant els sofriments humans. Portem en els nostres cors les persones afligides. En presentar-les a Déu, no les abandonem a la fatalitat d'un destí cec i implacable,

els confiem a la compassió de Déu que estima tots els éssers humans.

- Acompanyar els que sofreixen, plorar amb ells, pot donar el coratge, en una sana revolta, de denunciar una injustícia, rebutjar el que amenaça o destrueix la vida, buscar transformar una situació bloquejada.

Quarta proposta

Entre els cristians, alegrar-nos dels dons dels altres

Déu ens ha fet conèixer el misteri del seu disseny, la decisió benèvola que havia pres per executar-la en la plenitud dels temps: recapitular en el Crist totes les coses, tant les del cel com les de la terra. (Efesis 1,9- 10).

Que n'és, de bo i agradable, viure tots junts els germans! (Salm 133,1)

Déu ha enviat Crist al món per a reunir tot l'univers, tota la creació, per a recapitular totes les coses en ell. Déu l'ha enviat per a reunir la humanitat en una sola família: els homes i les dones, els infants i les persones grans, de tots horitzons, llengües i cultures, i fins i tot de nacions oposades.

Molts aspiren a que els cristians estiguin units, perquè no enfosqueixin més, amb les seves divisions, aquest missatge de fraternitat universal del qual Crist és portador. La nostra unitat fraternal podria ser com un signe, una anticipació, de la unitat i de la pau entre els homes?

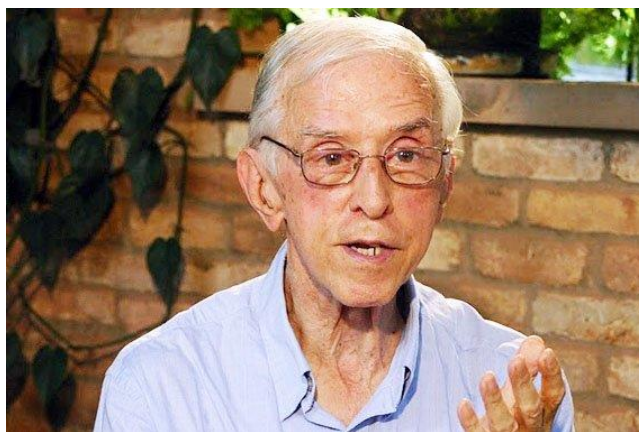
- Cristians de les diverses Esglésies, tinguem l'audàcia de girar-nos junts cap al Crist i, sense esperar una total harmonització teològica, «posar-nos sota el mateix sostre». Escoltem la crida d'un monjo copte ortodox d'Egipte que escrivia: «L'essència mateixa de la fe és el Crist que cap formulació no pot circumscriure. És per tant necessari començar el diàleg acollint Crist que és un... Començar per viure junts l'essència de la fe única sense esperar a posar-nos d'acord sobre l'expressió del seu contingut. L'essència de la fe, que és Crist mateix, està fundada sobre l'amor, el do de si.» (Matta el-Maskine, 1919-2006)
- Per entrar de seguida en aquest camí, comencem per donar gràcies a Déu pels dons dels altres. En la seva visita a Lund (Suècia) amb motiu del 500è aniversari de la Reforma, el papa Francesc va pregar: «Esperit Sant, fes-nos reconèixer amb joia els dons que han vingut a l'Església per la Reforma.» Inspirats per aquest exemple, aprenguem a reconèixer en els altres els valors que Déu hi ha dipositat i que potser ens fan falta. Provem d'acollir la seva diferència com un enriquiment per a nosaltres, encara que comporti aspectes que desconcerten a primera vista. Trobem en els dons dels altres la frescor d'una joia.
- https://www.catalunyareligio.cat/sites/default/files/2017_una_joia_que_no_sapaga_mai.pdf

Continuant aquesta teva i nostra llarga “caminhada”

Joan Soler, Claretà, Catalunya Cristiana

Catalunya celebra 90è aniversari de Casaldàliga El claretà Pere Casaldàliga (Balsareny, 16 de febrer del 1928) va marxar l'any 1968 cap al Brasil per fundar-hi una missió claretiana. El 1971 va ser nomenat bisbe de la Prelatura de São Félix i des de llavors no ha tornat a Catalunya. I malgrat això, els lligams que l'uneixen amb Catalunya són profunds. El seu compromís amb les comunitats indígenes i l'Església popular a l'Amazònia l'han convertit en un símbol de la denúncia profètica que ha estat seguit molt de prop des de Catalunya gràcies a l'Associació Araguaia amb el bisbe Casaldàliga, presidida per la seva neboda, Glòria Casaldàliga. També la congregació dels Claretians, de la qual forma part Casaldàliga, ha propagat la seva veu profètica. Per celebrar els 90 anys des de Catalunya s'han organitzat dues activitats. L'Associació Araguaia amb el bisbe Casaldàliga organitza el mateix divendres 16 de febrer un homenatge-concert a la basílica de Santa Maria del Pi i l'Editorial Claret ha muntat una exposició amb llibres i fotografies del bisbe Casaldàliga. L'exposició Casaldàliga: 90 anys es pot visitar a la Sala Pere Casaldàliga de la Llibreria Claret (Roger de Llúria, 5, Barcelona). Les fotografies formen part del llibre Casaldàliga (Claret), del fotògraf Joan Guerrero. Així mateix, el dia 16 de febrer, a les 17 h, Ràdio Estel li dedica un programa especial. L'espai, titulat Araguaia, combina música del compositor Carles Casas i poemes recitats pel mateix Pere Casaldàliga.

«Jo moriré a peu dret, com els arbres...», vas escriure fa ja uns 40 anys. I segueixes, ja tocant els 90 anys amb la punta dels dits, vinclats els genolls i l'esquena pel Parkinson —aquest «germà» esdevingut «lladre-grileiro» de la teva salut, de la teva autonomia, de la teva capacitat comunicadora—. Però segueixes íntegre, generós, ocupat dels germans i germanes propers, dels retalls de vida que t'arriben de lluny, de la injustícia que continua encadenant i matant, d'aquesta terra soferta. I segueixes encara amb aquella estranya tendresa que neix de la teva pau enmig d'una lluita tan despietada amb què la malaltia et tracta.

Sí, és una passió, semblant a la de tants homes i dones víctimes de malalties nascudes al cervell, i que asserveixen el cos. Passió nascuda, segurament, dels esgotaments de tants viatges, acollides, dejunis, nits de vetlla, hores de persecució, incomprendiments de jerarquies, persecucions de terratinents, calúmnies de polítics corruptes, intents d'atemptat de sanedrins diversos. Passió de vida oferta, *Passionis Causa* (vas rebre aquella distinció en una universitat) per la teva passió per i amb els humans. Amb els indis —els lliures tapirapés, els guerrers xavantes, els empobrits karajàs—. I amb tants germans de les lluites per llurs drets, pels camperols i els re-conqueridors de les terres robades pels latifundis —els de les terres ocupades, els de la Comissió Pastoral de la Terra, els del Moviment dels Camperols Sense Terra, l'MST—. Amb les comares de Nicaragua i del Salvador, i amb les comares de l'Araguaia, arrugades, sofertes, valentes, lluitadores, resistents, aquestes comares rostres de la comare Maria, rostre de totes elles. I amb tantes comunitats eclesials de base de Brasil i de tota l'Ameríndia, transformant l'Església de Jesús, fent Església nova que neix del Poble i de l'Esperit, que recupera la presència, la paraula i la presència profètica de les dones, que lluita i resisteix la voràgine d'aquesta bogeria malaltissa del neocapitalisme que destrossa terra, selva, rius i mars, que mata animals i persones, assassina de pau i possibilitats de viure. I amb la Terra, que resisteix encara, tots els mortífers embats del gran capital, de la usura i el lladrocini fets llei.

I t'alces tu, amb tantes i amb tants, dels morts i les mortes —màrtirs de la caminada, «Vides per la Vida», amb el màrtir Jesús— i dels vius —amb nosaltres de Catalunya i amb vosaltres de Brasil, i amb vosaltres

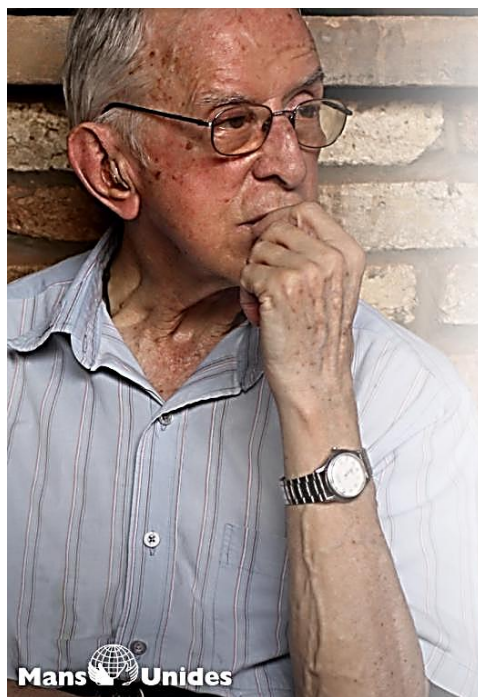
d'Espanya i de l'Ameríndia i d'Europa— i t'alces amb el crit de la terra, amb els cants de la memòria, amb les resistències i els passos de la lluita. Amb els silencis matinals, aquells serens silencis, musicats per tants cants i crits d'ocells i bestioles. Amb les abraçades de la tendresa, de la poesia, de la música, de les rialles, de la taula compartida, de la casa per a tothom, del murmuri, aquest llenguatge que també tu comprens, de l'Araguaia.

Aquest ample Araguaia que, com algú t'havia dit fa ja molts anys, ha estat el riu del baptisme sagrat més radical i definitiu de la teva vida. Perquè entrant en les profunditats de les seves aigües, n'has renascut radicalment fet Poble, germà de totes i tots, escoltant aquella veu més íntima i radical que batega al teu cor i a tots els cors i al cor de la Terra. Continuant aquesta teva i nostra llarga "caminhada" En aquests dies duríssims, foscos i lluminosos de Catalunya, algú va enviar un whatsapp just la nit del 30 de setembre a l'1 d'octubre, aquelles paraules d'En Miquel Martí i Pol:

"I, sobretot, no oblidis que el teu temps és aquest temps que t'ha tocat viure, no un altre i no en desertis, orgullós o covard, quan et sentis cridat a prendre part, com tothom, en la lluita, / car el teu lloc només tu pots omplir-lo".

Entre dos patriarques, entre dos profetes. Del Ter a l'Araguaia, aquesta vegada. En aquests dies en què, més que mai ens cal omplir el sarró i el cor, en aquest dur viatge, al Brasil i a Catalunya, i a Espanya i a tants reconcs castigats per l'odi, la guerra, la corrupció i la mentida, ens fa bé de recobrar la teva paraula i la teva vida. Amb tenacitat i constància, rebent —tu ho demanaves— «aquella Pau estranya que brolla en plena lluita...». I tu, amb la teva vida valenta i humil —plena de dignitat, de lleialtat, de respecte, feta transformadora solidaritat diària—, has tatuat de gràcia i compromís, de tendresa i coratge, de lluita i esperança —sempre, l'esperança!—, d'amor i vida radicalment donats, molts camins personals i col·lectius d'aquest Brasil i aquesta Amèrica Llatina, d'aquesta Catalunya. I fas camí, indefectiblement, en poble, perquè ja la teva paraula i la teva vida estan sembrades en nosaltres i en tantes i tants! I fas camí, fins al final, a la casa del Pare, on obriràs el teu cor tot ple de noms i descobriràs, encara més, amb un joïós espant, que sempre, sempre, has caminat sobre el palmell de la seva mà. I has fet i fas camí indesinenter, aquest mot i aquesta actitud vital de ressons

*"Em diran subversiu.
I jo els diré: ho sóc.
Per el meu poble en
lluita, visc.
Amb el meu poble en
marxa, vaig"*

*Pere
Casaldàliga*

«espriuecs» i
«raimonians» que
el company David
Fernández ens ha
convidat a
recuperar per
viure'l també en
aquests dies: amb
cap fatiga per
consellera, amb
cap por per
carcellera, amb
cap odi per
banderer, amb cap
mentida per
amiga, amb cap
«titulitis» per
mestra, amb cap
diner ni poder per
pontífex; només
amb els teus peus

descalços i les teves mans i el teu cos i el cervell i el cor humilment compartits, com el seu Cos-en-Poble. Com et volem, Pere! Com et volem en Poble! Com et volem en Església, vestida només de Vent i de sandàlies! Gràcies a la Vida, i al Déu de tots els noms, que ens han fet i ens fan el teu regal. Intentarem, cada dia, ser-ne dignes!

Ideari de Pere Casaldàliga en 25 frases

1. "Si no hi ha causes grans la vida no té sentit"
2. "La paraula 'radicalitat' prové d'arrel', i jo, com més va, amb més força sento les meves arrels"
3. "El fet de ser català m'ha tornat més sensible al problema de la llengua i la identitat dels indis i m'ha ajudat a no caure en l'imperialisme cultural"
4. "El consumisme està consumint les persones"
5. "Un poble només és lliure quan és independent, autònom, sobirà".
6. "El capitalisme per definició és lucre acumulat, és privilegi del capital, és exclusió de la majoria"
7. "El gran atemptat diari és la fam al món"
8. "La major part de la humanitat, avui dia, sobreviu en comptes de viure".
9. "On no hi ha llibertat no hi pot haver justícia"
10. "Sigueu lúcids. Sigueu fermes. Estigueu units. Responeu a la persecució amb esperança. Responeu a la por amb unió"
11. "El que dono és el que em fa, no el que tinc. Quan més dono, més tinc perquè sóc més. Quan més tinc i dono menys, tinc menys perquè sóc menys"
12. "Els valents són aquells que vencen la molta o poca por que tenen"
13. "En amor, en fe i en revolució no és possible la neutralitat"
14. "L'expressió 'no violència' no ha de ser sinònim de passivitat"
15. "Si veus infelicitat, és difícil sentir-te plenament feliç, però si mires de ser solidari i senzill, hi ha una mena de felicitat de fons que es manté"
16. "La causa indígena m'ha fet més català. Les tribus prohibides m'han ajudat a retrobar la meua sempre maltractada tribu"
17. "Només aquell qui s'aventura es pot equivocar"
18. "Em sembla que la vellesa és una espècie de sagrament. Tot i que perds oïda, hi sents més, perquè escoltes la vida, no els sorolls... I compares, saps relativitzar més. A la llum de la mort, la vida adquireix un pes específic, més definitiu"
19. "La lluita per la terra ha estat la lluita llatinoamericana. Tota acumulació suposa exclusió"
20. "Jo sóc jo i les meves causes, i les meves causes valen més que la meua vida"
21. "No acceptem la fatalitat del sistema capitalista neoliberal que ens imposen, que redueix la vida a un mercat"
22. "La ciència, la tècnica, el progrés només són dignes del nostre pensament i les nostres mans si ens humanitzen més"
23. "La tasca primordial i comuna d'humanitzar la humanitat es fa practicant la proximitat".
24. "No n'hi ha prou amb ser creient, també s'ha de ser creïble"
25. "Al final del camí em diran: 'Has viscut? Has estimat?' I jo, sense dir res, obriré el cor ple de noms"

¡ AFANYA'T !

LA MISSIÓ LASAL·LIANA PER A LA MISSIÓ COMPARTIDA

Reflexions sobre la Carta Pastoral del G. Robert Schlier, Superior General

Tota aquesta Carta Pastoral està dedicada a l'ASSOCIACIÓ LASAL·LIANA com a projecte de futur de l'Institut

"Compartir el carisma lasal·lià és un clar «signe dels temps» que va fer irrupció amb el 39è Capítol General (1966-67) i la publicació de la Declaració... De fet, les històries emergents de l'Associació Lasal·liana són manifestacions de la gràcia de Déu que ens mou a augmentar el nostre potencial apostòlic" (Carta Pastoral 2017, pàg. 3).

G. Jaume Pujol i Bardolet

Des del present vers el futur

Aquesta Carta Pastoral, adreçada als Germans, assenyala clarament el camí de futur de l'Institut, basat en l'ASSOCIACIÓ LASAL·LIANA. Està escrita des de la realitat present de l'Institut mirant cap el futur, veient que hi ha històries emergents d'Associació Lasal·liana. L'Institut va néixer com Associació i s'ha de perpetuar com Associació amb els Associats i Col·laboradors, però des d'ara cada vegada més.

¡Vés i ven el que tens!

El G. Superior General ens presenta aquest text evangèlic de Mc 10,21 que exigeix ruptures i creativitat: "Vés, ven el que tens" amb la intenció de demanar-nos fins a quin punt estem disposats a "abandonar models anteriors de ministeri i de govern ministerial... per a la

incorporació efectiva i pràctica dels nostres Col·laboradors a tots els nivells de l'activitat ministerial". "¿Estem suficientment despresos per anar 'més enllà de les fronteres' per trobar els pobres? (p.4). Cal donar possibilitat als Col·laboradors per a viure dignament com fills i filles de Déu.

El G. Superior General ens invita a deixar-nos desafiar pels nostres Col·laboradors i alumnes creant noves dinàmiques de trobada i diàleg entre nosaltres i els altres Lasal·lians. Això ens exigirà obrir el cor! i a disposar-nos a canviar de mentalitat! Fer créixer la capacitat de diàleg i d'escolta compartint amb ells l'experiència de Déu i discernir la voluntat de l'Esperit per a la missió compartida actual. Escoltar per aprendre, eliminar suposicions, fer progressar l'altre, defensar la dignitat humana, aportar pau i l'actualització que demanen els temps actuals. Aquesta actitud ens pot donar noves

pistes en bé de la missió lasal·liana d'educació humana i cristiana dels nens i joves, sobretot dels més necessitats.

També el G. Superior ens qüestiona als Germans sobre si tenim prou facilitats i prou oportunitats en comunitat per a reflexionar sobre la millor manera d'harmonitzar les nostres expectatives sobre el nostre ministeri amb la realitat actual de l'Institut.

¡Obre el teu cor! Disposa't a canviar de mentalitat!

Fer el camí d'Emmaús: ¿No s'abusaven els nostres cors?

Se'ns proposa una reflexió sobre la perícopa dels deixebles d'Emmaús (Lc 24, 13-35). També nosaltres vam quedar encantats i esperançats amb les decisions del 39è Capítol General (1966-67) i amb els amplis horitzons que ens obria la Declaració. Però poc temps després, mils de Germans van abandonar l'Institut i ara ens podem trobar amb situació de que "nosaltres esperàvem"... Però, els deixebles d'Emmaús comentant amb Jesús les Escriptures, van anar experimentant que el "seu cor s'abusava" i el van reconèixer en la "fracció del pa". I per aquest motiu el G. Superior ens recomana de cultivar una profunda vida interior, tal com ho insistí el 44è Capítol General com un dels principals missatges, instant a un seriós procés de renovació espiritual. I afegeix que també necessitem

temps per llegir, reflexionar, pregar i permetre que l'esperit de Jesús es filtri als nostres ossos.

Els dos deixebles d'Emmaús podien quedar-se a Emmaús o tornar a Jerusalem i van tornar a Jerusalem, igualment el nostre Fundador podia haver-se quedat a Parmènia i va tornar a París. Com ells, nosaltres hem de decidir-nos per l'esperança i no deixar-nos dominar pel pessimisme. Cal afanyar-se.

L'Associació per a Missió amb tots els Lasal·lians fa abusar els nostres cors... i ens prepara una sorpresa de gràcia inesperada. L'Associació fou un factor decisiu que va facilitar la cohesió, l'eficiència i la creativitat en la fundació de l'Institut i també ho ha de ser ara. Es tracta d'un aprenentatge continu a partir de les nostres converses i la nostra comunió amb Jesús, entre nosaltres i els nostres Col·laboradors". Com descobrir junts, en diàleg, l'obertura de noves fundacions.

L'Associació expressa la comunió internacional de Germans, Col·laboradors i Associats respectant la identitat de les diferents vocacions lasal·lianes. L'Associació representa un moment de gràcia i de renovació. I ens demana el G. Superior General si no estem vivint un moment de nou frescor carismàtic, amb la sang nova i la nova lectura que hi fan els seglars. I afegeix: ¿No serà una oportunitat de renovar la nostra vida comunitària? Per tot plegat, creativitat i innovació.

Des de la història del present... cap el futur

Fem part de la història del present: la demografia de l'Institut ha canviat ràpidament; fins ara l'Associació Lasal·liana s'ha desenvolupat amb el recolzament i de les estructures organitzatives i financeres de l'Institut; la supervivència de l'Associació pot arribar a fer-se inclús sense el record dels Germans; pot haver centres on ja no hi hagi Col·laboradors que hagin compartit el ministeri amb Germans.

Ja hi ha realitats associatives que han d'anar desenvolupant-se: Signum Fidei, AIUL (Associació Internacional d'Universitats Lasal·lianes. La Fraternitat La Salle a França, (VLP) la Xarxa Educativa Lasal·liana a Bèlgica Nord. Programes per a voluntaris Lasal·lians a Mèxic i RELAN, les comunitats de Germans i Lasal·lians a l'ARLEP i RELAN. A més que hi ha programes de formació lasal·liana arreu. Són exemples d'iniciatives que fomenten l'associació per a la missió.

**LA MISSIÓ LASAL·LIANA,
UN BELL ARC DE SANT MARTÍ**

“Veni i ho veureu” (Jn 1,39)

Es poden imaginar noves formes d'Associació. Com posar en pràctica el “veni i ho veureu”, invitant a joves, Voluntaris i Col·laboradors a compartir la vida comunitària. I això comporta fer un acompanyament de les vocacions lasal·lianes.

“L'esperança radical es apostòlica, a més de ser una característica de la nostra història lasal·liana. L'esperança és pertorbadora i no tolera la inèrcia. Crida a la mobilitat i la flexibilitat per anar a la perifèria i més enllà de la frontera” (Proposta 30 del 45è Capítol General).

FINALMENT.

“El més important no és saber si sobreviurem, el més important és saber si estem contribuint a la creació d'un món més humà, a partir dels valors evangèlics... El més important no és saber si tindrem futur, sinó que el nostre present tingui sentit, que la nostra vida valgui la pena, que molts, gràcies a nosaltres, descobreixin el rostre del Pare i la seva tendresa maternal, que l'Evangelí sigui predicat als pobres i que els joves trobin en nosaltres el recolzament que necessiten” (Carta Pastoral 2008, pàgina 30. G. Álvaro Rodríguez).

I segurament que, tenint en compte el fet que nombrosos Germans estan en edat de jubilació, el G. Superior diu, encara que és per a tots: “Els Germans compromesos en l'oració comunitària i personal, participen activament en la dinàmica de la conversió cristiana... Em sento particularment animat per tants Germans que estan

abrusats de l'amor de Déu i de tota la humanitat... En tot l'Institut veig Germans i Lasal·lians portant esperança i “nova vida” a les filles i fills de Déu”.

L'Associació per a la Missió Lasal·liana és un “projecte de fraternitat”, molt adient amb la nostra denominació de Germans, que el Fundador volgué que fóssim.

Petites reflexions suggerides per la Carta Pastoral del nostre G. Superior General Robert Schieler

G. Ramon Font i Serra

Hola Germans!

Llegint la Carta Pastoral del nostre Germà Superior General m'han cridat l'atenció alguns paràgrafs dels que en faig una petita i personal reflexió en veu alta.

"Estaban llenos de esperanza y soñaban con un futuro brillante. Sin embargo, en unos pocos años, miles de Hermanos abandonaron el Instituto y las vocaciones se fueron agotando." (Pàg. 9)

Els anys seixanta del segle passat l'Institut va arribar a la seva xifra més alta, entre setze i disset mil Germans. Recordo que a finals dels seixanta i principis dels setanta entre setze i vint Germans deixaven cada any la Congregació a casa nostra... i arreu del món lasal·lià les baixes van ser molt grans. Per desgràcia La Salle és la Congregació religiosa amb més baixes... Per què?

Moltes poden ser les causes. Crec que una d'elles, ho dic amb tot el respecte, podria ser l'escassa formació rebuda,

per més que era el sistema d'aquella època emprat entre nosaltres i en totes les Congregacions religioses en general, i que no es podia preveure un futur tan canviant. Una formació molt tancada, bastant superficial i curta, fortament centralitzada, amb molt poca iniciativa i visió de futur, tallant les ales dels que tenien idees i ganes de fer coses... l'accelerat procés evolutiu, en tots els aspectes, ens va superant. Cal fer nota, però, el bon encert en la Facultat de Catequètica a Tejares-Salamanca i tota la promoció que, al seu entorn es va realitzar. Els que ho varen gaudir així ho expliciten.

Dedicats a l'ensenyament - relació amb l'exterior: alumnes, famílies...- se'ns va formar més per ser monjos que educadors...

Amb l'obertura es va passar d'un extrem a l'altre sense estar - els de dalt, els del mig i dels de baix... - gaire preparats pel canvi... I va passar el que va passar...

"¿Están en el proceso de crear creativa, dinámica y animosamente estructuras que asegurarán que nuestras instituciones continúen como lasalianas, con Hermanos, esperamos, pero sin Hermanos si es necesario?" (Pàg. 21)

L'esperit lasal·lià ahir, avui i demà està fet de fe i de zel... Fe i zel que hem de tenir els Germans, evidentment, però també tots els nostres col·laboradors, associats... perquè hem de ser llum... no fum... Creiem en el què fem? Ho fem il·lusionadament?

Es renoven estructures, es fan canvis i més canvis, se suposa que tot es fa a fi de bé... Però... "tantas idas y venidas, tantas vueltas y revueltas, son de alguna utilidad? Sembla que la situació no canvia massa al menys en el sentit que voldríem esperar, doncs fàcilment les noves estructures es fan caduques i s'ha de pensar en unes altres.

A casa nostra, no anem potser molt de cara a la galeria i poca cosa més? Tenen alguns responsables la suficient formació, entrega i

esperit lasal·lià per anar al capdavant i il·lusionar-nos amb els seus projectes? Hi ha visió de futur o només es van tapant forats a mesura que aquests es produeixen?)

"Citando a un miembro de su comunidad, el antiguo Hermano Superior General Álvaro escribió en una carta: - Te envían a aquellos jóvenes "que nadie oyó cuando lloraron" -" (Pàg. 25)

Aquest fragment parla del Voluntariat Lasal·lià, de noves formes de fer el bé, d'educar...

Aquesta bonica frase: "te envían a aquellos jóvenes que nadie oyó cuando lloraron" em fa pensar en tants i tants emigrants que arriben a les nostres escoles i que hem d'educar i dedicar-lis hores i més hores...

Som grans, estem jubilats, sí... però diuen que mai ens hauríem de jubilar de la nostra missió... Per què no dediquem unes horetes a aquesta mainada?

Alguns "il·luminats" diuen que això no s'ha de fer... Potser és que ens volen tancadets a les nostres cel·les vivint com a monjos?

La nostra presència a les escoles que encara hi ha Germans s'ha de notar positivament... i no viure aïllats amb les nostres músiques, ordinadors, wiffis o com es digui, matant les hores...

"Apresúrate: ¡Sé un Hermano de esperanza! ¡Sé un Hermano que invita a los jóvenes a unirse a nuestra fraternidad! ¡Sé un Hermano que anima a sus colegas a asociarse con nosotros en la Misión Lasaliana! ¡Sé un Hermano "despegado", dispuesto a salir a encontrarse con los pobres!" (Pàg. 27)

El nostre Germà Superior General ens convida a ser optimistes, a ser homes plens d'esperança, d'il·lusió, animadors, entregats... Ho som?

Pel que veig i sento diria que no ho som massa.

Ha de ser trist viure els darrers anys de la nostra vida amb la sensació de buidor, de sentir-nos inútils, de que se'ns arracona...

No ens encongim. Il·luitem, animem-nos, plantem cara, si és necessari, i seguim fent el bé. Som vius!!! Que es noti!

"Lo primordial no es saber si vamos a sobrevivir, lo más importante es saber si estamos contribuyendo a la creación de un mundo más humano, a partir de los valores evangélicos." (Pàg.28)

Hem de pensar que hem treballat durant molts anys, que hem donat moltes hores de classe - que és allò que ens caracteritza - oi que sí?, que hem fet el bé, que hem estimat, ajudat, compartit...

Amb el nostre treball, al llarg de la nostra vida, hem contribuït a fer un món millor! Això ens ha d'omplir de joia i il·lusió i viure contents i feliços i no viure tristos i amargats!

Ah! Tinguem ben present allò que diu la cançó: "La nostra alegria ningú, ningú no ens la prendrà.!" Ningú, ningú, ningú!

Prenc el guant...

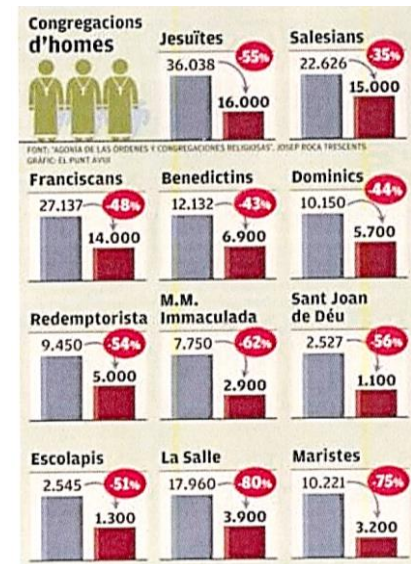
“Per desgràcia, La Salle és la Congregació religiosa amb més baixes... Per què?” (G. Ramon Font)

G. Jaume Pujol i Bardolet

Davant d'aquesta pregunta que ens fa el G. Ramon Font en el seu article, comentant la Carta del G. Superior General, **jo prenc el guant** per donar unes explicacions, no justificacions, però no trec l'interrogant que ens hem de fer tots els Ordes i Congregacions religioses davant d'aquesta realitat de descensos ràpids. Ho aplico sobretot al nostre Institut.

1. Hi ha qui diu que havíem arribat a ser 17.960 Germans i que ho ha trobat a l'Anuari Pontifici. Jo discrepo d'aquest nombre de Germans, doncs comptaven també els Petits Novicis i els Novicis (com podeu veure en el gràfic de la pàgina següent, aquests ni uns ni altres són religiosos perquè no són profesos. Eren números inflats fins arribar alguns a dir que havíem arribat a uns 20.000. El màxim nombre de Germans que he trobat és de 15.457 en temps del G. Gabriel Marie (1897), però que el 1905 ja eren només 11.731 i el 10907 havien baixat fins a 11.419, degut a la llei Combes. En temps del G. Athanase Émile (1946) érem 14.207; del G. Charles Henry (1966) 11.230; del G. José Pablo (1976) 10.064; del G. John Johnston (1986) 8.172; del G. Álvaro Rodríguez (2000) 6.235; el 2010, 4.782; el 2011, 4.605; i el 2016, 3.829.
2. El descens de vocacions i de perseverança es produí a rel del Concili amb el seu missatge d'alliberament que va permetre a alguns a prendre unes decisions més personals. Les Congregacions més afectades foren les laicals i les menys foren els Ordes i a continuació les Congregacions religioses clericals. Sembla que l'ordenació sacerdotal i el servei de l'altar els va retenir més.
3. Aplicat al nostre Institut. Nosaltres teníem més nombre de Germans sobretot en el nord del nostre planeta, que és on ha afectat més els descens de religiosos. Altres Congregacions religioses tenien i tenen nombre de religiosos a l'Índia, Àsia i Àfrica, que nosaltres no teníem. Els Germans dels Estats Units i Canadà van ser els primers d'anarse'n i ha seguit Europa: Bèlgica, Holanda, França, Itàlia i ara Espanya. Aquesta circumstància ha anat produint un progressiu descens del nombre de Germans, que no s'ha pogut compensar ni disminuir amb Germans d'altres països on encara hi ha vocacions. S'ha produït una secada vocacional i de perseverança.
4. Avui l'afluència de noves vocacions és escassa. Abans arreu hi havia els Noviciats Menors o Aspirantats que no s'han suprimit per cap autoritat sinó que han anat desapareixent i avui sembla inconvenient treure nens i adolescents de les famílies per un règim de vida religiosa. Avui es considera normal que les vocacions ens vinguin més adultes. Les vocacions ens venien de famílies nombroses i cristianes, dos circumstàncies que avui no es troben amb facilitat. L'ambient sociocultural ha canviat. No és millor ni pitjor que el d'abans: és diferent en molts aspectes.

Aquestes explicacions no volen ser justificacions, però sí que crec que són vàlides. Deixo l'interrogant obert perquè és bo que hi reflexionem personalment i comunitària. No per culpabilitzar-nos ni per omplir-nos de lamentacions. Tot plegat seria ben estèril, sinó per preguntar-nos què hem de fer des d'ara des de la situació que vivim. Són temps ben nous que demanen solucions adequades i apropiades. I és tan accelerat el procés de canvi que quan ens sembla haver trobat les solucions ja s'han canviat les preguntes. Per això que el discernim ara ha de ser permanent. El Fundador va respondre al seu temps i aquesta actitud ha de ser la nostra per tractar de respondre a les demandes i necessitats del nostre temps. Per això iniciativa i creativitat i sobretot estar amb contacte amb Déu. Ni viure culpabilitzats ni deixar-ho córrer tot sense implicar-s'hi. Cap de les dues situacions són acceptables. Cal implicar-se!

Petites reflexions entorn la Circular del 22 de gener del nostre Germà Visitador José Román

G. Ramon Font i Serra

D'entrada dir que m'agraden molt les circulars del nou Gmà. Visitador Titular. Les trobo molt interessants, adients, planeres, entenedores, senzilles, escrites en la nostra llengua... Molt bé!

Dit això, unes petites reflexions que em suggereix la seva lectura.

"Aporofòbia." - "Aporofilia." Termes nous i actuals. Por als pobres! Estimació als pobres! Parlem molts dels pobres i és bonic parlar-ne..., se'ns omple la boca parlant d'ells, però n'estem tan allunyats...

Perquè... vivim realment com els pobres? dediquem algunes hores desinteressadament a ells? *Parole, parole...* i poca cosa més.

Parlant de filies i fòbies em ve al pensament una nova paraula: "reunionifilia."

Quantes i quantes reunions en el nostre món lasal·lià s'arriben a fer. A dintre i a fora de casa i a l'estranger, d'un dia de durada o més, en llocs allunyats i propers, amb les absències que això suposa en el dia-dia escolar, amb les despeses corresponents que potser després es retallen de coses més essencials i importants.

No dic que no s'hagin de fer, però crec que ens compliquem massa la vida i aquesta és molt més senzilla i simple...

No veig massa, potser sóc miop, els fruits de tantes reunions, de tants escrits, de tants documents... Em sembla que passem bastant de tots ells, de tot i ens oblidem d'allò que és important!

Ens convida el Gmà. Visitador a una sèrie de reflexions. Faig aquestes:

"Viure una vida comunitària més simple, més senzilla i amb menys béns"

Totalment d'acord, però tots eh... Els de dalt, els del mig i els de baix, els que manen i els que no, els que tenen targeta i els que no en tenen, els que no han de demanar permís per a res i fan el que volen i els que han de parar la mà cada mes, els que fan servir el cotxe per anar dos carrers més avall i els que han d'anar a cercar l'autobús o el tren a mitja hora de camí, els que poden anar d'excursió sempre que volen i els que no hi poden anar i/o sortir de casa amb el cotxe perquè no tenen xofer... els que treballen, els que ho fan veure i els que no treballen, els que a l'estiu van d'excursió a terres molt llunyanes, "por tierra, mar y aire", els que van aquí a la cantonada i els que no surten de casa, els que tenen patrimoni familiar i poden gastar el que volen i els que no en tenen... I podríem seguir...

"Obrir-nos a les necessitats del nostre entorn"

Molt bonic i interessant aquest apartat, sobretot quan diu: "Ens enriqueix quan sortim a la trobada dels altres, sobre tot si aquests estan mancats d'una paraula d'alè o d'una ajuda determinada. En les nostres obres educatives tenim persones concretes que necessiten i esperen la nostra proximitat fraterna."

El Gmà. Visitador ens anima a treballar, a ajudar, a compartir... I això es fa anant a cercar la gent i no es fa tancant-nos a les nostres meravelloses cel·les on hi tenim de tot! Això es fa ensenyant a llegir i escriure,

donant un cop de mà - no de peu - al qui ho necessita... Això es fa sense queixar-nos... Què trist anar per la vida un dia sí i l'altre també amargant els altres amb els nostres ais i uis...

Hi ha gent que es passa cada dia pràcticament unes vint hores tancades a "casa seva"... sí, sí, sí... Quin avorriment, no?

"Fomentar la nostra disponibilitat i la nostra obertura a propostes innovadores... Apostar per estar on sigui necessari i en el servei que el Cos de la Societat ens demani, disponibles per a la Missió"

"Propostes innovadores." Se'ns parla molt avui d'innovar, crear, cercar, investigar...

Estem en la febre del fer, fer, fer... Però fer què?

Ai, ai, ai... que potser anem molt de cara a la galeria amb projectes innovadors, amb currículums, amb propostes, amb... i ens oblidem de l'atenció diària dels que estan al nostre costat, a solucionar els seus problemes d'una manera seriosa i no a posar-hi simplement pedaços... que res no solucionen...

A les escoles per raons diverses: malalties, reunions... hi solen haver absències i s'han de fer les corresponents suplències. A vegades no es preveuen o no es volen preveure o no se saben preveure els problemes que van sorgint a diari i la gent, que ja té prou feina ha de fer front a totes les dificultats que van sorgint amb els problemes que això comporta...

A vegades per voler estalviar quatre "duros" es fa anar la gent amunt i avall sense cap necessitat... Però, clar, la gestió econòmica és quelcom molt important i si es pot presentar superàvit a les altres esferes millor que millor...

Les fugides endavant, les absències, el mirar cap un altre costat no són, ni molt menys, les solucions més adequades!

**"El Germans de les Escoles Cristianes s'an aplegat per tenir junts i per associació les escoles al servei dels pobres, en qualsevol lloc on siguin enviats i per fer-hi allò a que siguin destinats..."
(Fórmula de vots R. 25)**

Es parla, en aquest apartat, d'estar disponibles, d'estar allà on ens manin...

Quan em van destinar a Cassà un Germà em va dir: "Hi has acceptat anar allà. Jo mai hi aniria."

No hem dit: "A qualsevol lloc...?"

A tot arreu es pot estar bé si es vol! Cassà és petit, ens coneixem més o menys tots... i també en els llocs petits es pot fer el bé, ajudar, estimar i compartir...

No fa gaire es va morir la Sra. Estrella, una veïna que

vivia davant de casa. Em recordava molt la meva mare i ella des del seu balcó i jo des de la finestra de la meva habitació xerràvem sovint.

Això, a les grans ciutats on molts hi estan instal·lats des de fa anys i més anys... no es pot fer... i és bonic fer-ho! Tot té els seus avantatges i cal cercar sempre els aspectes positius de les coses...

Estic, ara, pensant ens alguns Germans que el dia que els canviïn... mare meva, quin daltabaix! I tal com estan les coses, en pocs anys les nostres comunitats de Germans es reduiran molt.

Hi hauria més coses a comentar però per avui ja n'hi ha prou.

El Gmà. Visitador ens diu també que hem de pregar i ens hi ha d'ajudar l'evangeli. Clou la seva circular tot dient: " Senyor que junts i per associació, puguem seguir compromesos amb la missió educativa que és la nostra manera de col·laborar en la teva Obra." Amén!

Siguem feliços! Visquem feliços!

EL VOTO DE ASOCIACIÓN REENCONTRADO (y 4)

G. Jean-Louis Schneider

El voto reencontrado

La Comisión de votos de 1976. Esta Comisión fue establecida por la Asamblea intercapitular de los Hermanos Visitadores de 1971. Se reunió de 1972 a 1974 y presentó un informe al Capítulo de 1976 sobre la cuestión de los votos en el Instituto. Quiso, en concreto, resucitar la problemática de los votos temporales, votos perpetuos, promesas, compromisos temporales, etc. y la de la articulación entre consagración religiosa, la triada clásica, los votos específicos, para tratar de tener en cuenta las evoluciones que se producían en la sociedad contemporánea y en las mentalidades. Este informe fue rechazado tajantemente por los Capitulares de 1976. Sin embargo, las cuestiones a las que la Comisión quiso responder permanecían. Esta comisión de votos había tratado igualmente, la cuestión de la reintroducción explícita del voto de asociación en la consagración de los Hermanos de las Escuelas Cristianas.

Que la asociación para la vida fraterna y el ejercicio de la misión común sea el único voto formulado explícitamente por los Hermanos

La Comisión se expresaba de este modo, después de un comentario histórico del voto de asociación y de las consideraciones sobre el debilitamiento práctico de la Asociación en el Instituto:

Para una valorización de la Asociación. Una tendencia opuesta a la que acabamos de mencionar aparece en ciertas regiones del Instituto que piden si no convendría revalorizar la asociación. Varias razones nos invitan a tomar en cuenta este deseo:

a) **La asociación podría ser el elemento integrador para la persona de los Hermanos, para la comunidad y para la misión.** Podría expresar de modo sintético la consagración del Hermano que se une a otros hombres deseosos como él de vivir el amor fraterno y de ejercer una misma misión.

b) Es posible contemplar otras formas diferentes de pertenencia al Instituto en cuanto a la modalidad y al contenido del compromiso. En esta hipótesis, **la asociación**

La Asociación como elemento integrador para la persona del Hermano, para la Comunidad y para la Misión

podría constituir un factor importante de unificación entre los diferentes miembros del Instituto.

c) Tal revalorización iría igualmente en el sentido de un redescubrimiento de la especificidad de nuestra vida religiosa (conforme al dinamismo de los orígenes) y de una nueva comprensión de los valores hasta el presente unidos a la Triada (cuyo carácter abstracto e intemporal es cada vez más criticado).

Sugerencias.

_ **Que la asociación para una vida fraterna y la realización de una misión común llegue a ser el punto central de nuestra consagración.**

_ **Que el compromiso de vivir por asociación sea tomado en el seno de la comunidad local, lugar de vida fraterna y del ejercicio de la misión concreta, pero al interior del marco más amplio del Distrito.**

_ **Que la asociación para la vida fraterna y el ejercicio de la misión común sea el único voto formulado explícitamente por los Hermanos.** Esto no significa que los valores expresados por la Triada son rechazados. Pero pensamos que tal opción traduciría mejor el dinamismo del proyecto

de vida del Hermano y conferiría una orientación más específica a ciertos valores unidos a la Triada: testimonio de vida sencilla, servicio de los pobres, compromiso en una vida comunitaria, búsqueda personal y colectiva del designio de Dios.

Tal solución presentaría también la ventaja de no prejuzgar diferencias de estatuto entre los Hermanos. La comisión hacía, pues, de “la asociación para una vida fraterna y el cumplimiento de una misión común” el “tema central de nuestra consagración”, “el elemento integrador para la persona de los Hermanos, para la Comunidad, y para la Misión”. Para manifestarlo proponía que el Voto de Asociación sea “el único voto formulado por los Hermanos”. Insistía sobre la relación entre “asociación”, “vida fraterna”, y “misión común”, yendo hasta proponer que “el compromiso de vivir por asociación sea tomado en el seno de la comunidad local”, en “el interior del marco más amplio del Distrito”.

En esta temática se siente una voluntad de proximidad con los Hermanos considerados en su comunidad local y en su misión concreta, una voluntad igualmente de respetar los procesos individuales. Pero el sentido de la pertenencia a todo el Instituto, así como el de la realización de una misión común que sobrepasa el de la comunidad local, realmente no aparecen. El conjunto del documento de esta comisión de los votos fue dejado de lado desde el principio del Capítulo del 76, como hemos dicho anteriormente, pero me parece que sobre este punto del “voto de asociación” los trabajos de la Comisión podrán ser retomados en el Capítulo General de 1986.

En el Capítulo General de 1986: La vuelta del voto de asociación

El Capítulo de 1986 debía proponer, después del período de apertura permitido por el Concilio Vaticano II, una redacción definitiva de la Regla. Los capitulares aprovecharon esta ocasión para reescribir la fórmula de votos y reintroducir la mención explícita del voto de asociación.

*Santísima Trinidad, Padre, Hijo y Espíritu Santo, postrado con el más profundo respeto ante vuestra infinita y adorable Majestad, me consagro enteramente a Vos para procurar vuestra gloria cuanto me fuere posible y los exigiereis de mí. Y a este fin, yo, ... , prometo unirme y permanecer en Sociedad con los Hermanos de las Escuelas Cristianas que se han reunido para tener juntos y por asociación las escuelas al servicio de los pobres, en cualquier lugar a que sea enviado, y para desempeñar el empleo a que fuere destinado, ya por el Cuerpo de la Sociedad, ya por los Superiores. Por lo cual **prometo y hago voto** de castidad, pobreza, obediencia, **asociación para el servicio educativo de los pobres** y estabilidad en el Instituto, conforme a la Bula de aprobación y a la regla del Instituto.*

En la presentación del Proyecto de Regla a los Capitulares, el Consejo General, retomando los 18 trabajos de la Comisión de la Regla se expresaba así a propósito de la reintroducción formal del voto de asociación:

***Se prefiere la fórmula “voto de asociación para el servicio educativo de los pobres” a la de “voto de servicio de los pobres por la educación”.** Lejos de ser una novedad sin precedentes, la forma propuesta constituye más bien una vuelta a la expresión del mismo Fundador y de los primeros Hermanos. El Voto heroico de La Salle y de dos de sus Hermanos, en 1691, no es otra cosa: “Santísima Trinidad... hacemos voto de asociación y de unión para procurar y mantener el establecimiento de la dicha Sociedad...”. Lo mismo, el voto emitido por san Juan Bautista de La Salle y doce Hermanos en 1694 ha sido igualmente el de “unirse y permanecer en sociedad con los otros Hermanos para tener juntos y por asociación las escuelas gratuitas...”*

La aproximación, sin confusión, de los votos de 1691 y de 1694, para iluminar el término “voto de asociación” permite comprenderlo en su doble dimensión: es un voto que constituye una “Sociedad”, o que hace pertenecer a una Sociedad. Los que lo pronuncian dicen que quieren hacer existir la “Sociedad de las Escuelas Cristianas”, y por consiguiente que son también responsables, colectivamente, de su futuro y de su fidelidad al llamamiento recibido de Dios. Es igualmente un voto que afirma que la misión

Se prefiere la fórmula “voto de asociación para el servicio educativo de los pobres” a la de “voto de servicio de los pobres por la educación”

confiada por Dios no es una misión individual, sin lazos con el otro, sin lazo con el conjunto. No se cumple verdaderamente, y no tiene sentido si no es “juntos y por asociación”. La Regla de 1987 comenta de esta forma el voto de asociación:

La asociación para el servicio educativo de los pobres.

R 39: “Por el voto de asociación para el servicio educativo de los pobres, los Hermanos, a semejanza de su Fundador, se comprometen a animar comunitariamente escuelas o centros de educación cristiana al alcance de los pobres. Actualizan los medios educativos orientándolos sobre todo a la promoción de los ambientes populares.

R 39a: “El voto de asociación para el servicio educativo de los pobres genera entre los Hermanos una cohesión que sustenta toda la acción apostólica del Instituto.

Las dimensiones comunitarias y de Instituto están claramente señaladas: El texto está en plural, se trata de “tener comunitariamente” escuelas o centros educativos, lo que “sostiene la acción apostólica” del Instituto.

El Hermano Patrice Marey, en una serie de intervenciones en el CIL de 1988 sobre la Regla de 1987, dice lo siguiente, a propósito del voto de asociación para el servicio educativo de los pobres:

“Dos motivos para retomar del voto de asociación en 1987:

- El hecho de una cierta dispersión entre los Hermanos: comunidades minoritarias entre muchos laicos, Hermanos que trabajan aislados o fuera de nuestras instituciones, ambiente “disperso” de la sociedad actual, el hecho de pertenecer a otras redes de relaciones como Sindicatos, o bien Organizaciones profesionales.
- Deseo de reafirmar por un voto la consecución de la finalidad en favor de los pobres que ha sido la causa histórica de la fundación del Instituto. Deseo de enderezar la orientación (cf. circular 412) y de recordar que este voto es colectivo: aunque la obediencia nos confíe jóvenes acomodados, no debemos abandonar esta finalidad y trabajar efectivamente en la promoción de la justicia.

A continuación, su comentario insiste, no exclusivamente, sobre la cuestión del servicio educativo de los pobres más que sobre el voto de asociación. Está, pues, claro que este voto no existe por sí mismo, sino que conviene tener sin cesar los dos extremos de la proposición:

“voto de asociación para el servicio educativo de los pobres”.

“Por el voto de asociación para el servicio educativo de los pobres, los Hermanos, a semejanza de su Fundador, se comprometen a animar comunitariamente escuelas o centros de educación cristiana al alcance de los pobres”

¡Entonces, se puede decir que, después de 260 años de olvido, los Hermanos han recobrado el voto de asociación! Y no se quedan ahí, porque están compartiendo ya la asociación para el servicio educativo de los pobres con los seglares asociados.

Conclusión

Las reflexiones sobre los votos de los orígenes muestran claramente, me parece, el carácter integrador de los votos que formulaban nuestros primeros Hermanos. Su consagración no estaba hecha de votos que se añadían unos a otros: unos votos concernían a los individuos, otros a su misión. Como es su misión, o mejor sus personas comprometidas en la misión, el objeto de su consagración, la expresión de ésta se concreta en la realización del proyecto de Dios que se les ha confiado. En las “Reglas que yo me he impuesto”, se encuentra:

“Es buena regla de conducta no hacer distinción entre los asuntos propios del estado y el problema de la salvación y perfección propias, y convencerse de que no se asegura mejor la salvación ni se adquiere mayor perfección que cumpliendo los deberes del propio cargo, con tal de que se haga con la mira de obedecer a Dios”.(Regla 3)”.

Esto es lo que la fórmula de los votos pone en práctica. Cumpliendo la misión que les está confiada, viviendo la consagración para procurar la gloria de Dios, teniendo juntos y por asociación las escuelas gratuitas, los Hermanos entran en el camino de la salvación. La Colección, el Hno. Ireneo, las explicaciones sobre “A qué obligan los votos”, subrayan la compenetración de los votos de asociación para tener las escuelas gratuitas, de obediencia, estabilidad, así como el papel desempeñado por la Sociedad y el Cuerpo de la Sociedad. Es necesario tener cuidado de no reducir el voto de asociación o incluso la consagración del Hermano de las Escuelas Cristianas a una sola dimensión, a un único aspecto.

El voto de asociación incita igualmente a los Hermanos a evitar la confrontación solitaria con las normas canónicas que se deben cumplir, o las cosas que se deben hacer o no hacer. Este voto, en efecto, tiene el gran mérito de no prestarse a la definición de normas, sino sobre todo dar un impulso, o significar que la consagración es un todo. El voto de asociación invita además a rechazar que el ejercicio del poder en la Sociedad sea confiscado por algunos. Por una parte, porque en caso de necesidad, el Cuerpo de la Sociedad puede tomar la palabra, pero también porque la misión de educación cristiana que es la razón de ser de la Sociedad de las Escuelas Cristianas, está confiada a todos los “Asociados”, y que se realiza “juntos y por asociación”, porque Dios los consagra para esto, que son llamados a realizar esta misión, y que ésta les precede. Más allá de formulaciones canónicas, en este proceso del voto de asociación, está toda una vida, solidaria con otras vidas comprometidas con ellas que se juega, se expresa, se da.

JÓVENES, FE Y VIDA CONSAGRADA. ¿CÓMO ACOMPAÑAR A LOS JÓVENES EN UN CAMINO DE FE Y VOCACIONAL?

No hay respuestas mágicas. Lo cierto es que a la vida consagrada se le está pidiendo una verdadera conversión y no solo de lenguaje, sino de estilo de vida si quiere conectar con el mundo juvenil:

- **Frente a la tentación de la resignación, se le pide audacia evangélica de lanzar las redes (cf. Lc, 5,4), aunque no parezca la hora o el tiempo más propicio. No se puede arrojar la toalla.**
- **Frente a una vida amodorrada, adormecida y cansada, se le pide permanecer despierta, de tal modo que pueda despertar; se le pide que sea profética, “con capacidad de observar la historia en la que vive y de interpretar los acontecimientos”; se le pide sea “como el centinela que vigila por la noche y sabe cuándo llega el alba” (cf. Is 21, 11-12); se le pide que conozca a Dios y a los hombres y mujeres sus hermanos y hermanas” se le pide que se ejercite en la profecía de la alegría, de la esperanza, de la cercanía, de la comunión, de la misericordia.**
- **Frente a la tentación de la instalación se le pide aligerar el peso de las estructuras, y éstas, innovadas, que estén al servicio de la misión; se le pide que esté en permanente actitud de salida, que vea la realidad desde los pobres, que salga del nido; se le pide audacia evangélica, sentirse en camino y que asuma el riesgo de equivocarse.**
- **Pero sobre todo, se le pide que crea, ame y espere: en Jesucristo y en los jóvenes.**

Santa Teresa de Ávila, poco antes de morir dijo: Es tiempo de caminar. San Francisco de Asís, también poco antes de morir, decía: Yo he hecho mi parte, el Señor os enseñe la vuestra. Y el libro de Esdras, en momentos no muy propicios para soñar, decía: “Manos a la obra” (Es 10,4).

Es el momento para que los jóvenes sueñen y los ancianos profeticen (Joel 2,28). Y todo basándonos en una promesa: “Yo estoy con vosotros” (Jr 1, 7). ¡Qué nadie nos robe la capacidad de soñar y profetizar! ¡Qué nadie nos robe la alegría de seguir a Jesucristo y la valentía para proponerlo a los demás como camino, verdad y vida (Jn 14,2-5)!.

¡Rompeamos con nuestros miedos! ¡Levantémonos ya! Los jóvenes nos esperan.

PRÒLEG DE LA REGLA 1966-67

Reproduïm aquí el pròleg de la Regla de 1966-67 pensant que es tracta d'un bon text, elaborat pels GG. Michel Sauvage i Maurice Auguste i aprovat pels capitulars, encara de molta actualitat i que pot servir, tant de meditació personal com per a compartir entre tota la comunitat.

Germà:

Tu has sentit el desig de servir Déu i els homes; t'has adonat de les ànsies que suscita la penúria i la necessitat en el món i en els pobres; has descobert en tu la inclinació a ensenyar i a sembrar el bé al teu voltant; i has arribat aquí amb l'esperança de fer efectiu el teu ideal a l'Institut dels Germans de les Escoles Cristianes. Sense comprendre-ho encara del tot, has vingut perquè Déu et buscava, perquè ja havies començat a trobar-lo i perquè allà, en el fons del teu cor, estaves decidit a estimar-lo, lloar-lo i lliurar-te totalment al seu servei.

Aquest llibre t'ofereix les orientacions que poden ajudar-te a realitzar aquesta empresa, i t'invita de continu a prosseguir-la amb abnegació i generositat. Les presents Regles no et diran res, si no descobreixes en elles la manera de manifestar la caritat. No pretenen ser altra cosa que l'aplicació de l'Evangeli, al que et conviden anar de continu, com a la teva i principal Regla. El seu text mai no podrà estalviar-te el dilatat esforç que exigeix la seva assimilació personal, pel tracte íntim amb Jesucrist, a qui elles et remeten constantment. Quantes vegades ressonen vives en tu les paraules d'aquesta Regla, com efecte de la teva diària oració, altres tantes sentiràs en elles gust i saviesa.

Sigues sent un home entre els altres homes, amb les teves flaqueses i deficiències; però ets un home consagrat. No pensis en tu; pensa en la teva activitat apostòlica; en Crist que viu en tu, com tu vius en Ell; en els teus Germans, cridats com tu, amb idèntic amor. Pots comptar amb ells com ells compten amb tu. Joiosament unit a ells, t'aproparàs més i més cada dia, a Déu i al proïsme. Viu amb ells el disseny de Déu, en unió amb l'Església vivent, i fent oïda atenta al missatge del Salvador: «Estimeu-vos els uns els altres con jo us he estimat».

L'observança d'aquestes Regles no et suposi coacció per a tu; sigui només el moviment, impulsat per la vida que portes dintre teu. Grava la seva llei en el teu cor, cada dia amb major força. Aliè a tota esclavitud i a tot legalisme personal, pren les iniciatives que l'Evangeli t'inspiri. Deixa en tu sempre lliure l'entrada de l'Esperit de Crist, per a viure la vertadera llibertat dels fills de Déu, i acabaràs comprenent que tot per a tu es consumarà algun dia en l'amor, així com tot va començar en tu per l'amor.

UNA ICONA SIMPÀTICA:

LA COMUNITAT COM UNA ORQUESTRA

Extret CENCINI, Amedeo. La vida fraterna comuni3n de santos y pecadores, Sígueme, p 83-84

Un abat descriu d'aquesta manera la vida comunitària: "Una abadia (o una comunitat religiosa) és com una orquestra, perquè hi ha de tot: violins que toquen harm3nicament, instruments de metall que sonen de tant en tant, el saxofon, i en un rac3 el nen que té un triangle, que ningú no sap perquè serveix. En una abadia n'hi ha de dormilegues, rondinaires, puntuals, mandrosos; ni ha que es passen de pietosos; gent que s'adapta a tot i persones complaents dels quals tots n'abusen; n'hi ha que ho arreglen tot, entusiastes ingenus, senzills, inclús simpàtics, deprimits; hi ha també monjos amb problemes que necessiten que hi hagi algú que s'ocupi d'ells i se serveixen dels més variats pretextos per anar a l'un i a l'altre per comunicar-se. Hi ha el rondinaire que és servicial al màxim; el qui mai protesta i el que sempre s'està queixant de que mai no se li demana ajuda; el que s'ha agenciat un treball que l'abat tolera per evitar el pitjor, però que no aporta res a la comunitat; el cantor novell, que té una veu excel·lent, però que deixa anar una potència poc controlada...; el lent incorregible, l'explosiu que s'enfada de cop i se'n penedeix ben aviat; el que busca baralla, l'incomprès; el que s'indigna per tot el que surt de la norma i ho manifesta sense embuts, posant-se així també ell fora de la norma; el que amb bones intencions segresta un utensili comú o un llibre comú per al seu ús personal; el desordenat que mai no torna res al seu lloc.

Una estampa potser d'altres temps, però crec que amb algun oportú afegit i lleugeres modificacions, cada u de nosaltres podem identificar el nostre personatge en aquest simpàtic carrusel de tipus comunitaris, al cap i a la fi, no tan diferents dels que podríem esbossar avui. Però el més important és que cadascú, a l'identificar-se, entengui que el vertader problema no està en el rondinaire, ni en el lent, ni en el busca-raons, sinó en com se situa ell en aquesta orquestra singular, en com

aconsegueix posar-se en sintonia i sim-patia amb els demés instruments, sense prevaler sobre ningú ni silenciar el so de ningú, sense presumir de solista o de mestre d'orquestra, sense deixar a ningú sol i sense acompanyar-lo, sense enfadar-se massa amb el que desafina o entra a deshora, amb el que toca massa suau o massa fort.

Al contrari, el que és bonic d'aquesta orquestra singular és que tots aprenen a adaptar-se als altres, a les seves capacitats i errors; que uns instruments completen els altres, si és precís improvisant i sense ajustar-se estrictament a una difícil partitura només per a virtuosos, on se suposa que ningú no s'equivoca, en una fraseologia musical que és un autèntic diàleg que resulta encantador gràcies a l'aportació insubstituïble de tots i cada u. Passa així quelcom estrany, una espècie de miracle. Perquè aquests instruments, cadascú per la seva banda, no aconseguirien una perfecta execució, però tots junts formen una bona orquestra i toquen una música agradable. No són ni grans mestres solistes concertistes, però junts creen harmonia i bellesa.

Deixant a part la metàfora, una realitat que es compona de gent així, pot generar una nova humanitat. El problema ets tu, com estimes a la gent, com perdones i com és el teu grau d'estimació i d'admiració per el que passa allà dintre. Ets tu, és l'altura de la teva ànima, és l'altura i la profunditat. La magnanimitat i l'amplada de la teva ànima. Altura, profunditat, amplada i magnanimitat signifiquen consciència de pertànyer a Jesucrist i de tot el que està al teu voltant, amb tota aquesta comparsa de condicions humiliants, és de Crist i de que a través de tot això és com el misteri de Crist s'expandeix per al món.

Hem dit que era una icona simpàtica. I és que expressa la simpatia de la mateixa tensió vers la santedat.

Els Germans a França a causa de la llei Combes 1901 i 1904

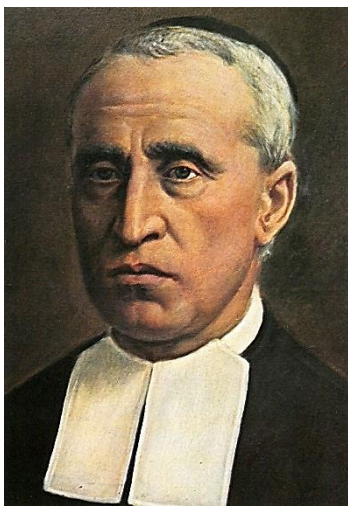
Com deia Herodoto: "Historia magistrae vitae". El nostre Institut a França ha tingut les seves dificultats amb perill de desaparèixer. La Revolució Francesa el 1789 i la Llei Combes els anys 1901 i 1904. Però, cal reconèixer que els Germans van mostrar una gran estima de la vocació i cada dificultat greu l'Institut s'ha remontat considerablement a França.

Geoges Rigault, gran historiador de l'Institut, va deixar manuscrit l'últim estudi que va fer i que ha tardat a editar-se degut diverses citacions de noms. Aquest és sobre EL TEMPS DE LA SECULARITZACIÓ 1904-1914. D'aquest llibre transcribim informacions que són molt alligonadores. El llibre en qüestió és de la col·lecció Études lasalliennes n. 1. Editat per Maison Générale de Roma.

També nosaltres a Espanya hem tingut i seguim tenint les nostres dificultats. L'exemple dels Germans francesos ens pot encoratjar.

Georges Rigault

Per la llei Combes de 1901 i 1904 a França prohibint les Congregacions religioses i concretament les escoles de religiosos, hi hagué un bon grup de Germans que es van expatriar per salvar la vocació, d'acord amb el consell del G. Gabriel-Marie, d'altres que van fingir una secularització i d'altres que van fer una secularització formal separant-se de l'Institut.

Veient que hi havia bisbes que s'atribuïen poder de dispensar dels vots dels Germans, amb la bona intenció de salvar les escoles, cosa que era de la competència de l'autoritat del Papa, segons la Butlla d'aprovació de l'Institut de 1725, els Superiors de l'Institut van recorre a consellers romans amb un pacient i delicat treball.

Després d'unes converses amb el Cardenal Vives i Tutó, Prefecte de la Congregació de religiosos, i havent rebut també unes directives del P. Pius Langogne, tots dos de tota la confiança del Papa Pius X, el G. Louis de Poissy va resumir en 10 articles les conclusions d'aquestes entrevistes.

- «1. No es pot imposar la secularització a cap Germà.
- «2. No es pot reglamentar la secularització per via administrativa, sense saber-ho els subjectes, perquè això equivaldria a fer intervenir l'obediència.
- «3. No es pot aconsellar la secularització a un Germà sinó quan es tracta de salvar una obra d'alguna importància i que, per aquest motiu, no posi al Germà en perill de perdre la vocació .
- «4. Cap Germà té el dret de secularitzar-se per ell mateix o d'exigir als Superiors que el deixi secularitzar.
- «5. Si un Germà volgués secularitzar-se malgrat la intenció dels Superiors se li podria posar l'alternativa o d'expatriar-se o de retirar-se completament de l'Institut.

«6. En vista al bé i a l'honor de l'Institut, no s'ha de deixar de renovar els vots temporals a un Germà que, pel seu benestar o el desig d'independència, manifesti el voler secularitzar-se.

«7. En principi, els Superiors tenen el dret de manar l'expatriació, en nom de l'obediència.

«8. S'han de triar per l'expatriació, persones d'elit.

«9. Per les persones de valor mediocre que desitgin per motius més o menys lloables, secularitzar-se, sovint serà oportú no oposar-s'hi a la seva secularització o a la seva sortida; però l'Institut els precisarà abans que ells se situen, en aquest respecte, lliures de tot compromís i de tota responsabilitat.

«10. Les paraules de Sa Santedat Pius X recomanen instantment de salvar les obres i de recórrer, en cas necessari, a la secularització, però de cap manera autoritza als subjectes a prendre la iniciativa d'aquesta secularització i deixen intactes el deure, imposat pel dret diví als Superiors, de salvaguardar l'obra essencial i fonamental de les vocacions».

Són principis severs i sòlids, que no cessaran d'orientar el pensament i la conducta dels grans responsables. La secularització no està condemnada, lluny d'això s'ha d'admetre com un mitjà de circumscriure el desastre, com un d'aquests remeis violents, perillosos que són la suprema temptativa al capsal d'un malalt greument amenaçat. Però perquè el remei podria ser un verí mortal, només els metges ho han de tenir en mà; no pertany sinó a ells d'administrar-ho.

El Cardenal Vives i Tutó ha inspirat els articles 7 i 10. El R. P. Pius ha redactat ell mateix les línies finals i rellegit, corregit, aprovat el conjunt del text. Tots dos van estar plenament d'acord amb el consentiment del Papa.

* * * * *

Un **SEGON DOCUMENT** completa aquestes precisions de doctrina i de regles pràctiques. Se situa

en el *memorandum* del qual es tracta ara, el punt de vista dels subjectes amb la vestimenta civil. Trobaran el codi dels seus deures de Congregacions fidels.

Primerament, d'autor anònim – possiblement el G. Louis de Poissy, defineix en quatre paràgrafs l'estat dels secularitzats *pro forma*:

«1. El Papa permet la secularització *parcial o temporal*. Segons el Decret [del 7 d'octubre 1902], el Superior pot donar a un religiós una autorització especial de quedar-se en el món conservant, de la vida religiosa i de la dependència envers la Congregació, tot el que sigui possible de salvaguardar.

«2. El religiós secularitzat no adquireix el dret de viure perpètuament fora d'una casa de la Congregació. Està cobert d'un permís *temporal i irrevocable*, però no deslligat dels seus compromisos amb l'Institut.

«3. Si, com a conseqüència d'una falsa interpretació, un religiós secularitzat ha pogut creure, durant un cert temps que està deslligat dels seus vots, aquest fet no destrueix el dret *que reviu completament en la seva consciència*, tal com ell mateix l'havia creat en el moment de l'emissió dels seus vots, des que se li fa veure novament.

«4. Una supressió, injusta i violenta, de Congregació no canvia res, cara l'Església, la condició jurídica i religiosa així colpejada».

El vot de castedat ha de ser íntegrament observat. Altres títols del manuscrit tracta de quina manera el vot d'obediència i de pobresa continuaran obligant al laical·lià que, en territori francès, ha sacrificat l'hàbit i, sovint, l'existència comunitària, per salvar l'escola cristiana.

Els paràgrafs 5 a 8, són sobre l'obediència.

«5. Pel vot d'obediència, el Germà ha consagrat a Déu la seva voluntat, amb la promesa d'obeir els seus Superiors en tot el que manin segons la Regla.

«6. El secularitzat roman a disposició dels seus Superiors; regeix tota ocupació o canvi d'ocupació imposat pel Superior [general] conforme a les Constitucions. No ha de deixar el seu lloc, procurant-se un altre o d'acceptar de canviar amb un altre.

«7. L'autoritat del Superior no passa a les mans del confessor. No correspon a ell de regular els punts de disciplina i d'observança

«8. El Superior general, pels seus delegats, ha de fer donar compte de la conducta dels seus subordinats».

Aquestes prescripcions apareixen tant més necessàries que, d'una part, el clergat o inclús els comitès d'escola pensaven tenir el dret de retenir o acomiadar o de canviar de lloc, els institutors lliures; i que, per altra banda, les temptacions d'independència es presenten nombroses a religiosos privats d'una atmosfera conventual.

En aquesta situació anormal, els mancaments del vot de pobresa romanen el principal escull. Es percebia fins a l'evidència que aquest vot no podia ser observat a la lletra però s'havia de conservar l'esperit. Les recomanacions i manaments dels paràgrafs 9 a 12 volen mantenir i remetre al vertader camí a persones que no sabrien pràcticament renunciar a l'ús de béns terrestres i arriquen de posar-hi el cor.

«9. S'ha promès a Déu la disposició independent i lliure d'un bé temporal apreciable en diner.

«10. El religiós secularitzat ha de guardar la pobresa *afectiva i efectiva* tant com sigui possible. No és completament lliure de regular el diner de la seva ocupació.

«11. Si l'autoritat superior fa saber al secularitzat que la Congregació s'encarrega de proveir a les seves necessitats, en cas d'angoixa, de malaltia o de vellesa, no podrà reservar dels seus beneficis sinó el necessari per les necessitats corrents; l'excedent serà remès a les mans del Superior o del Visitador de qui depèn.

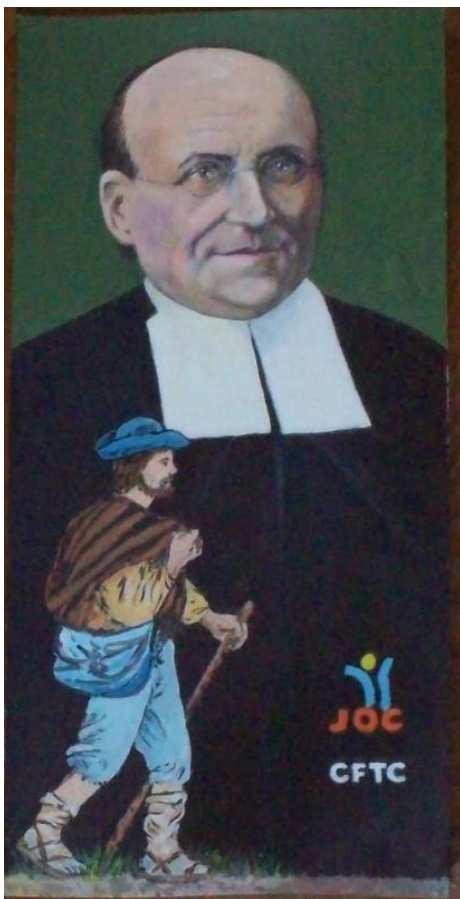
«12. A més, per observar la pobresa de dependència, el secularitzat donarà compte dels seus ingressos i de les seves despeses.

EL GERMÀ EXUPÉRIEN (1829-1905), PRECURSOR I RENOVADOR, MESTRE D'ENERGIA ESPIRITUAL

**Excel·lí en la formació de Novicis i de Germans Joves i de Joves Obrers
Fundà el primer Sindicat Cristià a França (CFTC)**

Aportació del G. Jaume Pujol i Bardolet

ORÍGENS I ENTRADA A L'INSTITUT

El G. Exupérien (Adrien Mas) va néixer el 7 de juny de 1829 a Poujol-sur-Orb, prop de Béziers (Hérault), d'una família honesta i benestant.

Des de petit, es fa remarcar per la seva amabilitat de caràcter, la vivesa de la seva intel·ligència i una sincera pietat.

Als 10 anys, és alumne del Pensionat dels Germans a Béziers, i esdevingué un dels alumnes més brillants i exemplars.

Sentint-se cridat per Déu i malgrat l'absoluta oposició dels seus pares, va entrar al Noviciat dels Germans a Toulouse i, el 8 desembre 1847, vesteix l'hàbit dels Germans de les Escoles Cristianes, amb el nom de Germà Exupérien.

MANIFESTA GRAN ZEL EN LA MISSIÓ LASAL·LIANA

Acabat l'any de noviciat, el G. Exupérien és enviat com jove Professor al Pensionat de la Immaculada Concepció de Béziers on havia estat alumne. Se'l reconegué com un Professor remarcable, sobretot en literatura i s'imposà pel seu saber, pel seu talent prop dels alumnes més grans.

El G. Exupérien esdevingué un gran animador dels joves del Pensionat. Se li confia la «Congregació mariana», moviment espiritual i apostòlic i esdevingué també adjunt a la direcció de l'«Academia», de la que havia estat Prefecte quan en va ser alumne.

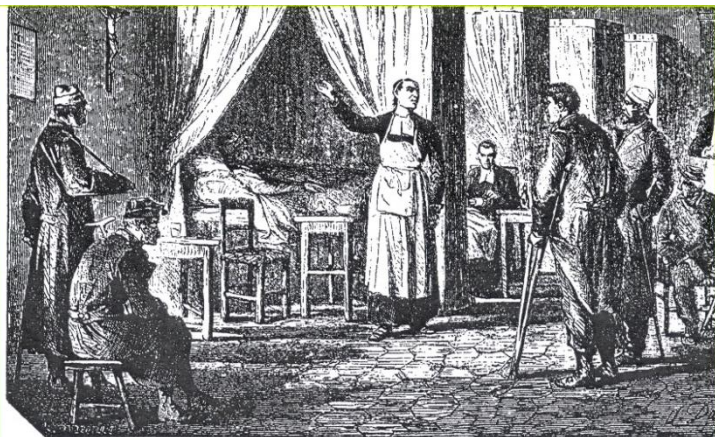
Els seus compromisos escolars no li fan descuidar la seva pròpia santificació. «Entre els alumnes ja tenia reputació de sant ».

CONSELLER DEL G. SUPERIOR GENERAL I DIRECTOR DE NOVICIS

El 15 de gener de 1859, el G. Exupérien arriba a París, a la Casa Madre de la rue Oudinot. Primer serà Conseller del Superior General, després formador i Director de Novicis. Els dóna un gran testimoni de bondat conjuntament amb una gran fermesa plena de comprensió.

Els invita a les pràctiques de vida religiosa de la Regla inspirant-se en sant Joan Baptista de La Salle i vivint l'Evangelí per a reproduir en ells la imatge de la vida de Crist, sola verdadera Regla de Vida. Composa per a ells nombrosos documents i d'una manera especial «Souvenir du Noviciat» (Recuerdo del Noviciado).

EL G. EXUPÉRIEN SERVINT ELS SOLDATS FERITS

Quan esclata la guerra de 1870, s'ha de tancar el Noviciat i el G. Exupérien rep la direcció de l'ambulatori confiat als Germans de les Escoles Cristianes, a Longchamp. Manifesta una caritat sense límits i ajuda a molts ferits a morir cristianament.

EL G. EXUPÉRIEN EMPRESONAT

En els dies foscos de la Comuna, el G. Exupérien és empresonat a la presó de Mazas, pel fet de promoure escoles lliures,

conjuntament amb d'altres Germans dels qui sosté el coratge. La seva captivitat se la passa en la pregària i en l'ardent desig de donar la seva sang pel Crist. No coneix la joia de ser escoltat. Després del seu alliberament, torna a reprendre la direcció del Noviciat.

ELEGIT ASSISTENT OBRE NOMBRESES ESCOLES LLIURES. S'AVANÇA A LA SEVA ÈPOCA

Fou elegit Assistent del Superior General, el 19 de juny de 1873, obre nombroses escoles lliures, després de l'expulsió dels Germans de les Escoles Municipals, a partir de 1880, doncs, per ell l'Escola Cristiana es irreemplaçable per a una veritable educació religiosa dels infants.

Funda les Escoles Superiors de Comerç lliure per a respondre a les necessitats dels joves que busquen un treball. Crea i desenvolupa nous patronats, anima els cursos VES per a nous joves obrers, afavoreix les

Conferències d'obriers, les Conferències de sant Vicenç de Paül i les Associacions d'Antics Alumnes. Així pretén realitzar un verdader projecte d'educació humana i espiritual dels joves especialment per als de classes populars: tallers de fusteria, "Gymnase Saint Nicolas".

RECESSOS I RECOL·LECCIONS PER A JOVES OBRERS I FUNDA EL PRIMER SINDICAT CRISTIÀ

Amb la finalitat de proposar obres de joventut per a joves dirigents i als alumnes més grans una formació espiritual i apostòlica més profunda, el G. Exupérien organitza per a ells recessos i recol·leccions a Athis-Mons. Això finalitza amb l'obra de sant Benet Josep Labre que donà a l'Església nombrosos preveres (a Versailles, a Le Puy i d'altres llocs el 51% dels petits seminaristes provenien de les escoles dels Germans), i semblant respecte dels religiosos i laics cristians compromesos, i que, tot plegat, fou l'origen del primer sindicat cristià, la Confédération de Travailleurs Chrétiens (CFTC) que encara existeix i de la JOC francesa.

Totes les creacions permeten de mesurar el que fou la fecunditat espiritual i social de les iniciatives apostòliques del G. Exupérien al servei de la missió educativa lasal·liana.

PERÒ... PER SOBRETOT S'OCUPÀ DE LA FORMACIÓ DELS GERMANS

Fou a l'aprofundiment espiritual dels Germans al que el G. Exupérien va consagrar la part més desbordant de la seva activitat.

Segueix els GG. joves que havia format en el Noviciat, especialment els joves soldats. Cada mes ofereix als Germans de París una jornada de Recol·lecció a Athis-Mons. Realitza una vasta organització d'exercicis espirituals: recessos de 20 i 30 dies i Segon Noviciat. Dóna conferències espirituals i posa en valor els escrits de sant Joan B. de La Salle.

EL G. EXUPÉRIEN EN EL PROCÉS SECULARITZADOR DE LA LLEI COMBES de 1904

Émile Combes, que fou seminarista i esdevingué després ateu, va dictar la llei de supressió dels Ordes i Congregacions religioses a França. Fou un procés de gran prova per al nostre Institut a França que llavors comptava amb 11.000 Germans repartits en 23 Districtes. En ser suprimides totes les Congregacions religioses d'ensenyança, doncs també el nostre Institut. L'única solució oferta per l'Estat era el secularitzar-se, és a dir, abandonar la vida religiosa i esdevenir laics seglars.

La solució donada pel G. Gabriel Marie, Superior General llavors, era de salvar sobre tot la vida religiosa dels Germans encara que es perdessin totes les escoles. Per tant, oferir als Germans l'expatriació per anar als països on ja hi estava implantat l'Institut. Es veié que aquesta expatriació no es podia obligar per obediència. Però

certament nombrosos Germans es van expatriar, cosa que contribuï a l'expansió de l'Institut. Un moment donat, per prudència, van ser acomiadats tots els formants, novicis menors, novicis i escolàstics, guardant només els pocs que havien rebut permís dels respectius pares per expatriar-se. Això produí una impressió desesperada als Germans que no veien futur de l'Institut a França. Per respecte a la llibertat dels joves foren ajornades les emissions de vots triennals i perpetus; només podien fer-se vots anuals.

El G. Exupérien, que era el degà del Règim, pretenia una altra solució. El 1905 Émile Combes cau en desprestigi i menyspreu públic, però segueix l'anticlericalisme. De fet, de tot un cop se suprimiren més de 800 obres de l'Institut a França i romangueren, de forma camuflada, unes 185. El G. Exupérien, veient que la Càmera de Diputats havia ajornat de 5 a 10 anys el termini de tancament de les escoles, va aprofitar aquesta ocasió. Va passar per les comunitats de la capital amb la finalitat de que els que no s'expatriaven continuessin els seus compromisos d'apostolat de qualsevol forma que sigui. Però que no abandonessin l'Institut per una secularització en ferm. Volia salvar totes les obres possibles guardant la fidelitat a la vocació. Seria doncs una secularització aparent tot vestint de seglar i apareixent públicament com a tal. Els vots romanien inviolables. Es mantenien les reunions mensuals i els retirs anuals.

Per tant, la visió i les actuacions del G. Exupérien foren ben providencials salvant el futur de l'Institut a França que es refè quan havia passat aquest vendaval de la llei Combes.

EL G. EXUPÉRIEN, VÍCTIMA D'ACCIDENTS DE CIRCULACIÓ

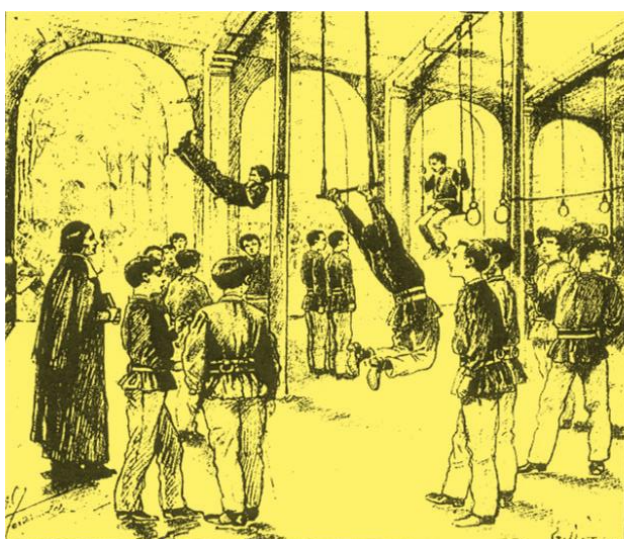
El 13 d'octubre de 1903, el G. Exupérien és víctima d'un accident de circulació, en el boulevard des Invalides, que l'immobilitza i amenaça la seva vida durant tres mesos. La llei del 7 de juliol de 1904 suprimint les Congregacions d'ensenyança l'ha omplert de dolor, però sense desanimar-se. Cal fer-ho tot per a salvar l'obra educativa dels Germans a França. El 17 d'octubre de 1904, fou víctima d'un segon accident de circulació, del qual moria el 31 de gener de 1905, amb l'últim sospir a l'infermeria de la Maison-Mère, rue Oudinot.

El G. Exupérien havia arribat al final del seu camí de creu. Amb Crist, portant la seva creu va acabar la seva pujada al Calvari.

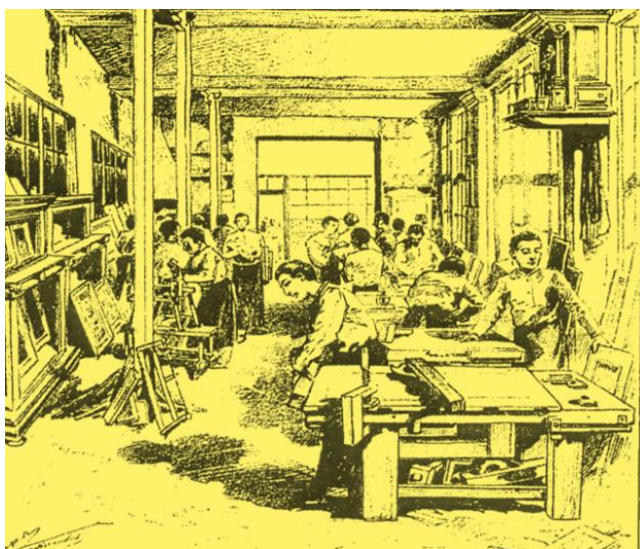
EL G. EXUPÉRIEN DECLARAT VENERABLE

La santedat «heroica» del G. Exupérien ens revela el secret de la seva extraordinària fecunditat espiritual, educativa i apostòlica. Era plenament conscient que tenia una missió a complir i constantment compta en l'Esperit Sant.

Afavorí la renovació interior i la pràctica al punt més elevat per la humilitat, l'esperit d'oració, per l'ascesi, la devoció a l'Eucaristia, la meditació assídua de la Paraula de Déu, el sacrifici total d'ell mateix per l'amor de Jesús Crucificat, la bondat, la paciència, la dolcesa, la compassió i el zel ardent, a imitació de sant Joan Baptista de La Salle. L'Església ha reconegut que el G. Exupérien (Adrien Mas), ha excel·lit en la pràctica de totes les virtuts i el va declarar VÉNÉRABLE el 3 març de 1990.

GYMNASE SAINT NICHOLAS

ATELIER DE MENUISERIE

**PRISON DE MAZAS ON VA SER
EMPRESONAT EL G. EXUPÉRIEN**

**MAISON MÈRE DES FRÈRES DE LA RUE
OUDINOT**

Cal admirar la tenacitat dels Germans francesos després de dues proves devastadores:

- **LA REVOLUCIÓ FRANCESA** que feu que en el començament del segle XIX només quedessin uns 50 ó 60 Germans.
- **LA SUPRESSIÓ DE LES ESCOLES DE LES CONGREGACIONS RELIGIOSES de 1904**, que, a més de ser una ocasió per expandir-se l'Institut per tot el món, també, per l'acció profètica del G. Exupérien s'assegurà la continuïtat de l'Institut a França, que es remuntà progressivament en el segle XX.

Sant Josep 2018

Trobada anual a Cambrils

G. Josep Maria Pons i Riba

Un centenar de participants, entre Germans i Associats ens férem present a la jornada; els Associats estaven convidats per primera vegada ja que formen part de les Comunitats Lasal·lianes de les dues Zones Comunitàries.

La Trobada anual en ocasió de la Festa de Sant Josep ha tingut enguany una programació novedosa. En primer lloc la convocatòria es convocava a trobar-nos al pati de la Casa Sagrat Cor de Cambrils. Molts Germans feia temps que no visitàvem aquests espais en els què ara desenvolupa la seva missió educativa i pastoral la Fundació Vidal i Barraquer.

En els edificis de La Salle hi ha les aules d'Educació Primària. Reunits a l'antiga Sala dels Aspirants, recentment remodelada, el Germà Josep Canal donà la benvinguda als participants i tot seguit el Germà Josep Guiteras,

Animador de la Zona-Eix motivà i dirigí la pregària inicial. Després s'explicà el motiu d'iniciar la Trobada d'enguany a la Casa Sagrat Cor: primer per recordar que ens trobem en uns espais lasal·lians que avui pertanyen a la Fundació Cardenal Vidal i Barraquer que ha fusionat la nostra escola lasal·liana i la de les Germans Vedrunes i que per tant ens hi continuem sentint vinculats; no hi ha Comunitat religiosa però La Salle és present en el Patronat de la Fundació i l'escola participa en les activitats dels àmbits propis de la Xarxa d'Obres lasal·lianes de Catalunya i també dels àmbits propis de la Institució Vedruna. El Sr. Francesc Xavier Recasens, President del Patronat, ens saluda afectuosament dient-nos que estàvem a "casa nostra".

Aprofitant aquesta avinentesa el Gmà. Josep Canal convidà als Presidents i membres de les Juntes d'Antics Alumnes de Cambrils i Tarragona (les úniques amb vitalitat avui dia a casa nostra) a que ens exposessin les seva vitalitat i activitats.

El Sr. Carles Martí, President de Cambrils ens exposà les principals activitats, sobretot, l'organització de la Cavalcada dels Reis d'Orient, la Festa de la Vellesa i la Campanya del Pot, entre d'altres; també ens parlà de la vinculació a PROIDE.

El Sr. Joan Joaquim Julià, President de Tarragona, ens exposà la joia de poder celebrar durant aquest any el Centenari de la Fundació de l'entitat (1918). També ens explicà les principals activitats de l'Associació, en especial la participació en els diferents actes de la Setmana Santa tarragonina. També la Festa anual dels Antics Alumnes i la col·laboració amb les campanyes de PROIDE.

També poguérem gaudir de la presència del Sr. Marcel·lí Samsó, antic alumne de Comtal i Josepets que ens exposà l'entusiasme de la seva dedicació als més necessitats mitjançant les activitats de la Fundació que ha fundat i que ens

expressà que tot era fruit del que va aprendre a les aules lasal·lianes mitjançant l'exemple i ensenyament de nombrosos Germans dels qual n'està molt i molt agraït.

Ja a la Casa Sant Josep, en el cementiri, pregàrem pels Germans que han passat a la Casa del Pare des de la darrera Trobada; una referència a cadascú d'ells en centrà en la pregària pel seu etern repòs.

La Capella ens acollí per celebrar l'Eucaristia en honor del Sant Patró de la Casa, de l'Institut, de l'Església i de nombrosos germans i associats presents. Els corredors de la Casa foren habilitats per poder compartir l'àpat fraternal servit de manera exquisida per REVISA. S'aprofità l'ocasió per presentar al nou Gerent de REVISA, Sr. Carmona, que es posà a disposició de les Comunitats i Centres que anirà visitant. Fórem obsequiats amb una ampolla d'oli de la collita.

ENS PARLA EL G. SALVADOR FARGAS

PAX

1. Gràcies, G. Salvador per la teva disponibilitat en parlar-nos del teu itinerari personal. Podríem començar pels teus orígens familiars?

No tinc cap inconvenient. Sóc manresà. Nascut al Raval Farreres, als afores de Manresa i a casa meua en diuen, per la seva situació, Can Fèlix del Racó. Tinc 88 anys, nascut el 30 d'agost de 1929. De família profundament cristiana. Recordo que durant el rosari diari, el meu avi Fèlix, més d'una vegada, feia servir el

càntir; suposo que s'endevina el perquè. Dels meus pares, Joan i Rosa, a més de rebre'n tota classe d'atencions prodigades amb gran amor, també en vaig rebre una recta educació.

Als sis anys (curs 1935-36) ja vaig anar als "Hermanos". Cada dia, amb el meu germà gran, fèiem a peu, anada i tornada, els tres quilòmetres i mig que ens separaven del Col·legi. Encara recordo l'estima amb què la mare, a l'hivern, ens embolicava amb una gran bufanda per a preservar-nos del fred. El meu professor va ser l'ara Beat Germà León Justino, nosaltres li dèiem Francisco. Era germà del recordat G. Isidre, familiarment Isidret, pels manresans.

A l'esclatar la guerra, al juliol de 1936, a casa van haver de prendre certes precaucions, sobretot el temps en què hi vam tenir amagat un sacerdot. Jo, a casa, hi vaig fer la primera comunió. El dia de Nadal de 1938; també hi era el G. Ramon Caballol, (Jacinto Fèlix) que vivia amagat a una casa veïna. Acabada la guerra, el curs 1939-1940, ja vaig tornar als "Hermanos"

2. Com va ser que t'encaminessis per la vocació de Germà de La Salle i anar a Cambrils.

Un diumenge del juliol de 1939, amb un amic vaig sortir a córrer. Vam passar per davant de la casa on havia estat amagat el G. Ramon Caballol amb la sorpresa que ell era allí vestit amb sotana i coll blanc. De tornada a casa dic a la mare: Mare, jo vull ser com el Sr. Ramon. Foren els inicis. A la tarda ve el G. Ramon a casa. La mare: "Miri el què ha dit el Salvador!"... Al setembre comencen les classes. Tercera classe. Entre els alumnes també hi ha l'Ermenter Ars. El G. Jacint ja havia parlat amb el meu Professor i aquest ens va preguntar què ens agradaria ser de grans, tot plegat, comptant amb la Providència, va fer que el 2 d'agost de 1940, l'Ermenter i jo arribéssim al "Noviciado Menor" del Sagrat Cor de Cambrils.

Els pares i germans 1954

3. Quins records tens del període de formació (Petit Noviciat, Noviciat i Escolasticat)

Cinc anys de "Noviciado Menor", els quatre primers mesos al Sagrat Cor de Cambrils i després a la Casa Sant Josep. Postulantat i any de noviciat, tot normal.

Per la festa de la Mercè de 1946 vam fer els primers vots i seguidament l'Escolasticat, només un any. No acabava de trobar-me bé. Consultes a un especialista de Tarragona qui detecta un inici de llaga d'estòmac. Als inicis d'octubre de 1947 em va cridar el Gmà. Eusebio, Visitador, i exactament em diu: "A usted un clima frío le irá muy bien."

4. I així... Ja vas iniciar la vida de Germà en comunitat

Doncs sí. El 7 d'octubre de 1947, a les 5 de la tarda arribava a la Seu d'Urgell. Al col·legi em reben el G. Director Carlos Juan (Joan Casadesús), i els altres quatre Germans de la comunitat, un d'ells el G. Fermí Senmartí, per més senyes, oncle del Gmà Modest.

Arribava a La Seu només amb 18 anys. Recordaré sempre aquell començament, gens fàcil: Primera classe, 70 alumnes, tres seccions i els cartells. El Gmà. Director m'anima i em dona les primeres indicacions, puntual ajuda d'algun Germà i molt bona voluntat de part meva. I encert..., diria jo que ben justet. Però vaig tenir la sort que, a començaments del segon trimestre, arribà a la Seu, per a descansar, el Gmà. Lluís Escobet. Va venir algunes estones a la classe. Gràcies als seus encertats i pràctics consells, després, ja tot va ser "oli en un llum". I la llaga d'estómac? Jo sempre he dit que "els bons aires, els bons aliments i els 70 nanos, em van curar del tot". G. a D. no me n'he sentit mai més.

Una anècdota del primer any. Arriba un nou intern, andorrà. Al moment en què el Gmà. Fermín, encarregat del grup d'interns, l'acompanyava al dormitori, jo passava per la mateixa escala amb un bon paquet de quaderns. Pregunta de l'intern al G. Fermí: "Aquest **noi** vestit d'Hermano que hem vist passar, també és Hermano?" Tal com ell m'ho va contar, ho conto ara jo... Era el començament dels 10 anys d'estada a La Seu, on sempre em vaig sentir molt feliç.

La mainada, en aquells temps, no tenia la televisió i altres entreteniments que avui els ocupen moltes hores, segurament massa. Molt sovint, quan no sabien què fer, la solució era: "Anem a jugar al camp dels Hermanos". I amb certa freqüència l'*Hermano Fèlix* els acompanyava, sobretot els primers anys.

El futbol era la diversió preferida. Sovint, els caps de setmana, organitzàvem partits entre ells i amb altres grups de La Seu. Van ser notoris els partits contra els fills dels militars que vivien en un bloc proper. Van ser sempre amistosos i mai van donar lloc a cap denúncia.

També teníem els grups de caire formatiu i religiós. El grup de la Congregació Mariana i el que va ser més conegut, els Cruzados, que a més participava, amb el seu vestuari propi, a les processons de Setmana Santa, del Corpus i en altres festes. Tot aquest conjunt d'activitats va ajudar a fomentar entre un grup d'aquells nois una companyonia i amistat que encara dura i ho passem molt bé sempre que ens trobem.

Quan ja es parlava d'un nou edifici, juliol de 1957, arriba la carta dels canvis.

5. En quins altres centres has estat i records més importants i algunes anècdotes.

Després dels deu anys a la Seu, un any a Tarragona, un a Bonanova-escola i canvi a Cambrils-escola del Sagrat Cor de 1959-1965. En arribar a Cambrils em rep molt amablement el Gmà. Director, Josep Camprubí. Em faig càrrec de la classe comercial i de la Congregació Mariana, col·laborant en les seves activitats, entre altres, la temporada de Pastorets i la gran cavalcada de Reis.

Lavors a l'escola es feia cine tots els diumenges. Me'n cuidava amb l'ajut de la comunitat. Ben aviat vam tenir l'estimable col·laboració del jove antic alumne Lluís Domingo, conegut i amic de força Germans i amb qui conservo una gran amistat. El cine es feia amb combinació amb el local parroquial del Port i això suposava un canvi de rotilles de la màquina de cine. A l'inici ho vaig fer jo mateix, primer en bicicleta i més tard en **ciclomotor**.

Amb un grup d'antics alumnes

No puc acabar aquest apartat sense recordar la bona entesa que sempre hi va haver entre la comunitat de l'escola i la de l'Aspirantat. Era ben conegut el "Hoy Subirana". El G. Eusebio (José Luis Gutiérrez) pot aclarir l'enigma.

Un dia d'agost de 1965 el Gmà. Conrado convoca a alguns Germans a entrar a l'església, doncs, diu ell, s'ha de fer una petita millora. Entrem, ens agenollem i diu: "Ara tots junts resarem un parenostre per demanar al Senyor que el Germà Fèlix Ignacio tingui un bon directorat a Cassà de la Selva". Jo no en sabia res.

6. I de 1965-1970 Cassà de la Selva

Van ser 5 anys d'aquells que tampoc oblidaré mai. Molt bona comunitat, sense canvis en els cinc anys. Testimoni el Gmà. Josep Fisas. A més, amb un Patronat i unes persones, com en Francesc Nadal i en Joaquim Albertí, que es desvivien per la comunitat i pel col·legi. I ben aviat en vaig tenir la demostració.

Les classes resulten insuficients per les necessitats del Centre. El Patronat decideix edificar un nou pavelló. Una comissió es responsabilitza de buscar els recursos necessaris. La població respon bé. Es confia l'edificació a l'empresari local Sr. Jordi Maymí, pare del també Jordi Maymí, l'actual President del Patronat. I el 26 d'octubre de 1966 ja s'inaugurava. Gràcies a aquesta millora es va aconseguir tenir un CLA (Col·legi Lliure Adoptat) i cursar al propi centre el Batxillerat Elemental.

La mateixa comissió ampliada es va responsabilitzar de la millora del Casal parroquial i els diumenges de les sessions de cine: en grups de tres o quatre parelles es cuiden de les entrades, ordre a la sala, bar... i neteja del local, acabades les sessions. Va ser tot un èxit. I va durar força temps, fins al seu tancament.

7. 1970-1973. Roma. Mollet. Institut Ramon Albó de Protecció de Menors. (IRAPM) 1973-1976.

A inicis del curs 1970-1971 junt amb el Gmà. Santiago Peribáñez iniciàvem estudis a la Universitat Salesiana de Roma. En acabar el primer curs, el Gmà. Visitador Ramon Grau em diu d'incorporar-me a la comunitat de l'Institut Ramon Albó de Protecció de Menors (IRAPM) de Mollet. El Gmà. Adrià Trescents n'era el Director. El contacte amb aquells nois, necessitats d'estimació i atenció, va capgirar tots els meus plans. El dos cursos que em restaven a la Universitat segueixo les assignatures més adients a la meva nova situació.

L'IRAPM havia anat creixent i s'iniciava el curs 1973-74 amb 460 nois, repartits en quatre grups, que anomenàvem famílies. El curs 1973-74 faig d'"Animador" de la família dels grans i el següent reemplazo el Gmà. Adrià Trescents com a Director del Centre... Hi hauria moltes coses a explicar, però falta espai. Només un record. Els caps de setmana acompanyava tot sol al tren un bon grup de nois fins la plaça de Catalunya. Puc assegurar que mai vaig rebre cap queixa de la seva actitud. De fet, normalment, fora del centre et feien quedar bé. També seria llarg explicar com i perquè els Germans de La Salle deixen, o millor, ens fan deixar la direcció del Centre... El mes de març de 1976 el Gmà Sixto Vicente com a administrador del Centre i jo com a director, hem de deixar l'IRAPM. Els demés Germans de la comunitat segueixen fins a final de curs.

8. I segueix el canvi de rumb... 1976-1983 Barri Sant Roc de Badalona

Sant Roc és un barri de Badalona amb un notable contingent de població gitana. El Gmà. Adrià Trescents, amb alguns Germans i voluntaris, sobretot els caps de setmana, hi organitzaven espais d'esbarjo i fins i tot algunes classes en barracons. Al final es crea l'Escola Proa, i s'ubica en el semisoterrani del llarg edifici Sant Jaume.

Havent deixat Mollet, es pren la decisió d'obrir una Comunitat en aquest barri. La formem el Gmà. Francisco Rosillo, provinent de Mollet, Jesús Cuéllar i servidor, com a director de la comunitat i de l'escola PROA. Comencem el curs. L'escola funcionava bé, però

Grup de germanes de gitans que rebien classe diària del G. Salvador de 5,15 a 6,15

tothom s'adonava que els locals no reunien les degudes condicions. Es fan manifestacions S'aconsegueix el nou edifici i a l'inici del curs 79-80 hi passa tot l'alumnat de Proa.

La Comunitat segueix i amb Jesús Cuéllar ens incorporem al claustre del Col·legi de les Germanes de Lestonnac. Al mateix temps participem en la catequesi i Altres activitats parroquials i en el conjunt d'activitats del Centre Cívic situat en els mateixos locals de la parròquia.

Encara sent a Proa, les mares d'algunes gitanes em van demanar fer classe a les germanes dels nens gitanos que venien a classe. I durant, al menys cinc anys, de 5'15 a 6'15 de la tarda, vaig fer aquestes classes. Vaig haver de fer força actes de paciència però m'hi vaig trobar bé.

Havia passat ja set anys a Sant Roc i jo no tenia cap intenció de deixar-ho. Però el Gmà. Visitador, Lluís Diumenge, no pensava el mateix i un bon dia em comunica que em destina a Berga, com a Director.

9. Berga (1983-1989). Això et suposaria un canvi notable

Doncs sí, em suposava un canvi notable, però m'hi vaig trobar bé tot seguit amb una comunitat excel·lent. Alguns dels Germans ja ens han deixat. (Lluís Aloy, Lluís Molas, Josep Camprubí...) Un Claustre amb un grup de professors amb dedicació i compromís, amb qui em vaig entendre molt bé. En quant al meu dia a dia, a més del què suposa la direcció del centre, feia unes hores a la classe dels grans, amb el Gmà Lluís Aloy que era el prefecte i quin prefecte! Recordo també l'hora setmanal, durant algun temps, entretenint els nens del parvulari, mentre les professores preparaven la nova setmana. Però no es pot parlar

de Berga sense parlar de la Patum. Vaig tenir la sort de poder-la veure alguna vegada, des d'un balcó de la mateixa plaça, acompanyant al Gmà. Josep Camprubí. Es impactant veure com tota la plaça, on no hi cap ni una agulla més, salta i balla al compàs del timbal i de la música.

10. I a continuació? "Els Alps" l'Hospitalet (1989-1993)

Això em va suposar recuperar el fil anterior. Acabava de fer-se un Capítol de Districte i s'havia votat obrir una comunitat a "Els Alps", centre del que ja es responsabilitzava amb molt d'encert i gran dedicació, una comunitat de tres germanes Filles de la Caritat (paüles). Era un centre per a joves sense família ni feina. Podien estar-hi un temps, mentre buscaven treball. L'Ajuntament de l'Hospitalet, com a propietari de l'edifici, podia enviar-hi un cert nombre de persones necessitades, moltes vegades les que trobaven abandonades al carrer. Als Alps no hi havia lloc per a una altra comunitat. Vam residir a La Salle Congrès i ens traslladàvem a Hospitalet cada dia. Formem la comunitat el Germans. Felip Pou, Àngel Suárez (cubà) i servidor, que els matins feia classe a La Salle Congrès i les tardes les passava a Els Alps.

El segon any el Gmà Felip torna a Bolívia i el Gmà. Àngel torna al seu districte de Les Antilles. Em quedo sol i com a comunitat de referència, Josepets, on hi passava els dijous, el meu dia lliure. Comença per a mi una nova situació. Convivència amb la comunitat de les monges, els joves i alguns transeünts. En tot moment em vaig sentir molt acompanyat i recolzat per la comunitat de Germanes i vaig ser testimoni de l'amor i plena disposició amb que rebien les persones, a vegades en un estat deplorable. A mi més aviat em corresponia estar a disposició dels joves i fer-ne el seguiment i orientació.

11. I després... Barcelona: Ciutat Vella (1993-2003) – Col·legi Comtal. (2003 - ...)

Copio i tradueixo de l'Històric de 1993. "Donant-se la circumstància de que tres Germans, durant el curs 1993-1994, treballaran amb dedicació complerta en ambients de marginació, el Gmà. Joaquim, Provincial, creu que serà beneficiós que aquests Germans formin junts una nova comunitat. A tal fi es condiciona el pis

del carrer S. Pere més Alt, 13bis, pis que en anys anteriors l'havia ocupat els Germans que regentaven la Llibreria Bruño. La Comunitat pren el nom de CIUTAT VELLA i la formen els Germans Joan Lluís Casanovas, Jesús Morer i Salvador Fargas, Director. Durant l'estiu es realitzen diversos treballs per la adaptació del pis".

La Comunitat, tot seguit va connectar amb Taula Jove de Comtal, -els teníem al pis de sobre-, organitzadors, llavors, dels treballs d'estiu i que, el 1994, obria el Centre Obert Tria amb dedicació especial als infants. Ben aviat hi vaig començar a col·laborar, sumant-me a altres voluntaris que feien la recuperació escolar individualitzada. El curs 1996-97 la comunitat es veu reforçada amb l'arribada de Francesc Rabell que col·laborarà a Tria i a Taula Joves Comtal.

Al setembre de 1998 La Salle i Taula Jove uneixen esforços i constitueixen FUNDACIÓ COMTAL. Francesc Rabell serà el primer President del seu Patronat. "L'objecte de la Fundació és la formació, educació i inserció dels infants, adolescents i joves que es troben en situació de risc social i que viuen a Ciutat Vella" (Estatuts).

A l'inici del curs 2001-2002, en deixar la institució en Francesc Rabell, la comunitat es veu reforçada amb l'arribada del Gmà. Josep Espuny i a mi em proposen com a President del Patronat de la Fundació Comtal. Recordaré sempre les llargues reunions del Patronat, diumenges al matí, intenses i sempre amb la voluntat d'eixamplar i millorar l'activitat de La Fundació en la seva dedicació a la població més desafavorida de Ciutat Vella. Al setembre de 2010 pren el meu relleu el G. Josep Guiteras, Visitador Auxiliar. El dia del meu comiat m'obsequien amb el conegut *cap gros*, i tenen la delicadesa de nomenar-me President Honorífic del Patronat. Estic molt agraït a totes les atencions rebudes.

A inicis del Curs 2003-2004 el Gmà. Josep Martí, Visitador, disposa que tots el Germans de la Comunitat de Ciutat Vella passem a formar part de la Comunitat del Col·legi Comtal sent molt ben rebuts pel Gmà. Director Jaume Prat i els Germans de la comunitat. El canvi de Comunitat no va suposar cap canvi en les meves activitats anteriors. Al deixar la direcció de la Comunitat el Gmà. Jaume Prat, em va tocar a mi el reemplaçar-lo, seguint com a director de la Comunitat fins el curs 2013-2014.

Amb l'arribada de Marta Martínez, neboda del Gmà. Joan Lluís, com a Directora del Col·legi, la Comunitat augmenta la implicació en la vida col·legial i la relació amb el professorat: alguna classe de recuperació, petits serveis, ajuda a secretaria... Cada any, cap a finals de curs, invitem al Claustre de Professors a un dinar en el propi pis de la Comunitat. Ha tingut un gran reconeixement i acceptació. Naturalment que no hi falta la taula de pastissos. Els dimecres avancem la pregària de la tarda a les 5'15 i queda oberta al professorat.

12. Algun objectiu especial que t'ha ocupat. Ens pots parlar sobre la Lectura Eficaz?

Durant el curs 1986-1987, hi ha una convocatòria del Gmà. Joan Lluís, Visitador Auxiliar de Pedagogia, a una reunió sobre el tema de la LECTURA i Frère Alain Défalque, com a expert. Hi assisteixo amb les Professores Paquita García i Georgina Casals que en tornen convençudes i disposades a col·laborar-hi. I naturalment, els hi faig costat.

Classe de Lectura Eficaz a Berga

Segueixen altres cursets de Frère Alain, que tradueixo al no parlar ell castellà. Ja amb el Gmà. Ramon Farrés com a Visitador Auxiliar, Frère Alain insinua que ja podem caminar sols. Llavors el Gmà. Ramon em demana col·laboració per seguir endavant amb la Lectura Eficaç

A l'estiu següent, cursets a Girona i Tarragona, que dirigeixo jo mateix acompanyat de Rosa Orrit, de La Salle Horta, també entusiasta de la Lectura Eficaç. Ben aviat els representants de Bruño de Barcelona em demanen nous cursets que vaig fent en escoles públiques i privades de tot Catalunya i Andorra.

El 1990 Editorial Bruño comença l'edició de la col·lecció Altamar i amb alguns professors i col·laboradors s'inicia la confecció dels corresponents quaderns de Lectura Eficaç. Personalment, al llarg dels anys, n'he fet una vintena.

Formava part de la comissió estatal de Lectura Eficaç que vetlla per la seva continuïtat i millora. Des d'aquesta comissió es dicten les normes per les fitxes de seguiment de la Lectura Eficaç pels cursos de Primària. N'assumeixo la seva confecció i d'altres suplementàries. També es treballa, des de l'inici, la millora de l'habilitat visual mitjançant el taquitoscopi i l'ordenador.

Tots aquests treballs referents a la Lectura Eficaç van ocupar moltes hores en les meves estades a Els Alps, Ciutat Vella i primers anys de Comtal. La meva col·laboració va seguir fins el curs 2005-2006. en què em relleva, amb molt entusiasme i competència, la Senyora Carme Bosch del Col·legi La Salle de Manresa.

13. Moltes vegades ets ben reconegut per les Garrapinyades i els pastissos de molt bon gust

Segú que algú fa estona que es pregunta: I les garrapinyades?... Doncs, sí. Vaig començar a Ciutat Vella. El meu mestre va ser el Gmà. Just Monsó. Sent a Ciutat Vella, en una sortida que vam fer, on també hi eren els Germans de Berga, li vaig veure fer-ne una paella. Em va interessar, li vaig fer algunes preguntes i ben aviat vaig fer una prova. La primera va anar a les escombraries. Després, quantes paelles porto fetes?... Segurament algun centenar. I ben aviat seguirien altres requisits.

La pastisseria es pot dir que no l'havia tocat fins a Comtal. Com va ser?... Jo ho explicaria així. "Comences a fer un pastís per algun aniversari o festa, veus que

agrada força, això fa que t'animis a repetir-ho, però sempre millorant per donar alguna sorpresa..." i així ha arribat la producció actual: pastissos, galetes variades, diversos requisits amb pasta de full, els tradicionals panellets (aquest curs més de 550) i en quaresma els bunyols. Naturalment que els beneficiats no són solament Comunitat i Col·legi Comtal. Recordem, per exemple, les sortides de Germans Grans i les trobades a Premià de Mar, Sant Celoni i Mollerussa... A més, em vaig comprometre a fer el pastís d'aniversari dels infants i adolescents del CRAE. És el pastís que faig amb més il·lusió i que, naturalment, va acompanyat de les garapinyades.

14. I ara, ben jubilat, quines són les teves ocupacions habituals?

En aquests moments, el primer que em toca fer és donar gràcies al Senyor perquè als meus 88 anys, malgrat algun "si no fos..." encara pugui estar fent el què estic fent.

Cada matí dels dies escolars, rebo els alumnes de primer any d'Infantil amb un joiós bon dia i amb un ampli somriure i el mateix a la tarda. Des de l'inici d'aquest trimestre, totes les tardes, al deixar l'Infantil col·laboro amb la professora de la classe d'acollida dels nou vinguts de Primària. Són 16 de 9 nacionalitats diferents.

Com és ben natural, les garrapinyades i la pastisseria també ocupen força del seu temps.

Hi hauria d'afegir el Pessebre. El començo el mes de setembre. És el pessebre tradicional de suro i molsa, però amb molts petits detalls que donen força feina. S'instal·la a l'entrada del Col·legi i s'inaugura, solemnement, la segona setmana de desembre.

Moltes gràcies, G. Salvador, per respondre a les nostres preguntes que, sens dubte interessaran molt als Germans.

Una Església aïllada del món no pot ser ni sol, ni llum. *José A. Pagola*

Jesús dona a conèixer amb dues imatges audaces i sorprenents el que pensa i espera dels seus seguidors. No han de viure pensant sempre en els seus propis interessos, el seu prestigi o el seu poder. Tot i que són un grup petit enmig del vast Imperi de Roma, han de ser la «sal» que necessita la terra i la «llum» que li fa falta al món.

«Vosaltres sou la sal de la terra». La gent senzilla de Galilea capta espontàniament el llenguatge de Jesús. Tothom sap que la sal serveix, sobretot, per donar gust al menjar i per preservar els aliments de la corrupció. De la mateixa manera, els deixebles de Jesús han de contribuir a que les persones assaboreixin la vida sense caure en la corrupció.

«Vosaltres sou la llum del món». Sense la llum del sol, el món es queda a les fosques: ja no podem orientar-nos ni gaudir de la vida enmig de la foscor. Els deixebles de Jesús poden aportar la llum que necessitem per orientar-nos, aprofundir en el sentit últim de l'existència i caminar amb esperança.

Les dues metàfores coincideixen en una cosa molt important. Si roman aïllada en un recipient, la sal no serveix per a res. Només quan entra en contacte amb els aliments i es dissol en el menjar pot donar gust al que mengem. El mateix succeeix amb la llum. Si roman tancada i oculta, no pot il·luminar ningú. Només quan està enmig de les tenebres pot il·luminar i orientar. Una Església aïllada del món no pot ser ni sol, ni llum.

El papa Francesc ha vist que l'Església viu tancada en si mateixa, paralitzada per les pors i massa allunyada dels problemes i patiments com per donar gust a la vida moderna i per oferir la llum genuïna de l'Evangeli. La seva reacció ha estat immediata: «Hem de sortir cap a les perifèries existencials»

El papa insisteix una vegada i una altra: «Prefereixo una Església accidentada, ferida i tacada per sortir al carrer que una Església malalta pel tancament i la comoditat d'aferrar-se a les pròpies seguretats. No vull una Església preocupada per ser el centre i que acaba clausurada en un embolic d'obsessions i procediments».

La crida de Francesc està dirigida a tots els cristians: «No podem quedar-nos tranquils tot esperant passivament en els nostres temples». «L'Evangeli ens convida sempre a córrer el risc de la trobada amb la cara de l'altre». El papa vol introduir en l'Església el que ell anomena la «cultura de la trobada». Està convençut que «el que necessita avui l'Església és capacitat de guarir ferides i donar escalf als cors».

Comiat del G. Antoni Salgado

G. Miquel Xancó i Roca, Paraules dites en el Cementiri de Cambrils

Gmà Toni Salgado González,

Com a director de comunitat La Salle Bonanova i en nom dels familiars del Gmà Toni vull dirigir-vos aquestes paraules de comiat.

Gracias a todos por vuestra presencia y vuestro apoyo en estos momentos difíciles, Os agradecemos vuestra compañía, la expresión de vuestro afecto y vuestra oración por Toni. Queremos que su recuerdo nos motive a estrechar nuestra relación familiar y de amistad y a seguir comprometidos con la vida.

En nom de la comunitat La Salle Bonanova i de tota la comunitat educativa (professors, alumnes, ex-alumnes i pares, ...) vull agrair-vos també el vostre suport a tots els qui ens heu enviat mostres d'afecte per correu o per telèfon, individualment i col·lectivament, i especialment els aquí presents ens voleu donar testimoniatge d'estima tot compartint l'esperit lasal·lià en aquest moment al seu comiat.

Toni: després de 3 anys de compartir la nostra vida comunitària no em costa gens acomiadar-te enmig de tants Germans, familiars i amics.

He trobat en tu un Germà i amic. M'has donat confiança i saps de les estones que a les sales d'espera, als hospitals hem compartit el silenci, el dolor i solitud això com també els moments de joia i alegria. Encara que el cor es trenqui, o que el cos estigui marcat per les ferides i en quedin les cicatrius, el teu esperit ha estat fort i seré per seguir endavant en la teva lluita per la vida fins final, encara que a nosaltres ens sembla que la teva vida hagi estat escurçada .

Has estat un Germà fràgil de cos però fort en l'esperit tal com ens va ensenyar el nostre Fundador. Tu has volgut proposar als joves de l'escola que malgrat la malaltia i el dolor la llum de la fe ens aporta una esperança. Has proposat als joves lasal·lians un món profitós on hi resplendeixin els valors humans i evangèlics. I ens has deixat en un dia tant assenyalat com el 9 de febrer, el mateix dia que celebràvem la festivitat del nostre Germà Miquel Febres Cordero.

Tu mories quan els Germans resàvem en comunitat a la nostra capella l'himne dels laudes:

Continuar la tarea escolar
como reto y legado nos dejas:
levantar una escuela mejor,
más cristiana, abierta y sincera.

O quan resàvem amb el salm 62:

Yo te busco con mi comunidad al lado,
que también te busca;
te busco con los Hermanos
que caminan conmigo como amigos;
te busco, porque sé que estás vivo,
presente entre nosotros,
que en tu nombre, Señor Jesús,
nos hemos reunido.

Gràcies Toni perquè et fas present, com el Ressuscitat, enmig de la comunitat educativa i religiosa.

Gràcies perquè et fas present enmig de la teva família i dels teus amics.

Gràcies perquè ens seguiràs il·luminant en la fe i esperit lasal·lians.

La teva estima i record no ens deixarà mai.

No hi ha ordre de llista !

G. Jaume Pujol i Bardolet

Doncs, NO. NO HI HA ORDRE DE LLISTA. D'altres que ens considerem a la llista d'espera i tu, G. Antoni, ens has passat davant inesperadament, tot i que sabíem que la teva salut era precària.

Ens has deixat i n'hem quedat sorpresos... molt sorpresos. Has passat davant de tots els Germans que ens considerem a la "LLISTA D'ESPERA", "PERQUÈ NO HI HA ORDRE DE LLISTA". Tu figuraves a l'última pàgina de la llista cronològica dels Germans del Sector de Catalunya. Ens has passat al davant a tots. Ens has deixat consternats i ens va costar admetre que era veritat el teu traspàs al Pare.

Ens cal acceptar els plans de Déu. Com ens ha dit el G. Josep Canal, Visitador Auxiliar, en l'homilia, t'has avançat a la Quaresma per celebrar la Pasqua plenament i per sempre i sense interrupció. I ens imaginem que ja l'estàs celebrant. Déu t'haurà donat una bona abraçada pels teus anys de generosa entrega a Ell i al seu Regne. Sempre exercint els diferents ministeris que se t'han encomanat amb molta responsabilitat i cura des del seu inici fins el seu acabament en tots els llocs on t'ha enviat l'obediència: Gràcia, Manresa, la Seu d'Urgell, Sant Celoni, Casa Provincial i Bonanova.

Ara feies classe a Bonanova amb molt d'interès, però aquest trimestre l'has hagut de deixar per diferents intervencions mèdiques que et comportaven sofriment constant. Has tingut l'estima de moltes persones a les que t'hi has dedicat com ho prova la presència d'un bon nombre avui el teu funeral.

Jo et recordo de la teva estada al Noviciat a Sant Joan Despí els anys 1977-78 prenent seriosament els inicis de la vida religiosa de Germà de La Salle, la teva puntualitat a tot arreu i fent sempre el millor possible tot el que calia fer, tant el teu treball espiritual personal, com en els diferents estudis i treballs que comportava tot el projecte i pla del Noviciat. Fer el millor possible cada una de les tasques, sigui en els estudis sigui en les diverses activitats, ha estat una de les teves característiques constants de sempre.

Ja havies tingut un avís seriós a Manresa que una nit et van haver de portar urgentment a l'Hospital de Sant Joan de Déu... i allà et van pràcticament ressuscitar... de tan malament com estaves. Però ara la teva situació ha estat més delicada; semblava que l'operació t'havia refet, doncs portaves una vida comunitària normal i t'haviem vist al menjador el diumenge anterior abans del teu traspàs dinant amb els Germans i compartint la conversa a taula. Però les coses no eren el que semblava. Així el matí del divendres 9 de febrer ja et varen trobar a l'habitació i que el Pare t'havia vingut a buscar.

M'imagino la joia que experimentaries en entrar al paradís: les abraçades de Déu, de Jesucrist i reconèixer l'Esperit Sant. També t'hauràs trobat amb el ton bon pare que era un cristià molt convençut i n'haurà tingut una alegria que m'imagino mútua, igualment amb d'altres familiars que has pogut reveure i estar al seu costat. També hauràs rebut l'abraçada de sant Joan B. de La Salle i de tants Germans que formen l'Institut lasal·lià al cel. Precisament el teu traspàs ha estat quan nosaltres celebràvem la festa del sant Germà Miquel Febres Cordero.

Ara per a tu se t'ha acabat el sofriment i ja gaudeixes de la vida eterna i et recordaràs de la teva bona mare que ha quedat molt afligida i d'altres familiars. No dubto que tens consciència de la nostra situació. Els temps d'avui són diferents, molt diferents, de 50 anys enrere, en tots els aspectes social, familiar, polític, eclesial i d'Institut. S'han aclarit moltes situacions que avui no serien admissibles ni acceptables, com és natural. Nosaltres des d'aquí abaix estem lluitant pel nostre futur i per trobar la nostra fórmula d'autèntic testimoni. No dubto que tu ens hi ajudaràs igual com tants Germans amb els ja t'has trobat i unit.

G. Antoni, A reveure!

Paraules de comiat del G. Josep Ribera

G. Santiago Mateu i Bertran

**Benaurats els portadors de Pau.
Benaurats els qui amb les seves paraules
i el seu comportament
donen goig de viure als seus germans i a tot el seu entorn**

**L'evangeli d'ahir ens recordava, que si aquesta bonhomia i bondat
del nostre G. Josep, viscuda amb discreció i senzillesa, és tot un exemple a seguir**

I és aquest el record que tinc i tenim de tu, del teu pas entre nosaltres.

Pocs han sigut els moments que he conviscut amb tu, però sí, que són molt significatius.

Et vaig conèixer en el Noviciat de Sant Martí de Sesgueioles. Estaves en el segon any. Nosaltres, els que arribàvem teníem 16 anys, i ens va cridar molt l'atenció el trobar-nos dos companys amb edat superior a la nostre. Era el Germà Abel i el nostre Germà Josep Ribera. El reglament que portàvem havia de ser una mica difícil per a tu, de trenta anys, amb carrera universitària acabada, amb una experiència laboral. Difícil per a tu, acomodar-se el dia a dia amb 40 joves de 16-17 anys. Et vas adaptar al mateix reglament monolític i monòton del Noviciat. No devia ser fàcil. Encara me'n recordo que l'anada al treball manual als camps, hi anàvem corrent com joves de 16 – 17 anys.. Tu seguies al teu pas i somrient acceptaves que el bisbet (el Germà Alfonso, encarregat de l'horta) quan tu arribaves, l'últim, digués amb

una certa ironia : “Carísimos, ya estamos todos...” O en els partits de voleibol, on alguns fèiem el que podíem i a més tu, arribaves tard.

Vas ser un Germà modèlic, que vas acceptar viure com la resta del novicis, sense voler cap excepció. Es veritat que t'escoltàvem quan parlaves i explicaves coses viscudes. No parlaves de situacions personals. Et preocupaven les situacions de pobresa, de manca de treball. Era el començament dels anys seixanta. Les nostres visions de la realitat eren diferents. Recordo que un dia et vas enfadar i molt, amb un grup de novicis, perquè no van saber comprendre l'actuació de una persona del personal i se'n reien. Tu vas sortir en la seva defensa i ens vas fer callar a tots. Et sortia ja aquesta veta social del món dels desvalguts i del tercer món.

Quan ja la teva tanda havia acabat el Noviciat i a tu et van destinar a l'Aspirantat en aquesta casa de Sant Josep, vas escriure una carta que ens la va llegir el Germà Josep Mª Segú, que era el sotsdirector. Explicaves la impressió que t'havia donat aquell primer dia com a Germà de La Salle, en que els aspirants, en anar-se al dormitori, feien el bes a la mà del germà que els acompanyava. Aquest bes era un signe d'amistat, d'estimació, com el petó que fèiem de petits a tots els membres de la família que vivíem en la mateixa casa, abans d'anar a dormir. Ho interpretaves, en la carta, com si aquest bes, fos el començament de la teva dedicació a la joventut.

A partir d'aquí, ja no recordo haver tingut cap més relació amb tu. La teva anada a Sud-Amèrica, les teves corrieres al Perú quedaven en senzills comentaris que escoltàvem de tant en tant... Ja saps que t'anomenàvem el Còndor de los Andes... Els que hem estat temporades en països del tercer món, admirem molt aquesta fidelitat de la teva opció de vida i per tota la vida.

De veritat en sabem molt poc de les teves activitats allà. Has sigut molt discret. Ens deien que estaves en cases de formació, que t'havies inculturat en aquelles terres i amb aquelles persones. Que et veien com un home de pau, que sabies escoltar-los. I així passaren els anys.

I ens trobàrem finalment en aquesta casa de San Josep. La teva salut era delicada. Però les persones que t'han cuidat mai han sentit una paraula que no fos de gratitud. L'estiu passat, en les estones davant de la casa n'explicaves

d'històries i petites aventures, viscudes en los Andes amb aquella tonalitat de calma i serenor.

El últims dies t'hem vist com anaves perdent forces. Et vèiem molt abrigat, amb fred. Et vam acompanyar en la recepció del sagrament dels malats. I ahir en el teu aniversari, ens vas deixar d'una manera silenciosa i amb molta pau.

T'imagino i et veig com el Còndor reial, amb tota la seva magnitud i grandesa que tornes a enlairar el vol. Aquesta casa de Sant Josep on vas començar en la teva dedicació a l'escola, guardarà el teu cos, i gaudirà joiosa mentre t'enlaïres fins als cims on t'espera l'abraçada del Pare –

Déu, que et rebrà i et dirà benaurat sigues per sempre home bo, home de pau.

Que ens puguem retrobar al Cel.

Estimat Germà Josep descansa en pau.

Josep, gràcies per haver fet camí amb nosaltres, és molt el que ens has aportat.
Quan el món ens proposa consumir i cercar comoditats, tu ens has ensenyat a viure amb una autèntica i joiosa senzillesa.
Quan tots vivíem centrats en els nostres problemes, tu t'informaves i et preocupaves per les notícies i problemes dels pobles oprimits.
Quan les presses i angoixes són el pa de cada dia, tu ens has ensenyat a acceptar amb pau i serenor les coses tal com venen.
Josep, mai t'hem sentit una paraula de queixa.
Josep, sant Pau a la primera lectura ens ha dit: **"quan es manifestarà serem semblants a Ell"**. Tu, amb el teu fer, ja ens has mostrat certes semblances amb el Pare.
Josep, des del Cel mira el teu estimat Perú, com el còndor quan vola i presenta al Pare les necessitats dels més dèbils.
Josep, gràcies, has estat un mestre per a tots nosaltres.
Paraules del G. Josep Canal, V. A. en la seva homilia.

TEXTO ENCONTRADO ENTRE LOS PAPELES DEL H. JOSEP RIBERA, ESCRITO EN EL PERÚ

G. Josep Ribera i Alsina

El Hermano José Ribera Alsina, en Religión Hermano José Armengol, del Distrito (antiguo) de Barcelona se une a todos sus cohermanos lasalianos para agradecerles la invitación de ser como ellos en el “empleo” y la oración y haberle fortalecido en el apostolado de la escuela.

Hablando en primera persona: Yo recuerdo a los Hermanos de Premià de Mar que nos visitaban con motivo de las fiestas Navideñas o de Pascua florida y granada.

Ya mi abuelo Juan Alsina, siendo alcalde de Premià de Mar, durante la Semana Trágica de 1909, junto con los pescadores, sacaron al Santo Hermano Miguel Febres Cordero de la Comunidad, cuando los anarquistas de Badalona se preparaban para quemar nuestra escuela gratuita y todo el edificio construido como Postulantado y Noviciado para los Hermanos europeos que deseaban venir a América.

Más tarde, en 1936, los “rojos” nos registraron las casas de nuestros parientes, buscando a los Alsinas, que muerto el abuelo, eran ya oficiales de la Armada española, del general Franco, que vencería a la República y evitaron que España dejara de ser Católica.

Los Hermanos volvieron en 1939 y se abrió la Escuela Gratuita. Yo y mi hermanito de 7 años volvimos a “Can Pitet” nombre cariñoso de los Germans del Pitet.

Luego pasamos los dos hermanos al Colegio La Salle de Nuestra Señora de la Bonanova. Y mi familia se trasladó al barrio barcelonés de San Gervasio, cercano al Colegio “Bonanova” donde terminamos el antiguo Bachillerato de 7 años.

Al ser mi padre sordomudo y depender mi familia de los sueldos “profesionales”, yo acabé en la Facultad de Ciencias Químicas y mi hermano en la Escuela de Ingenieros Navales.

Mi vocación fue cultivada por los Hermanos Felipe Andrés y Felipe Argimiro. Con el Hermano Felipe Argimiro (de apellido Palazón) siendo visitador del Distrito Central me encontraba con él en sus visitas a las casas de Formación de Mollerusa y Lés (Valle de Arán) y mantuvo mi interés por ser Hermano.

Cuando mi hermano Juan empezó a cobrar su sueldo de Ingeniero Naval, yo pude entrar en nuestro Postulantado de San Martín de Sesgueioles, donde el Hermano Visitador Plácido edificó un Santuario que conserva los restos

de los Hermanos Mártires de Catalunya (48).

Ya siendo Hermano de clase, con el título de licenciado por la Universidad de Barcelona, trabajé en Cassà de la Selva (cerca de Gerona). Mis hermanos de comunidad me permitieron que pudiera venir al Perú (por la petición y carisma del Hermano Noé Zevallos).

Mi estancia en el Perú fue facilitada por la gestiones del Hermano Guillermo Sánchez Moreno, con el que formamos la nueva comunidad de Puerto Maldonado (1970-71) en plena Selva de verdad, (no como la de Cassà de la Selva). Los Padres Dominicos agradecían la formación lasaliana que recibían sus maestros-catequistas nativos (madrigengas, quechuas) a los que los Hermanos podíamos dar titulación del Estado Peruano. Pero mi estómago no me permitía beber las aguas vivas del río Madre de Dios. Y el Hermano Noé me llamó a nuestro Colegio de Cuzco.

He tenido la satisfacción de colaborar en varios institutos pedagógicos que el Distrito del Perú ha obtenido del Estado Peruano en favor de los maestros, casi siempre en obras de la Iglesia peruana.

También se me ha confiado la formación de nuestros Hermanos de La Salle del Perú. En esta labor tan gratificante de animar a jóvenes peruanos a ser mis cohermanos, me siento obligado a completar, con la gracia de Dios, lo que la religiosidad popular andina siembra en los corazones desde su infancia. Las lecturas de las obras de los teólogos andinos, especialmente del Hermano Noé Zevallos, Gustavo Gutiérrez, Gastón Garatea, son mi fuente preferida de meditación. Así como los seminarios y charlas que se dan periódicamente en Lima.

PEPE CÓNDOR, HOMBRE DE PAZ

Sr. Juan Atalaya, antiguo alumno en el Perú

Son las ocho y cuarenta de la mañana en Barcelona y con el golpe en la rodilla que me tiene ya diez días de baja me resulta complicado levantarme. Hace frío pero desde mi cama veo la ventana iluminarse, como invitándome a moverme. No consigo dormir pero tampoco levantarme.

Como nunca, reviso mis redes sociales, estaba algo inquieto, no sé debido a qué. Había dormido bien pero el dolor en mi rodilla me tiene atado a la cama. Noche nostálgica, otro catorce de febrero lejos de la familia y de los amigos. Los imagino uno a uno intentando no dejar a ninguno fuera de mi recuerdo. Aunque los tengo lejos, los tengo presentes. Recordar no es otra cosa que volver al corazón y recuperar todo lo que tenemos ahí, cientos de recuerdos apilados, recuerdos que son lo valiosos que son, por la gente que enriqueció tu historia, tu vida y lo que hoy eres. Si los recuerdas aún están ahí, aún están en ti.

Y entonces regreso al año 1993. Estamos en Zapallal, un pueblo pobre, en una zona marginal de una Lima gris, caótica y lo peor de todo, de una juventud sin esperanza. Calles de arena y polvo y llena de humildes chabolas. Voy caminando por ahí, con un corte en el pie. Qué rara coincidencia. De nuevo una

situación similar con 25 años de distancia.

"¿Eh, qué te ha pasado, por qué cojeas?" Me giro y veo un señor sentado en la puerta de la única casa de ladrillos del barrio. Ah, tuve un corte, pero nada grave, le contesto. Hola soy el Hno. Marco, y ¿tú cómo te llamas?, me dice. –Juan, le contesto. A ver vamos a curarte.

Ese fue mi primer contacto con los Hermanos de La Salle. Religiosos que consagraron su vida al servicio de los más necesitados. Necesitados de esperanza, porque no sólo de pan vive el hombre. Esa esperanza que sembraron muchos Hermanos, que como el Hermano Pepe Cóndor, dedicaron su vida a la educación de los peruanos y peruanas más pobres.

Al Hermano Pepe Cóndor, como le solían llamar, le conocí en una casa de formación. Casa a la que solía ir en sus visitas a Lima. Siempre con una sonrisa y ese acento, en ese entonces, aún raro para mí. Acento que después descubriría que era de los catalanes,

gente fiel a sus ideales, luchadora y con temple, y que por cosas del destino, años después, me acogerían y me ayudarían a dar un giro a mi vida...

Y de esas casualidades que no son casualidades, las mismas de las que se nutre la vida, revisando las noticias del día, encuentro una muy fuerte: “Misa y entierro del Hermano Josep Ribera en Cambrils...”

De inmediato me contacto con el número de La casa de los Hermanos en Cambrils.

-¿Vienes en coche?

-No. Le respondo. Te será difícil llegar; pero hay un bus que sale de la Plaza de la Bonanova a las nueve.

-Por favor, me puede dar el número de contacto de alguien en el autocar.

-Sí claro.

Era el número del Hermano Miguel. El móvil estaba muerto. No pierdo tiempo y llamo nuevamente. Timbra, bien! buena señal.

- Aló Bon día. – Hermano, buenos días, Soy ex Alumno del Fe y Alegría 43 – La Salle, conocí al Hermano Josep Ribera y me acabo de enterar que hoy es su entierro. Estoy en Barcelona y quisiera ir.

-Bueno, el autocar sale a las nueve, llamaré y ojalá te puedan esperar un poco.

Me quedaban menos de 15 minutos. Me alisto a toda prisa, me olvido del dolor en mi rodilla, cojo una muleta y salgo a toda marcha. No había taxis, pero sí mucha adrenalina. Después de un buen rato llego al lugar, ni autocar ni rastro de alguien esperando. He tardado mucho. Son esas situaciones en las que cada segundo, cada minuto cuenta, y es que en un segundo te puede cambiar la vida.

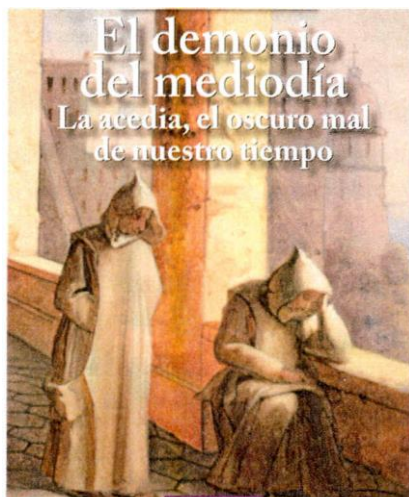
Como no podría ser de otra manera me las arreglé para llegar. Si en algo me han formado los Hermanos de La Salle, es en nunca perder la esperanza y siempre luchar por lo que quieres, el mismo ejemplo, la misma lucha y el mismo camino que decidió a tomar el Hermano Pepe Còndor en sus tantísimos años de trabajo incansable y fructífero, en los Andes peruanos. Y como decía el Hermano Fernando Morón: “Pepe siempre decía: ‘yo he venido al Perú a ayudar, cuando no lo pueda hacer más, regresaré a Catalunya’”.

Y es aquí en Catalunya donde lo despiden y en donde hoy lo entierran, no sin antes dedicarles unas palabras de las cuales me quedo con unas: “hombre de paz”. Que descanse en Paz, Hermano Josep Ribera o Pepe Còndor, para tu gente de Perú.

¿Tedio o creatividad?

José Cristo Rey García Paredes, CMF., Revista Vida Religiosa, diciembre 2017, Páginas 30-32

En la vida consagrada nos reímos bastante, nos divertimos con nuestras ironías, jugueteamos con nuestras "indirectas", pero todo ello no nace de corazones "felices". Es más bien reír para no llorar. Porque en el fondo hay mucha insatisfacción... mucho tedio. Esta es la raíz de una vida consagrada infeliz.

"No se ha prestado al tedio la atención que merece como factor del comportamiento humano. Estoy convencido de que ha sido muy poderoso agente a través de los tiempos. Y en la actualidad, lo es más que nunca" (Bertrand Russel).

Cuando estamos afectados por el tedio, el futuro se nos presenta como una realidad repetitiva, sin interés alguno y no como un espacio vital lleno de posibilidades. Lo único que deseamos entonces es que el tiempo, pase.

EL TEDIO O CUANDO LA VITALIDAD SE EXTINGUE

Surge el tedio en nosotros cuando no podemos realizar lo que debemos (determinadas experiencias o vivencias todavía no cumplidas), cuando, ¡y esto es peor aún! —ni siquiera sabemos lo que queremos. El tedio es la señal inequívoca de nuestra desorientación en la vida. El tedio enfría y congela nuestra *psiquè*, amenaza la vitalidad de nuestro espíritu

"El tedio es como una enfermedad de las cosas mismas, una enfermedad que consiste en que toda vitalidad se extingue para desaparecer súbitamente" (Alberto Moravia).

Para que el tedio no se apodere de nosotros utilizamos un recurso sagaz: ¡llenar nuestras agendas de trabajos!, ¡buscar diversiones o formas de ocio que nos entretengan! Solemos decir entonces: "¡No tengo tiempo para aburrirme!". Pero la verdad es que ni las agendas llenas, ni las diversiones nos aportan ese sentido de la vida que necesitamos. ¡Ah! sigue presente y mudo un cada vez mayor vacío interior!

Ni las agendas llenas, ni las diversiones nos aportan ese sentido de la vida que necesitamos. ¡Ah, sigue presente y mudo un cada vez mayor vacío interior!

Cuando estamos afectados por el tedio, el futuro se nos presenta como una realidad repetitiva, sin interés alguno y no como un espacio vital lleno de posibilidades. Lo único que deseamos entonces es que el tiempo, pase.

Para salir de la cárcel del tedio necesitamos "experimentar", "vivenciar" algo distinto". Es cierto que hay experiencias y vivencias que son pasajeras y apenas dejan poso en nosotros: lo que en un momento nos parecía interesante, al poco tiempo nos resulta indiferente o cansino. Entonces uno se pregunta: ¿qué tipo de experiencias o vivencias me pueden sacar del pozo del tedio?

El tedio está presente también allí donde vivir es la principal razón de ser: "la vida cristiana", la "vida consagrada". La vida monástica -en su sabia trayectoria- ha sido muy consciente de

la presencia del tedio en el corazón de los monjes. Lo llamaba "acedia". El monje no carbura cuando no es capaz de encontrarle sentido a lo que es y hace. Es entonces cuando su vida se vuelve tediosa.

Los Padres del desierto -como Evagrio consideraban la acedia pecado grave, realidad demoníaca: el demonio inducía a los monjes a odiar el lugar en que se encontraban e incluso su forma de vida; les introducía en el alma una tristeza profunda. La acedia era descrita como un estado de hastío vital, de agotamiento. La Edad Media sustituyó el nombre de acedia por el de melancolía o indiferencia apática. Los grandes ascetas veían en la acedia el origen de los demás pecados. Según Casiano, la acedia se opone a la alegría que debemos sentir ante la creación y Dios.

Según Casiano, la acedia (indiferencia apática) se opone a la alegría que debemos sentir ante la creación y Dios.

A partir del siglo XIV la acedia empezó a considerarse más como una enfermedad que como un pecado. Entonces surgió otra cuestión: ¿Y cuál será su medicina, su terapia? No basta con crear estados eufóricos, que pronto pasan.

La acedia sigue presente en la vida consagrada de nuestro tiempo. Es un mal que acaba con la esperanza y desvitaliza, entristece, nos hace estar en comunidad sin estar, desapasiona la misión y nos convierte en meros empleados, o ejecutores de deberes.

Ocultamos el tedio en mil ocupaciones con las que enredamos nuestra vida. Los religiosos sabemos construirnos nuestra agenda de diversiones que aparcan el tedio: tenemos, por ejemplo, nuestros tiempos de radio, de prensa, de televisión, de búsqueda curiosa en nuestros ordenadores o teléfonos móviles, nuestros tiempos de conversación entretenida, divertida, superficial. Es probable que con esta agenda nos falte tiempo incluso para la oración, para el estudio, para el diálogo con nosotros mismos. Si algún día las circunstancias nos obligan a tiempos prolongados de silencio o inactividad, descubrimos nuestro vacío interior y el "horror vacui" (horror al vacío) que nos produce estar solos con nosotros mismos. No aguantamos el silencio, ni la soledad... Porque entonces aparece el tedio.

Si algún día las circunstancias nos obligan a tiempos prolongados de silencio o inactividad, descubrimos nuestro vacío interior y el "horror vacui", que nos produce estar solos con nosotros mismos. No aguantamos el silencio, ni la soledad... Porque entonces aparece el tedio.

Lo grave de todo esto -referido a la vida religiosa- es que el tedio manifiesta la exclusión de Dios de nuestra vida. Pascal decía que el hombre sin Dios es condenado al tedio: "No es necesario poseer una mente privilegiada para comprender que no existe nada que nos contente de forma real y duradera sobre la tierra" (Pascal).

El ocio y el tedio conducen a la minimización de la vida. ¿Cómo volver lo tedioso en algo interesante? ¡Llenando de contenido, de ser, la vida! El tedio es como una muerte en vida. Pero hay que ser valientes para afrontarlo.

DESDE EL TEDIO HACIA EL MOMENTO CREATIVO

No hay que rehuir el tedio, sino acogerlo y afrontarlo. Esa valentía debe prepararnos para el momento creativo. Así lo veía Nietzsche cuando decía que "esa desagradable calma del espíritu" que es el tedio puede ser el precedente de la acción creadora. Los espíritus creativos retienen el tedio. Los espíritus simplones, lo rehúyen. El tedio puede funcionar -decía Heidegger - como una iniciación a la metafísica, al encuentro con Dios. La espiritualidad puede nacer en la nada del tedio. El tedio le quita al mundo su hospitalidad: se echa entonces en falta un mundo hospitalario. El tedio nos hace añorar el tiempo que llamamos *kairós*, evento, presencia de la Gracia.

Hay un tedio superficial y un tedio profundo:

- En el tedio superficial uno se siente vacío de las cosas que lo rodean.

① LIBERAR LA CREATIVIDAD ES...

- 1 Ser un caminante de las trayectorias del propio ser.
- 2 Hacer cosas fuera de programa.
- 3 Superar la rutina y construir un oasis en el desierto del tedio.
- 4 Abrir las ventanas de la inteligencia para llevar a cabo nuevos descubrimientos.

- En el tedio profundo, uno se siente vacío de todo, incluso de uno mismo. Nos vemos impotentes ante este tipo de tedio. Lo único que podemos hacer es entenderlo.

El tedio nos hace preguntarnos por nuestra identidad: ¿quién soy? Y me hace cuestionarme si lo que tengo en mí es un fundamento o un abismo. Cuando nos entendemos como un puro presente, nos vemos como abismo. Las referencias tanto al pasado como al futuro nos estabilizan.

Se han buscado muchos remedios al tedio:

- La relación con Dios (Pascal).
- El amor (Friedrich Schlegel).
- La renuncia al yo individual a través de la experiencia estética (Schopenhauer).
- Encontrar sentido al mismo tedio y soportarlo (Bertrand Russel).

La cuestión está en que tales respuestas no son definitivas: a la larga, el tedio retoma, pues es pesadísimo y reincidente. Joseph Brodsky tal vez ofrezca la receta más convincente: "Cuando el tedio haga presa en ti, sumérgete en él. Deja que te presione, que te arrastre hasta el fondo. El tedio tiene un potencial en virtud del vacío que genera... En virtud de su negatividad el tedio alberga la posibilidad de un cambio positivo".

El tedio es un problema capital de la Edad Moderna. El tedio se extiende cuando las estructuras de sentido tradicionales se derrumban. La liberación de la tradición nos obliga a buscar el sentido por nosotros mismos. El tedio nos conduce a un gran sentido oculto. Si es profundo causará un cambio en la existencia.

En la vida hemos de soportar una importante cantidad de tedio distribuida por aquí y por allá. El tedio debe aceptarse como insoslayable, como la fuerza de gravedad de la propia vida.

Pero tal vez exista una solución: ¡contra tedio, capacidad creadora! El ser humano puede trascenderse, ver la realidad de otra manera, superar los límites del espacio y el tiempo con su imaginación. Puede creer y esperar.

Tal vez en esto consista la "gracia" de la Misión que Jesús nos confió. Vivir ya aquí ahora la utopía del Reino de Dios. Vivir desde la despreocupación, que el encuentro con el "tesoro" nos concede. ¡Y proclamarlo! Y ser testigos de esta maravillosa invención.

La vida consagrada, cuando adolece de tedio, debe escuchar las palabras de Jesús que le pide que deje su barca estable y ose caminar sobre las olas. Jesús la llama a salir, a entrar en el agua y a caminar sobre las olas. Ella obedece y pone sus pies en el agua. Lo imposible se hace realidad. Pero, tras los primeros pasos, el viento arrecia. La vida consagrada siente

La creatividad es un salto en el vacío: es la posibilidad de lo aparentemente imposible. Dar el salto al ámbito de la creatividad es la salvación para nosotros y para nuestras hermanas y hermanos. En el momento creador el tiempo se vuelve fecundo. Se recupera el sentido de la vida. El "sentido" nos visita. El entusiasmo se toma creciente. Entonces merece la pena vivir y morir.

que se va a hundir. Grita al Señor. El Señor le pide fe, confianza absoluta, esperanza. Ahí están las manos que la salvarán.

La creatividad es un salto en el vacío: es la posibilidad de lo aparentemente imposible. Dar el salto al ámbito de la creatividad es la salvación para nosotros y para nuestras

hermanas y hermanos. En el momento creador el tiempo se vuelve fecundo. El "sentido" nos visita. El entusiasmo se toma creciente. Entonces merece la pena vivir y morir

BREU PRESENTACIÓ DEL SALM 19

ELS CELS PARLEN DE LA GLÒRIA DE DÉU

G. Ramon Grau i Estany

* Sens dubte aquest salm 19 és la juxtaposició de dos poemes : Un himne còsmic de la Natura al seu Creador (2-7), semblant al salm 8, i un càntic en honor de la llei (8-15). La conjunció dels dos poemes podria justificarse per l'interès de l'autor en proclamar que Aquell que ha establert les lleis físiques de l'univers, és el mateix que ha dictat les lleis morals a l'home. En aquesta presentació farem referència només a la primera part del salm.

* Si totes les realitats del món poden ser percebudes com a manifestacions de Déu, l'existència del firmament ho és de manera molt més suggeridora; podem dir que més que cap altre realitat "el firmament és el teatre de la glòria de Déu ". (J. Calvino)

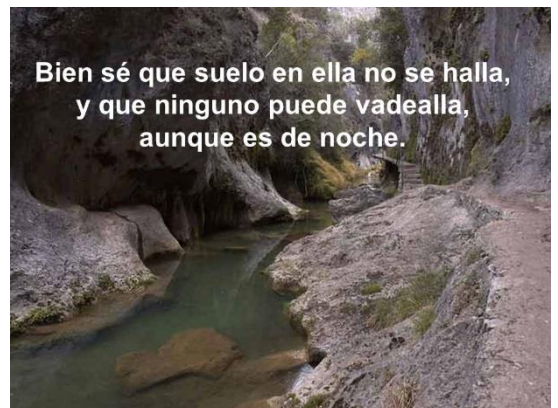
" ¡i Els cels parlen de la glòria de Déu !!" . Amb

aquestes paraules del salm acabava l'exposició d'un astrònom que havia comunicat la descoberta de noves galàxies, amb el potent telescopi de Monte Palomar.

* Jesús haurà cantat aquest salm amb singular fervor. Pensem que les seves paràboles, tretes quasi totes de la " natura ", ens mostren un Jesús molt sensible als recursos de la Creació. La bellesa de les coses creades li parlaven del Pare, a Ell molt especialment.

* Tota vida a la terra depèn del sol i la seva influència. L'autor troba en aquest fet físic, una comparança perfecta per introduir Déu com a factor imprescindible de tota bonesa en la vida de l'home.

* L'autor d'aquest salm imagina el dia i la nit com dos conjunts corals que alternen les seves veus de lloança. S'ha de descobrir l'encant de la nit. El dia és acció, moviment i vida; la nit és discreció, assossec, misteri. La nit invita a silenciar moltes veus que ens eixorden en el nostre interior; la nit convida al "recolliment", que és la primera preparació a la pregària. La creació de Déu parla en el silenci; un silenci que supera tots els llenguatges particulars i que no precisa de l'erudició per a comprendre i ser comprès. Mirar i escoltar és suficient. Podem crear la nit d'ulls closos, la " noche oscura " de sant Joan de la Creu, únic medi i disposició de l'ànima en el que es fa possible la trobada amb Déu:

**¡ Qué bien sé yo la fonte que mana y corre,
aunque es de noche !**

.....

**Su origen no lo sé, pues no le tiene,
mas sé que todo origen de ella viene,
aunque es de noche.
Sé que no puede haber cosa más bella
y que cielos y tierra beben della,
aunque es de noche.**

**Su claridad nunca és ocurecida,
y sé que toda luz della es venida
aunque és de noche!
Aquí se está llamando a las criaturas,
y de esta agua se hartan, aunque a escuras,
porque es de noche.
Aquesta viva fuente, que deseo,
en este pan de vida yo lo veo,
aunque es de noche.**

SALM 19

HARMONIA DE LA CREACIÓ
I ENCANT DE LA VIDA CONSAGRADA AL PLA DE DÉU

² *Els cels* parlen de la glòria de Déu,
l'estelada anuncia el que han fet les seves mans.
³ *Els dies* l'un a l'altre es transmeten el missatge,
les nits s'ho xiuxiuegen l'una a l'altra.

⁴ Silenciosament, sense paraules,
sense que ningú els senti la veu,
⁵ la seva crida s'escampa a tota *la terra*,
escolten el seu llenguatge fins als *límits del món*.

⁶ Ha posat dalt del cel un tenda per al sol,
i *el sol* surt com un espòs de la cambra;
radiant com un atleta, corre pel camí,
⁷ surt a un extrem del cel,
i se'n va fins a l'altre;
res no s'escapa a la seva escalfor.

.....
⁸ És perfecta la *Llei* del Senyor,
i l'ànima hi descansa;
és durable el que el Senyor disposa,
dóna seny als ignorants.
⁹ Els *preceptes* del Senyor són planers,
omplen el cor de goig;
els *manaments* del Senyor són transparents,
il·luminen els ulls.
¹⁰ La veneració del Senyor és cosa santa,
es manté per sempre;
els *determinis* del Senyor respiren veritat,
tots són justíssims.

¹¹ Són més desitjables que *l'or fi*,
més que l'or a mans plenes;
són més dolços que *la mel*
regalimant de la bresca.

.....
¹² *El servent vostre* està prompte
a guardar-los amatent;
¹³ però, ¿qui s'adona de les pròpies errades ?
Disculpeu el que em passa inadvertit.

¹⁴ Preserveu-me de *l'orgull*, que no s'apoderi de mi;
així seré irrepreensible, i net de tota *culpa*.

¹⁵ Que *les paraules* que em surten dels *llavis*
i *els pensaments* que el meu *cor* medita,
us siguin agradables, **Senyor, penyal meu,**
redemptor meu.

HIMNE CÒSMIC

Lloança al Déu Creador
És lloat en les seves dues grans obres
- el **dia** amb la seva llum
- la **nit** amb els seus estels

El llenguatge del firmament
- és silenciós
- és universal
- és comprensible per a tothom

El "Sol" (imatge de Déu)
- joiós i feliç
- actiu i diligent
- immens
- amb influència benefactora per a tots

HIMNE AL DÉU DE L'ALIANÇA

La seva relació amb els homes (La Llei)
- és perfecta
- infon seguretat
- comunica senya als senzills

- no és pesada
- és font de joia íntima

- il·lumina els ulls de l'ànima

- el seu fonament és la veritat i la justícia

- més preuada que qualsevol riquesa
- més agradable que qualsevol plaer

SÚPLICA HUMIL

- Persona, Senyor les meves infidelitats
... involuntàries
... deliberades

- Dóna'm un cor humil. Només així et serà
agradable la meua oració

- La certesa que ets la meua protecció i el
meu salvador m'asserena el cor

RESONÀNCIES BÍBLIQUES DEL SALM 19

2/

Is.6:3 Uns serafins assistien al Senyor. Cridaven un a l'altre: *Sant, sant, sant és el Senyor de l'univers, tota la terra és plena de la seva glòria.*

Rm.1:20 D'ençà que el món va ser creat, el poder etern de Déu i la seva divinitat, que són invisibles, s'han fet visibles a la intel·ligència a través de les coses creades.

Pv.8:27ss Jo hi era quan desplegava la volta del cel i marcava un horitzó a l'oceà, quan a dalt penjava els núvols i contenia les aigües abismals.

5/

Rm.10:18 És que no han sentit la paraula de Crist? I tant que l'han sentida ! El seu anunci s'ha escampat per tota la terra, i les seves paraules fins als límits del món.

6/

Jb.26:10 El Senyor dibuixa l'horitzó damunt les aigües com a fita entre la llum i les tenebres.

Jn.3:29 Joan Baptista respongué: *Qui té l'esposa és l'espòs, però l'amic de l'espòs, que és present i l'escolta, té una gran joia quan sent la veu de l'espòs. També jo tinc aquesta joia i és una joia completa.*

7/

Mt.5:45 Estimeu els vostres enemics, pregueu pels qui us persegueixen. Així sereu fills del vostre Pare del cel, que fa sortir el sol sobre bons i dolents, i fa ploure sobre justos i injustos.

Sir.43:2-5 El sol que despunta, proclama, quan s'aixeca, com n'és d'admirable l'obra de l'Altíssim. Quan arriba el migdia asseca la terra i ningú pot resistir la seva escalfor. Per als treballs de forja, atien el forn, però tres vegades més ardent és el sol que abrussa les muntanyes, exhala vapors que cremen i encega els ulls amb els seus raigs de foc. Que n'és de gran el Senyor que ha creat el sol i amb la seva paraula i en dirigeix la ràpida cursa!

Del Cántico Espiritual de San Juan de la Cruz

iMi amado, las montañas,
los valles solitarios nemorosos,
las ínsulas extrañas,
los ríos sonorosos,
el silbo de los aires amorosos;

la noche sosegada,
en par de los levantes de la aurora,
la música callada,
la soledad sonora,
la cena que recrea y enamora;

nuestro lecho florido,
de cuevas de leones enlazado,
en púrpura tendido,
de paz edificado,
de mil escudos de oro coronado!

A zaga de tu huella,
las jóvenes discurran al camino;
al toque de centella,
al adobado vino,
emisiones de bálsamo divino.

En la interior bodega
de mi amado bebí, y cuando salía,
por toda aquesta vega,
ya cosa no sabía
y el ganado perdí que antes seguía.

Mi alma se ha empleado,
y todo mi caudal, en su servicio;
ya no guardo ganado,
ni ya tengo otro oficio,
que ya sólo en amar es mi ejercicio.

RAMON GRAU I ESTANY (e.p.d.)

“LASSAL·LIÀ”

FORMADOR - DETALLISTA - AMIC

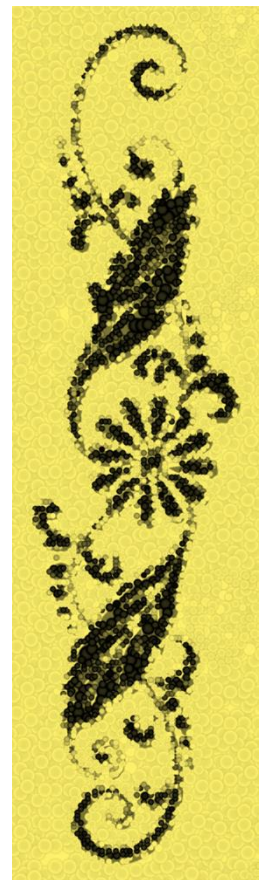
Ha educat ESTIMANT...

*Amb gest precís i l'ànima abrandada,
emprens llarg vol mirant el mes Enllà,
Serè i segur, guiat per l'estelada,
cerques l'Amor que et vol al seu costat.*

*Te'n vas tranquil, la sembra ha estat immensa.
Noranta llargs donant el tot i ... més.
Buidant ton cor de sàvies experiències
per educar a joves aprenents.*

*Gràcies, Amic. I Que Déu t'ho recompensi.
del cel estant ens parla el teu silenci
com viva "Llum" que és flama i Font d'Amor.*

*Adéu, Ramon! Són molts els qui t'admiren.
Volem seguir les passes dia a dia
d'un "Lasal·lià" que ens ha arribat al cor.*

Ignasi Romeu 24/11/2017

Rep "l'abraçada" dels teus primers alumnes que han après de tu:

EDUCAR ESTIMANT

Que Déu et tingui al lloc dels preferits...

Segon taller bíblic Curs 2017-18

L'APOCALIPSI DE SANT JOAN

G. Josep Espuny i Crespo

El 13 de gener vam compartir la segona de les tres trobades d'aquest curs que destinem al taller bíblic. Aquesta vegada vam ser 35 lasal·lians, entre seglars i Germans, i el lloc escollit, el Casal St. Gervasi. L'animador de la sessió va ser també el P. Rodolf Puigdollers, escolapi, especialista en Bíblia, que va seguir conduint la nostra reflexió a través de l'Apocalipsi. És, com recordàvem al principi de la sessió, un text d'estil al qual estem poc acostumats, certament; però que va ser un element d'esperança en un moment difícil de la història de les primeres comunitats cristianes. En la primera trobada vam treballar el proemi i el primer septenari (set esglésies=totalitat de l'Església). En la de gener ens vam dedicar als dos septenaris següents, el del Segell i el de les Trompetes.

El "segell" és un element de tancament, de seguretat, i simbolitza la realitat de la vida humana, on de vegades allò que és autènticament humà queda amagat per la violència, l'ambició, la riquesa, el poder, el desig de domini...Crist, que ve simbolitzat per l'Anyell, és l'únic que pot il·luminar el sentit de la creació i de la humanitat, l'únic que "obre" el segell i que té el poder i la saviesa, qui mereix lloança i honor (5, 11-12). Els quatre primers segells, simbolitzats per quatre cavalls i quatre genets, són quatre respostes aparents al sentit de la història; el cinquè serà el clam dels màrtirs, el sisè els desastres de la natura i el setè o litúrgia final ens evoca la humanitat salvada per l'Anyell. Tot plegat és un fresc ampli i acolorit que resum els grans interrogants sobre els quals bascula l'existència de l'home.

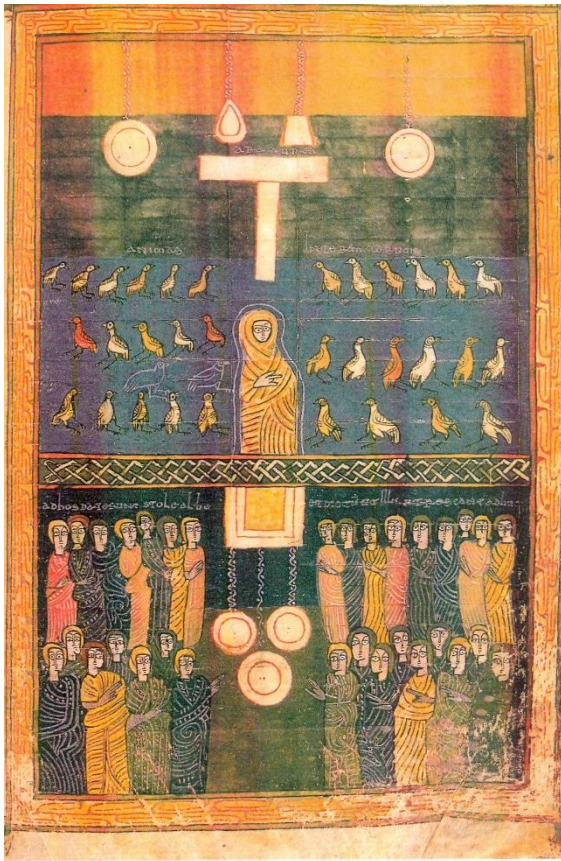

El següent és el septenari de les Trompetes, que en l'estructura del llibre ocupa el lloc central. És el més extens dels cinc, i el simbolisme dels instruments fa referència a l'anunci de l'autoritat que arriba. A partir d'un conjunt d'imatges molt visuals, es comença amb una escenificació introductòria que expressa com la pregària dels sants ha estat escoltada: les quatre primeres trompetes eixorden tot el món

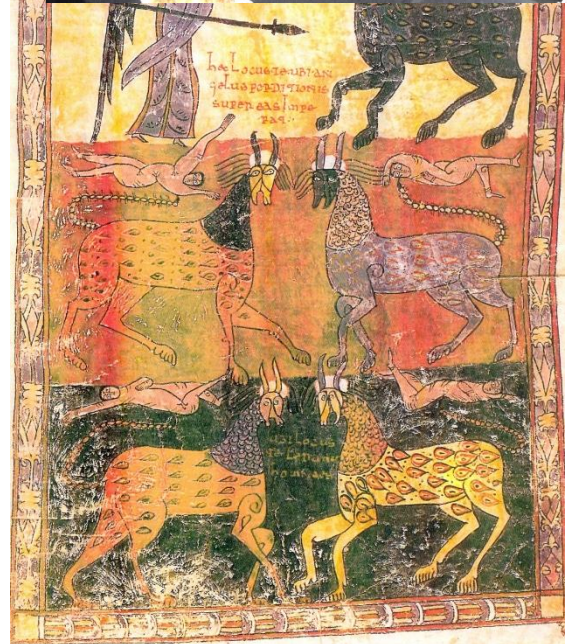
commocionant la terra, el mar, els núvols i els astres (8, 6-11). És la imatge clàssicament apocalíptica, perquè vol visualitzar com l'arribada de la salvació de Déu fa tremolar tots els agents del mal; amb

tots, aquests encara tenen força per a revoltar-se (cinquena trompeta) i es fan notar amb dramatisme intens. Però les dues darreres trompetes, que es refereixen novament a la proclamació de la Bona Notícia, focalitzen el desemascarament de la idolatria i l'arribada de la salvació, que és Jesús mateix. La seva presència no sempre suscita l'adhesió, és clar; de vegades provoca la lluita (11, 15 ss), que és el que apareix a la darrera part del septenari. On, a més, trobem la simbologia de la Dona (cap. 12) que ha estat interpretada de diverses maneres, probablement totes vàlides: Mare del Senyor, poble de Sió, poble de Déu, Església en camí...No ha de sorprendre aquesta simbologia polimòrfica, que no és gens estranya en l'àmbit de la literatura oriental. I el bloc es tanca amb les imatges de les dues Bèsties, que figuren el Mal al cel i la terra, i que seran vençuts per l'Anyell i els seus seguidors (litúrgia final, cap. 13) els quals porten l'anunci de la Bona Nova al món.

DEL LLIBRE "BEATUS" DEL MUSEU DE LA SEU D'URGELL

**L'obertura de la cinquena Trompeta
Els màrtirs**

**Cinquena trompeta
L'àngel de l'abisme i les llagostes infernals**

La solitud de les persones Grans

A Barcelona 350.000 persones viuen soles, més dones que homes

G. Virgili García López

Espanta i, esgarripen, les estadístiques quan ens ofereixen xifres de persones que viuen soles en un pis.

A nivell general un recent estudi de la Societat Espanyola de Metges de Residències “SEMER” alerta de que el 36’4 % de les persones de més de 65 anys, resideixen en habitatges sense cap tipus de companyia. En el

cas dels homes el percentatge es redueix a l’11%. En la ciutat de Barcelona es parla d’unes 350.000 persones que viuen soles, més dones que homes.

Hi ha estudis sociològics que afirmen que a Espanya un 25’2 % de les llars són unipersonals. I la tendència és a augmentar ja que es constata que la proporció de persones que viuen soles a Espanya és tres vegades superior a la que hi havia l’any 1962, degut a la disminució de cohabitacions generacionals.

Per tots aquests factors, la SOLITUD comença a ser definida com “la malaltia del segle XXI “

És veritat que el respecte i l’acolliment de les persones grans (avis) té un gran pes en la nostra cultura. Però el fet és que l’actual ritme de vida que s’ha imposat, fa que cada vegada més hi hagi persones grans que no són degudament ateses pels seus fills.

Parlem de persones que viuen soles. Hem de dir que el viure sol/a mentre es té salut, no és el gran problema. La complicació ve quan ja el manteniment d’algunes ocupacions de manera continuada ja no és possible pel deteriorament que va sofrint la persona i llavors fàcilment s’arriba a un sentiment d’inutilitat que moltes persones pateixen. Arribats a aquest punt podríem dir que la persona, d’estar sola, passa a augmentar les files de la SOLITUD.

El sentiment de SOLITUD que tenalla moltes persones es deu en bona part a un o a diversos factors: falta d’autoestima, no poder comptar amb ningú en cas de necessitat, allunyament de la família i baix nivell de recursos econòmics.

És evident que un dels moments que solen alterar més les condicions de vida de les persones és la jubilació traumàtica, principal causa que origina el sentiment de SOLITUD.

En aquest moment s’imposa un ajustament i reorganització de la vida si no es vol passar a augmentar el camp de la SOLITUD.

En arribar a aquest moment de la jubilació hem de pararnos i reorganitzar seriosament la quantitat de temps del que es disposa.

En el cas concret de la nostra Congregació de Germans de la Salle, hi ha molta raó en la invitació que se'ns fa de treballar en l'ampli camp de la MISSIÓ amb més entrega des del moment que quedem lliures de les tasques de la docència. Fugir amb totes les nostres forces de sentiments de passivitat, de tedi, tristesa o SOLITUD.

Sempre tenir en compta la salut que pot afavorir o limitar la realització de determinades activitats.

Quan la persona percep la pèrdua de la seva salut en la vellesa, és normal que se li aparegui algun sentiment de tristor i de desemparament contra els quals hi cal lluitar.

Tornant a persones grans però amb salut acceptable, cal dir

que algunes ocupacions de manera continuada, eliminen o al menys mitiguen la sensació d'inutilitat que moltes persones pateixen. Sentir-nos útils sempre reconforta.

Omplir el temps mitjançant diversos tipus d'activitats, és un dels recursos més efectius que els jubilats reconeixen com més eficaços contra l'avorriment i en última instància contra la SOLITUD.

És formidable quan una persona jubilada diu: "El dia se'm fa curt".

Com anem veient la SOLITUD constitueix un gran problema en la nostra Societat i sempre que sorgeixen dificultats, hi ha persones que s'apunten desinteressadament a intentar lluitar, en la mesura de les seves forces, fent front a aquests dificultats i ajudar les persones que sofreixen. Per fer front a la SOLITUD hi ha grups d'acompanyament a domicili que viuen soles

Una altre grup de voluntaris fa front a la SOLITUD prestant-se per serveis desinteressats en Residències de gent Gran.

Funcionen també Grups de Voluntaris que atenen a Gent Gran en Hospitals, distraient-los i animant-los i fent-los passar estones agradables.

D'altres es presten per atendre persones sense llar i s'interessen per elles.

Podem veure que hi ha molts camps d'acció per a millorar el nostre món i enriquir-nos personalment exercint obres de caritat.

"Mai no vaig pensar que el pitjor de fer-se Gran fora la SOLITUD". Aquesta frase il·lustrava grans cartells publicitaris exposats en els passadissos del Metro de Barcelona

l'estiu passat. La frase la pronunciava una senyora gran que apareixia darrere d'una cortineta de la finestra de la seva habitació. La reflexió sobre aquest quadre va motivar al Sr. Francesc Segarra Tor a escriure una carta a "La Vanguardia" en la que expressava aquests sentiments: "En la nostra societat tan moderna i amb tants avançaments científics i tecnològics en tots els aspectes per donar-nos un gran benestar, resulta que, amb honroses excepcions, estem abandonant a les nostres persones Grans al pitjor destí: LA SOLITUD. ¿Potser hem oblidat que tots anem per ser grans? En el nostre país ¿quants milions de persones viuen soles?"

Al meu modest entendre crec que és urgent que tota la societat faci una àmplia, serena i profunda reflexió sobre les nostres persones Grans per buscar i trobar solucions i procurar-les fins el final dels seus dies el que més necessitin i desitgin: alegre companyia.

Després d'haver llegit tantes coses sobre la SOLITUD, se m'acut detenir-nos una mica sobre els nostres Germans Grans de Cambrils. Allà no hi veig SOLITUD, ni tristesa, ni abandó.

Sí, que aflora l'alegria, el servei, la fraternitat... I perquè ningú cregui que això és d'una impressió d'algú que ho veu des de fora, citaré el testimoni d'una persona del grup resident allí: "Ja voldria jo, em comentava el G. Pepe Panero, que tots els avis fossin tractats i atesos tan bé com se'ns tracta a nosaltres. ¡Som uns privilegiats!. Aquí estem molt bé".

Parlant amb el G. Antoni Barbal li vaig demanar si es trobava bé a Cambrils i em va respondre: "No em trobo bé sinó MOLT BÉ"

Finalitzo el meu escrit amb unes frases que poden ajudar-nos a reflexionar sobre la SOLITUD:

- "Hi ha molta gent que se sentiria sola si anés a viure sola" (Anònim).

- "La SOLITUD imposada és desolació, la SOLITUD elegida és alliberament" (Walter Riso).
- "L'estil de vida que portem en el primer món contribueix a que l'ésser humà se senti sol, estigui sol entre desassossecs i incertituds" (Gabriel M. Otalora).
- "Som éssers socials que necessitem dels altres per fer-nos a nosaltres mateixos" (Anònim).
- "Estem sols, flors, fruites, coses/ Estem sols en l'infinit/ Jo sé molt bé que si aquesta nit jo crido/ continuaran impàvides les roses" (José Luis Martín Descalzo).

DOS APUNTS D'INTERÈS

G. Virgilio García López

1. GRUP D'AMISTAT LASAL-LIANA

Des de fa molts anys, des de jove, que assisteixo a la majoria de les reunions que periòdicament celebra el "GRUP D'AMISTAT LASAL-LIANA" format per Germans i antics Germans.

Sempre m'ha cridat l'atenció el bon ambient i la fraternitat que hi ha en aquestes trobades. Si algú hi anés amb aires de "grandesa", segur que no repetiria, doncs s'hi trobaria desplaçat. Cambrils, Pont d'Inca, Formadors... són els temes que més ens han ocupat i és d'admirar el bon record que tots tenim d'aquests llocs i de les persones.

Els antics Germans són els que manifesten més de que es mantinguin aquestes trobades. I són ells mateixos qui les convoquen i animen. I s'interessen per l'actualitat de l'Institut i de la nova Regla i de les renovacions fetes. A cada trobada incloïm uns moments de pregària i de reflexió.

Cambrils Casa sant Josep (familiarment nostra UNIVERSITAT) hem organitzat un homenatge a alguns dels nostres antics superiors i Germans que ens feren serveis durant els anys de formació: GG. Abrahán Royuela, Mariano Fernández Magaz, Bautista encarregat de la roberia, Marcos Alonso (Marquitos) el nostre sol·lícit i infatigable sabater, etc.

Revesteix particular solemnitat la trobada a mitjans de desembre de "Nadal anticipat". Intercanviem notícies i informacions de l'Institut i personals, cantem nades assaborint conjuntament torrons, cava, felicitacions i és també un espai per a poetes inspirats. És a dir, que és una oportunitat per estrènyer llaços d'amistat i de proximitat.

2. CELEBRACIÓ NADALENCA LASAL-LIANA EN TERRES GIRONINES

Les Comunitats de Cassà de la Selva, Santa Coloma de Farners i Figueres ens reunim a la capital de l'Alt Empordà per celebrar junts el dia de Nadal.

S'ha de destacar que l'assistència va ser total per part dels Germans i sense preses de cap tipus. Ens unim en una oració nadalenca molt fervorosa i participada.

L'Àgape fraterno es prolongà amb cançons i nades animats pel G. Santiago Peribáñez.

Al finalitzar la llarga sobretaula musical, els Germans van anar a visitar el Museu del Col·legi recentment renovat i molt millorat gràcies a la dedicació molt professional del Sr. Pere Jordi Mas.

Cal dir també el nostre agraïment al G. Felip Pou pel seu interès i encert en l'ornamentació nadalenca de la capella, el menjador i altres dependències comunitàries.

Tots els Germans van quedar molt satisfets d'aquestes trobades per celebrar conjuntament el Nadal, tal com hem anat fent des d'anys anteriors, amb l'avantatge de que els desplaçaments són curts, cosa que ho facilita.

Un interesante libro de Antonietta Potente

“ ES VIDA Y ES RELIGIOSA ”

Comentario de Miguel Ángel Mesa, Aportación del G. Santiago Heredia Plaza

ECLESALIA- Se trata del libro de Antonietta Potente “ES VIDA Y ES RELIGIOSA”, editado por Paulinas, ha sido concebido para quien no conoce profundamente la «vida religiosa», para quien la conoce únicamente de oídas y hasta para quien tiene una cierta sospecha hacia ella, pero también para quien, aun conociéndola, quiere releerla una vez más.

Antonietta Potente nació en Liguria y pertenece a las Hermanas Dominicas de Santo Tomás de Aquino. Después de obtener un doctorado en Teología Moral, enseñó en Roma y Florencia. Vivió en Bolivia, donde enseñó en la Universidad de Santa Cruz y Cochabamba, compartió su vida con una familia de etnia aymara y apoyó procesos de desarrollo y autodeterminación. Durante cuatro años formó parte de la comisión

teológica de la CLAR (Confederación Latinoamericana de Religiosos/as). Actualmente reside en Turín y continúa realizando su enseñanza en diferentes centros de estudio.

La autora justifica el desarrollo de una breve «arqueología» de la vida religiosa para ahondar en este tema, para buscar su esencialidad y para que cada uno pueda empaparse y hallar, o volver a encontrar, a su vez, un pre-texto para seguir viviendo y, al mismo tiempo, para re-crear la historia de un modo diferente.

Quien ya conoce este tema, que sepa recorrer humildemente, junto a otros y otras, esta historia al revés. No se puede escribir o hablar de la vida religiosa ni de cualquier otra experiencia de vida, si no es haciendo memoria y admitiendo su precariedad.

Para Potente la vida es un soplo (sin querer subrayar el dramatismo, sino más bien la lógica sapiencial) y esto, paradójicamente, será el eje transversal o la estructura principal de su reflexión. Tal vez sea justamente la memoria del soplo la que nos podría ayudar a neutralizar la ansiedad paralizante de un pasado desaparecido y de un futuro desconocido.

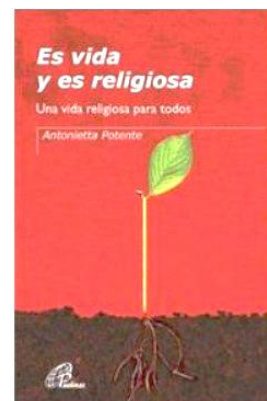
Quizá recordarnos que la vida es un soplo, es un modo de hacer memoria de que ninguno de nosotros está en el centro o es el centro de la tierra. El soplo es finalmente un proceso vital fugaz. De hecho, la vida religiosa ha de recordar que no es un fin, sino un simple medio y, justamente siendo tal, evoca dicha transitoriedad y fugacidad. Bienvenido, por tanto, sea el ocaso de las ideas de grandeza, el afán por ser siempre los primeros y superiores; bienvenido el ocaso de los privilegios socio-económicos.

Antes de dicho adjetivo –religiosa, consagrada, comprometida– está la vida y la vida, también hoy, se encuentra tremendamente amenazada, principalmente, por los enormes desequilibrios humanos. Y la vida religiosa tiene, como toda vida, un único objetivo: cuidar de la realidad viva y actual y caminar hasta las puertas del Misterio.

La autora escribe estas páginas para las religiosas y los religiosos, para creyentes y no creyentes, para todas y todos porque, de una forma u otra, cada uno es un buscador o buscadora de la vida en su fragmentada religiosidad.

El método que utiliza es empezar desde el final, es decir desde el presente, porque cada presente se asemeja un poquito a un final y el final es la única puerta hacia el futuro. Si adopta esta metodología es para intentar volver a tomar el camino desde el final, que para nosotros es el hoy, y vuelve hacia atrás: es decir, busca las huellas de la sabiduría que llegan desde lejos para alcanzar, si fuese posible, el Principio de todo posible nuevo principio.

Partir desde el final, no solamente es observar las corrientes eólicas del tiempo, las que provocaron grandes transformaciones sociales, económicas, culturales, sino también las corrientes de la psique, que condicionan nuestros sueños, utopías, esperanzas y también nuestra fe.

No et rendeixis !

G. Ramon Font i Serra

"No et rendeixis" és el títol d'una pregària molt bonica d'en Mario Benedetti, que hem anat llegint a l'inici de les reunions comunitàries amb el G. Josep Canal, Visitador durant el segon trimestre del curs.

Comento breument algunes frases:

"No et rendeixis, encara ets a temps de trobar, de començar de nou.. de reprendre el vol."

Mentre hi ha vida hi ha esperança i la vida l'hem de viure il·lusionadament, amb alegria, i llevar-nos cada matí pensant: què faré avui per millorar-me i millorar el meu entorn?

No ens rendim ni ens tanquem abans d'hora, lluitem, i treballem pel bé de tots!

"No et rendeixis, que la vida és això, continuar el viatge, perseguir els teus somnis..."

No fem STOP abans d'hora! Hem de seguir viatjant, treballant, fins que tinguem un bri de força, fins que Déu ens cridi... I no tinguem pressa d'anar al cel... Fem, entre tots, que la nostra vida actual sigui ja un trosset de cel...

"No et rendeixis, si us plau, no cedeixis. Encara que el fred cremi, encara que la por mossegui, encara que el sol s'amagui..."

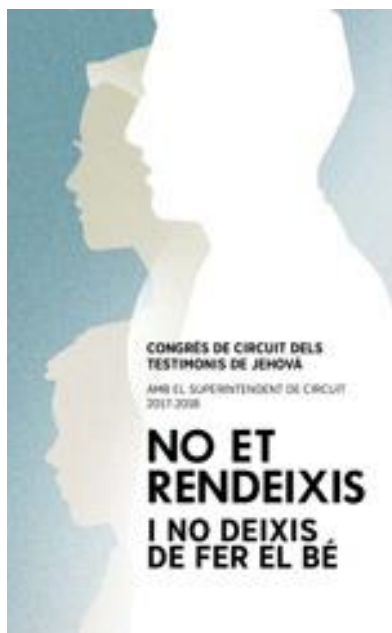
Som pocs, som grans... però mai, mai, mai hem de tirar la tovallola. Potser hi ha qui vol que la llancem, que no ens tenen per a res, que fins i tot s'en riuen de nosaltres, que es creuen "forts"... Nosaltres fermes i endavant sempre!

"No et rendeixis perquè no hi ha ferides que no guareixi el temps. Obrir les portes, llevar els forrellats, abandonar els murs que et protegien."

El temps tot ho guareix, és ben veritat!

Obrim portes i finestres, baixem murs i obstacles... No ens rendim, lluitem, fem el bé... Fora el pessimisme... Els darrers anys de la nostra vida els hem de viure feliços, contents, plens d'optimisme i d'il·lusió!

"Recuperar el riure, assajar el cant, sense abaixar la guàrdia i estenent les mans, desplegar les ales, celebrar la vida, conquerir el cel."

Repeteix: optimisme i il·lusió! Dues boniques ales que hem de portar ben incorporades en el nostre interior i exterior...

Riure, cantar, celebrar, escoltar, atents a tot i a tots, viure i deixar viure...

No tallem les ales a ningú ni permetem que ens les tallin a nosaltres!

No ens rendim, lluitem sempre encara que "el sol s'amagui", encara que el "fred cremi"...

No ens rendim perquè *"encara hi ha foc a la teva ànima"*, perquè *"encara hi ha vida als teus somnis"*...

No estem sols! Ell està sempre amb nosaltres i ens estima! Què més volem?

No et rendeixis

Mario Benedetti

No et rendeixis, encara ets a temps
de trobar, de començar de nou.
D'acceptar les teves ombres, d'enterrar les teves pors,
d'alliberar el llast, de reprendre el vol.

No et rendeixis, que la vida és això,
continuar el viatge,
perseguir els teus somnis,
desencallar el temps,
llençar les deixalles i destapar el cel.

No et rendeixis, si us plau, no cedeixis.
Encara que el fred cremi,
encara que la por mossegui.
Encara que el sol s'amagui i calli el vent,
encara hi ha foc a la teva ànima,
encara hi ha vida als teus somnis.
Perquè la vida és teva com ho és l'anhel,
perquè així ho has volgut, i perquè t'estimo.

Perquè existeix el desig i l'amor, és cert.
Perquè no hi ha ferides que no guareixi el temps.
Obrir les portes, llevar els forrellats,
abandonar els murs que et protegien.

Viure la vida i acceptar el repte.
Recuperar el riure, assajar el cant,
sense abaixar la guàrdia i estenent les mans,
desplegar les ales i provar-ho de nou,
celebrar la vida i conquerir el cel.

No et rendeixis, si us plau, no cedeixis.
Encara que el fred cremi,
encara que la por mossegui.
Encara que el sol s'amagui i calli el vent,
encara hi ha foc a la teva ànima,
encara hi ha vida als teus somnis.

Perquè cada dia és un nou començament,
perquè aquesta és l'hora i el millor moment,
perquè no estàs sola, perquè jo t'estimo.

Endavant

La inversión de China en África y la búsqueda de recursos naturales

El Gmà. Raoul Traoré va presentar el passat dimarts 6 de febrer el treball final de màster MiBA en el Campus La Salle BCN.

El treball que presentava i ara ens el presenta a nosaltres per aquest escrit de PAX és sobre la inversió de la Xina a l'Àfrica i la recerca de recursos naturals. Per què la Xina està interessada en obrir mercat a l'Àfrica? Què són els acords Barter? El Consens de Beijing o el Consens de Washington? Qui vetlla pels drets humans? Què ha de fer Àfrica per créixer econòmicament i de manera sostenible? I altres coses més ens l'explicarà el Gmà. Raoul en aquest article a PAX.

Cal recalcar la conclusió: Àfrica per créixer, abans de buscar inversors i negocis, ha de tenir molt clar on vol anar, ha de dissenyar el seu pla i a partir d'aquí buscar els inversors que més li convinguin.

Una explicació clara i detallada. Els 12 Germans que vàrem assistir a la presentació felicitem al Germà Raoul pel bon treball i per la claredat en l'explicació.

El dimecres 7 de febrer, i amb la presència del Gmà. Jose Román, la comunitat de Premià de Mar celebrà el comiat del nostre Germà Raoul que ha passat dos anys i mig entre nosaltres.

La Comunitat de Premià de Mar li agraeix la senzillesa i delicadesa en el tracte, la Comunitat Educativa La Salle de Premià de Mar la seva proximitat, el grup de Joves La Traca, l'alegria i esperit de servei que comunica i la parròquia de Santa Maria, les col·laboracions fetes i el seu testimoni de rica vida espiritual.

Gràcies Raoul pel teu testimoni; sort i encert en la nova missió a SECOLI a la Casa Generalícia de Roma. Ben segur que tot el que has après servirà per fer un bon acompanyament a tots els projectes de solidaritat i desenvolupament que l'Institut tira endavant.

G. Josep Canal

G. Téfio Raoul Traoré

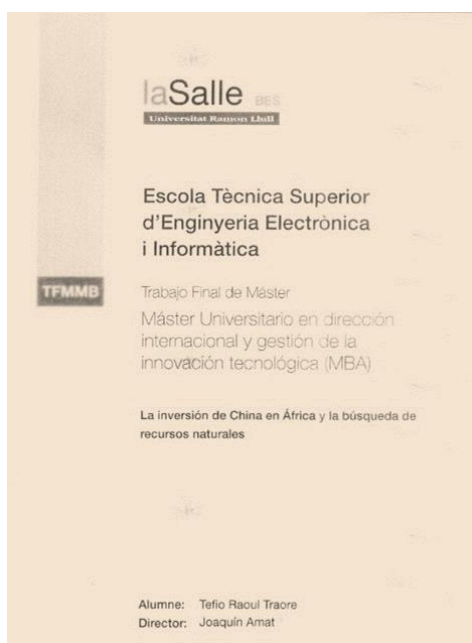

La inversión de China en África suscita una controversia en los ámbitos políticos, económicos, diplomáticos y de la prensa. Dos grupos se enfrentan: el primero ve en China un neocolonialista, un saqueador de recursos naturales, un apoyo a gobiernos dictadores frenando el proceso de democratización en África, mientras que el segundo considera China como un socio fiable, un inversor potente y un promotor de desarrollo económico. Ante esta controversia, mi trabajo consistió en analizar los motivos de la presencia china en África, las estrategias chinas de aproximación de los países africanos, los resultados de la cooperación chino-africana y el impacto de la misma sobre la relación africano-occidental.

Para llevarlo a cabo, he estudiado unos aspectos económicos importantes: los índices de crecimiento macroeconómico, los factores de desarrollo industrial, las características de los países emergentes y de los países en vía de desarrollo, las motivaciones de inversión extranjera, la tipología de los acuerdos y tratados internacionales y el marketing institucional. Luego, he enfocado el trabajo en los motivos de la presencia china en África, sus estrategias de aproximación y los resultados. Del análisis, he sacado unas conclusiones y he hecho unas recomendaciones para África.

Los índices de crecimiento macroeconómico que cabían en este trabajo son el Producto Interior Bruto (PIB), el Índice de Desarrollo Humano (IDH), la Inversión Extranjera Directa (IED), la balanza de pagos, la tasa de paro. En cuanto a los factores de desarrollo industrial, son el factor demográfico (conocimiento, mano de obra, mercado de consumo), económico (inversión en maquinaria, en logística, en sueldos y en impuestos), tecnológico & innovación (eficiencia de costes a través de la mejora de los procesos, de la calidad de los productos, de la gestión de la relación al cliente), político (una legislación que asegure una estabilidad política propicia al negocio), diplomático (acceso a recursos estratégicos como estudios de mercado, materias primas, mercado de consumo, facilidades para impuestos).

Con respecto a las características de los países, existen tres principales grupos: los países desarrollados, los países emergentes y los países en vía de desarrollo. Nuestro trabajo hace hincapié en los dos últimos. Los países emergentes (grupo al que pertenecen China y Sudáfrica, por ejemplo) se caracterizan por su numerosa población, su clase media creciente, su alto IDH, su industrialización progresiva, su estabilidad política, la suave industrialización de sus empresas y sus buenas infraestructuras económicas. En cuanto a los países en vía de desarrollo, se caracterizan por su IDH muy bajo, la falta de infraestructuras económicas, su baja industrialización, su inestabilidad política, su alta tasa de corrupción, su alta tasa de paro.

En términos de motivaciones de la inversión extranjera, las principales son la búsqueda de materias primas, el acceso a un mercado de consumo o a recursos estratégicos, aprovechar economías de escala, alcanzar eficiencia de costes y tener socios diplomáticos. Estas motivaciones conducen los países a firmar acuerdos y tratados internacionales que suelen ser bilaterales (entre dos países) o multilaterales (entre un país y un conjunto de países). Pueden ser acuerdos de cooperación (intercambio de información, militar, académico) o tratados comerciales (reducción o supresión de impuestos, de derechos de aduana, creación de mercado común).

Teniendo en cuenta la importancia de los socios en negocio, unos países despliegan el marketing institucional que es una estrategia de seducción de un potencial socio por la razón, poniendo el foco en las capacidades y recursos del país que toma la iniciativa. El marketing institucional utiliza varios medios como los actos públicos, las cumbres, las visitas guiadas, los desfiles militares, los videos.

Como el tema trata de las relaciones entre un país (China) y un continente (África), he elegido quince países africanos para facilitar el análisis, utilizando los criterios siguientes:

CRITERIOS	PAÍSES REPRESENTANTES
Historicidad de las Relaciones con China	Tanzania, Zambia, Ghana
Liderazgo Económico en África	Sudáfrica
Suministro de Recursos Energéticos	Angola, Nigeria, Argelia, Egipto, Sudán
Suministro de Recursos Naturales	República Democrática del Congo, Camerún
Relaciones dinámicas con China	Kenia, Etiopía, Costa de Marfil
Posición Geoestratégica	Djibuti

En efecto, Djibuti está situado en el golfo de Adén y al lado del estrecho de Bab-el-Mandeb por donde transita más del 40% de la mercancía mundial. Además, está cerca de los países del golfo pérsico, patrimonio diplomático de los Estados Unidos, principales fuentes de recursos energéticos y caracterizados por su inestabilidad política. Del estudio comparativo entre China y estos 15 países africanos, se puede concluir lo siguiente: China es mucho más grande y poblada que cualquier país africano.

Ahora, ¿por qué China va a África? ¿Cómo hace para lograr su implantación? China busca satisfacer sus necesidades económicas (diversificar sus fuentes de recursos energéticos para sostener su industria sin depender del único suministro de los países del Oriente-Medio que son inestables y patrimonio geopolítico de los Estados Unidos, recursos naturales para nutrir su población, mercado para el “made in China”...), necesidades militares (inteligencia, experiencia internacional), necesidades políticas y diplomáticas (socios en el escenario internacional, acceso a recursos estratégicos, marginación de Taiwán),

necesidades sociales (creación de empleo porque la tasa de paro China es del 3,3%, lo que representa una magnitud de 45 millones de personas, y 4% de la población vive bajo el umbral de pobreza, eso representa 55 millones de personas; reducción de la presión social debida a la disparidad regional en el desarrollo económico).

Para alcanzar sus objetivos, China suele desplegar varias estrategias. Pero antes de eso, cabe mencionar las

reformas económicas y las ventajas competitivas chinas en África. La liberalización de la economía china se hizo a través de la política de las cuatro modernizaciones (agricultura, industria, ejército, tecnología & ciencia) y la política de las puertas abiertas (fin de la autarquía y apertura al mercado mundial que desembocó en la adhesión a la OMC), la creación de las zonas económicas especiales (zonas de incentivos de impuestos, de libertad empresarial, de atracción de IED, de facilidad de exportación marítima por ser zonas costeras). Esa liberalización condujo a una serie de reformas (bancarias, diversificación empresarial, reorientación de la financiación hacia sectores estratégicos).

Con los resultados de estas reformas, China despliega varias estrategias de aproximación de los países africanos, basándose en sus ventajas competitivas que son: el trasfondo histórico de sus relaciones con África (negocio & cooperación), el consenso de Beijing (política de no injerencia en los asuntos internos), los préstamos baratos (tipo de interés fijado por China sin tener en cuenta el grado de riesgo de los países africanos), la financiación sin condición (totalmente opuesta al consenso de Washington que obliga a promover la democracia, a respetar los derechos humanos o a proteger el medioambiente), los acuerdos Barter (intercambio de bienes sin uso de dinero, el típico trueque) y la capacidad financiera china durante la crisis de Lehman Brothers (compra de obligaciones y bonos gubernamentales del Occidente convirtiendo China en el principal deudor del gobierno estadounidense, adquisición de sucursales de multinacionales occidentales en África, uso por el Partido Popular Chino del incremento de la tasa de suicidio en los países occidentales como prueba de la fragilidad del modelo económico occidental ante sostenibilidad del modelo económico chino).

En cuanto a las estrategias chinas de aproximación de los países africanos, son el despliegue del soft power (multiplicación de las visitas de oficiales chinos a oficiales africanos, multiplicación de las embajadas chinas, de los centros Confucio, de los centros médicos chinos, la atribución de las becas a estudiantes africanos para

estudiar en China); el despliegue del hard power (apertura de la base militar en Djibuti, participación a operaciones de mantenimiento de la paz en África), la exportación directa/indirecta y la IED. Ya sabemos que África, durante mucho tiempo, ha sido el patrimonio geopolítico del Occidente. Entonces, es normal que la inversión china en África tenga un impacto que sobre la cooperación africana-occidental en términos de pérdida liderazgo occidental en África. Eso, debido a las ventajas diferenciales chinas ante las potencias occidentales:

Indicaciones	China	Occidente
Enfoque diplomático	Económico	Sociopolítico
Orientación Financiación	Resultados Tangibles	Resultados Intangibles
Visión estratégica	Largo plazo	Corto & medio plazo
Modelo diplomático	Consenso de Beijing	Consenso de Washington
Control de los Acuerdos	Ni prensa ni ONG libres	Prensa & ONG libres, potentes
Relación diplomática	Sin amenazas	Sanciones frecuentes
Estilo social	Emocional (Guanxi)	Racional

En conclusión, China logró todo lo que quería en África. Por ejemplo, al nivel diplomático, a día de hoy, solo dos pequeños países africanos siguen manteniendo relaciones diplomáticas con Taiwán: Burkina Faso y el Reino de Suazilandia. En cuanto a África, logró la creación de empleo local (89% de los empleados de las empresas chinas en África son africanos), la creación de riqueza local (mejora continua del PIB entre 2010 y 2015, crecimiento anual del 40% de la IED entre 2004 y 2015, crecimiento anual del 21% de las cifras de negocio entre China y África del 2001 al 2015), transferencia tecnológica, industrialización del continente (multiplicación de las industrias extractivas, textiles, tecnológicas, de armas ligeras), mejora del posicionamiento geopolítico (multiplicación de las cumbres África-USA, Unión Africana-Unión Europea, África-India, África-Japón, África-Canadá, África-Israel), infraestructuras económicas con una inversión china en el 2015 de 21.000 millones de dólares americanos en infraestructuras, lo que supera la aportación del mismo año del “Infrastructure Consortium for Africa”, mejora del IDH de los 15 países africanos comparados con unos países asiáticos y latinoamericanos del mismo perfil.

No obstante, existen oportunidades de mejora: respeto de los derechos de los trabajadores, la calidad de las obras, la transparencia de los acuerdos, la lucha contra el terrorismo, la protección del medioambiente, mayor creación de empleo a través de la reducción del número de obreros chinos en las obras africanas, la industrialización y la transformación local de las materias primas.

Ante esta situación, mi opinión es la de no culpar a China. El desarrollo del continente africano es de la responsabilidad de los africanos. África tiene que liderar su desarrollo económico por sí misma. En este sentido, debe desarrollar una visión estratégica a largo plazo, elaborar planes quinquenales de desarrollo económico, teniendo en cuenta sus fortalezas y sus debilidades así que las amenazas y las oportunidades del entorno; reforzar la sinergia entre los países africanos para tener más poder de negociación, tener la audacia de decir no a propuestas no alineadas con sus objetivos estratégicos, poner en marcha un ejército común potente, respetar la legislación, reforzar el sistema de control de los acuerdos y de la gestión.

Para terminar, quiero agradecer el Hermano José Román Conde, Visitador de Arlep, el Hermano Josep Canal Visitador auxiliar de Arlep, por su presencia. Agradezco también el Hermano Josep Guiteras y todos los Hermanos que vinieron: Juan Carlos Vazquez, Salvador Balart, Jaume Mas, Desiderio Pérez, Antonio Baqueró, Pablo Alvarez, Jesús Morer, Jesús Linares y Javier Núñez. Un especial agradecimiento a los Hermanos Jaume Mas, Jesús Linares y Philippe de Montety que corrigieron el trabajo. Agradezco a toda la familia lasaliana de la Arlep. A lo largo de mi estancia, me sentí uno de los suyos. ¡Dios nos bendiga! ¡Viva Jesús en nuestros corazones, por siempre! Hermano Téfió Raoul TRAORÉ (raoulfec@yahoo.fr).

Sobre el Herbario del Museo La Salle Bonanova

Para comprender mejor el escrito

“CERCANT ESPÈCIMENS TIPUS DE SENNEN”

H. Pablo Álvarez García

Las autoras son La Sra. Noemí Montes Dra. en Biología y Neus Nualart, ambas son investigadoras del Instituto Botánico Municipal de Montjuïc.

En noviembre de 1949 el Colegio Bonanova vendió el Herbario y la Biblioteca del Hno. Sennen al Instituto Botánico Municipal de Barcelona. En el contrato consta que este herbario no se podrá juntar con otros varios herbarios que se encuentran en el Instituto Municipal; estará en una sala para él destinada y conservará el nombre Herbario del Hermano Sennen del Colegio Ntra. Sra. de la Bonanova. Me consta que se cumplen estas condiciones.

Las plantas vendidas eran las recogidas por el Hno. Sennen. En el Herbario había otras colecciones de plantas de varios Botánicos. Cito algunos: Dr. Font i Quer, Dr. Carlos Pau de Segorbe, Dr. Losa Catedrático de la Universidad de Barcelona, y de algunos Hnos. grandes botánicos como el Hno. Malagarriga, el Hno. Jerónimo del Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC), el Hno. Gonzalo (Josep Barrau), el Frère Joannet Marie con tres cajas de plantas de Tierra Santa, Frère Elías que, en Bujedo puso al Hno. Sennen en contacto con los mejores botánicos de España, era 1905.

También tenemos tres colecciones: 1. *Flora Hungarica exsiccatta*, Budapest. 2. *Duffour exsiccatta*, Francia, W. *Mingula* criptógamas, Europa Central.

Todas estas colecciones se conservan en La Salle Bonanova.

El Hno. Teodoro Malagarriga, cuando volvió de Brasil, recuperó del Botánico de Montjuïc plantas del Hno. Sennen que estaban duplicadas, ciertamente una pequeña cantidad.

En la actualidad tenemos una colección de 2660 plantas entregadas en 1982 por el Hno. Lamberto Munt.

Cuando la Dra. Noemí me comunicó el resultado de su visita, me llenó de alegría el hecho de que la *planta 12594 se encuentra únicamente en el Herbario La Salle Bonanova*.

Creo que vale la pena conservar con mimo el gran regalo de los museos obra original de los Hnos. Franceses, que conservamos en varios de nuestros colegios de Catalunya.

CERCANT ESPÈCIMENS TIPUS DE SENNEN: VISITA A L'HERBARI SENNEN DE LA SALLE BONANOVA

En el marc d'un estudi nomenclatural en el que participen investigadors de l'Institut Botànic de Barcelona (IBB) i de la Universitat Autònoma de Barcelona, personal de l'herbari BC de l'IBB va realitzar una visita a l'[herbari Sennen](#) del col·legi [La Salle Bonanova](#).

El germà Sennen, d'origen francès, va desenvolupar una important tasca a la botànica espanyola. Durant molts anys va recol·lectar plantes a diferents territoris de la Península Ibèrica i el Marroc. La seva *exsiccata* o col·lecció més important és l'anomenada "*Plantes d'Espagne*" a través de la qual va distribuir a Europa milers d'exemplars de plantes vasculars. Aquesta *exsiccata* consta de 10.309 números i trenta sèries que es van editar entre 1907 i 1937.

La col·lecció del germà Sennen actualment es troba repartida entre dues institucions. L'[herbari principal](#) és al propi IBB i consta aproximadament d'uns 80.000 exemplars. Una altra part del seu herbari resta al col·legi la Salle Bonanova, on Sennen va treballar com a professor des del 10 octubre de 1909 fins a juliol de 1936. Aquesta col·lecció consta de 23.808 exemplars, la majoria duplicats de la col·lecció principal de l'IBB i està formada principalment per plantes vasculars, però també conté líquens i briòfits. Aquests espècimens es troben distribuïts en 893 caixes i la majoria van ser recol·lectats pel mateix Sennen, tot i que també existeixen exemplars recol·lectats per altres Germans i plecs obtinguts a través d'intercanvi o cessions. Actualment, la totalitat d'aquesta col·lecció està informatitzada i aquesta important tasca de catalogació ha estat desenvolupada per l'actual conservador d'aquest herbari i dels altres museus pertanyents al col·legi de La Salle Bonanova, el Germà Pablo Álvarez.

Personal de l'herbari BC, concretament [Noemí Montes](#) i [Neus Nualart](#), van visitar aquest herbari amb l'objectiu de cercar espècimens tipus d'espècies i varietats del gènere *Phagnalon* (*Compositae*) descrites pel Germà Sennen. El germà Pablo Álvarez, molt amablement, va guiar la visita a l'herbari Sennen i va proporcionar les dades de la totalitat dels espècimens per a facilitar la localització dels espècimens tipus. A més, va guiar una visita a la resta de museus del col·legi que inclouen diferents col·leccions d'animals dissecats, fòssils i papallones. Podeu consultar-les en [aquest enllaç](#).

Gràcies a la consulta del material que conté l'herbari Sennen de La Salle, es van trobar sis espècimens tipus de diferents tàxons de *Phagnalon*. Aquests es van fotografiar, identificar i es va contrastar la informació de les etiquetes amb la descripció original (o protòleg) de cada tàxon. Convé destacar que l'espècimen tipus corresponent a *Phagnalon saxatile* Cass. var. *longepedunculatum* Sennen s'ha localitzat únicament en aquesta col·lecció i no se n'ha trobat cap duplicat a cap altre herbari ibèric ni als principals herbaris europeus.

Cuidem el nostre patrimoni

Revitalitzant el Museu de Ciències Naturals La Salle - Figueres

Pere Jordi Mas i Gomera

Fem una mica d'història...

L'arribada dels Germans de La Salle a la comarca de l'Alt Empordà des de l'Estat francès es degué a l'ascens al poder del partit Radical francès durant la Tercera República i a l'inici de la seva política anticlerical. Aquesta formació va centrar la seva atenció en l'àmbit educatiu, amb la intenció d'implantar l'escola laica i contrarestar la influència de l'escola religiosa. Fou l'inici d'un període de persecució, que va culminar amb la llei de 1904, que prohibia a les congregacions autoritzades a impartir l'ensenyament, entre les quals hi havia la dels Germans de les Escoles Cristianes fundades per s. Joan B. De La Salle. Arran d'aquest fet, més de 800 escoles van ser clausurades immediatament, i la resta es van anar tancant de manera gradual al llarg dels 10 anys següents.

Els Germans de La Salle, en resposta a la prohibició de continuar amb la seva tasca educativa, van emprendre diferents camins, un dels quals va ser travessar la frontera i instal·lar-se en altres països europeus, entre ells Espanya.

Un grup de religiosos procedents del districte de Béziers s'instal·là a Catalunya i inicialment fundaren un noviciat a Els Hostalets de Llers. Finalment, l'any 1909 obriren el Col·legi Hispano – Francès de Figueres, que quinze anys més tard (1924), passà a anomenar-se Col·legi de la Immaculada Concepció i que actualment és conegut com a Col·legi La Salle Figueres. Els Germans de La Salle també s'establiren a diverses poblacions de Catalunya com Palamós, Agullana, la Jonquera, Girona,... per citar-ne algunes.

Entre els Germans exiliats hi havia el botànic occità Germà Sennen, que just a la seva arribada (el 5 de setembre de 1904) a Catalunya, inicià l'estudi de la flora de la nostra comarca amb la publicació de diverses notes i reculls de les seves herboritzacions. Van col·laborar amb ell altres Germans com el Germà Augustin, Jeroni, Gonçal i Bianor,... i més tard el Gmà. Teodor Malagarriga que en va fer les oportunes revisions. La importància que té l'herbari mereix un article a part.

Podríem indicar que aquest és l'origen del Museu de Ciències Naturals del nostre col·legi. L'herbari juntament amb diverses col·leccions amb el temps es va anar ampliant degut a donacions fetes per alumnes i les seves famílies, per compres, principalment de la col·lecció Vayreda, o per l'intercanvi o donació d'altres centres.

L'any 1936 tot va desaparèixer al igual que la biblioteca i quadres de valor pictòric molt diversos fins que al 1939 es va poder recuperar una bona part i es va instal·lar en el passadís superior de les classes, en vitrines adjacents a les parets. L'any 1960 es va ampliar l'escola i es va habilitar una nova sala i tots els objectes s'hi

van traslladar. Actualment l'herbari juntament amb diverses col·leccions de minerals i roques, fòssils, amfibis, artròpodes, peixos, rèptils, mol·luscs i diversos animals dissecats, principalment aus i mamífers conformen la col·lecció de ciències naturals.

Tot aquest llegat té un gran valor històric i és alhora un patrimoni que cal preservar. No podem perdre l'aportació de tants Germans que ens han precedit i que van contribuir a fer una escola diferent i més didàctica. Aquesta era, en els seus orígens, la finalitat de les col·leccions de ciències naturals dels nostres centres. No podem oblidar tampoc la tasca que feien abans els Germans que ho cuidaven. Seguir fent-ho és la tasca que ara ens toca fer a nosaltres. És també un reconeixement i un homenatge que es mereixen.

A nosaltres ens toca revitalitzar aquests espais i no caure en l'error de pensar que són coses velles que ja no es fan servir i que podem treure del seu lloc i/o llençar. Forma part de la nostra història. Història de les nostres escoles que cal preservar i també mostrar amb una rentada de cara i buscant la millor manera de fer-ho.

A la nostra escola portem quasi tres anys fent actuacions concretes. Pel que fa als animals s'han refet prestatgeries per ubicar-los, s'han fet totes les etiquetes i numerat els exemplars d'aus i mamífers existents. Alhora s'han col·locat per ecosistemes i s'han pintat aquests de colors diferents. Alguns animals també disposen del codi QR amb el qual pots sentir el seu cant... Els minerals s'han inventariat, fotografiat i fet etiquetes noves respectant les originàries. S'han netejat les prestatgeries i vernissat les lleixes i peanyes dels minerals. Per poder consultar-los s'ha elaborat una carpeta de situació i identificació... La malacologia ha estat inventariada, fotografiada totes i cada una de les peces i numerades amb la carpeta d'identificació corresponent. Les vitrines amb fòssils i objectes diversos s'han netejat i gaudeixen de colors que les fan més presentables. Actualment s'està a punt d'acabar l'inventari i fotografia de totes i cada una de les plantes i etiquetes corresponents a l'herbari de plantes de l'Alt Empordà.

Recentment hem rebut aportacions de diverses caixes de papallones de La Salle Bonanova i d'animals i minerals de la Seu d'Urgell i l'herbari es va ampliar amb l'existent a l'actual Salle Béziers i algunes carpetes de Fontseranes (França).

Obrir aquest espai en moments puntuals com poden ser Portes Obertes, diades assenyalades i oferir la possibilitat de consulta a persones interessades, és una manera de mostrar i posar en valor aquests espais i tot el que hi ha. És donar-hi visibilitat. Obrir-ho.

Com a bonica experiència voldria comentar la visita que el Gmà. Pablo i el Gmà. Mateo van fer al centre. Aquest últim per presentar el món de les papallones als alumnes de 5è. La saviesa d'un germà gran tramesa

als més petits. Feta la valoració de l'activitat una alumna escrivia: *"Amb el germà em vaig sentir molt emocionada... m'agradava que quan m'estava responent preguntes em mirava als ulls i ho feia amb molt de respecte cap a mi. Intentava explicar les coses amb facilitat perquè ho entenguéssim..."*. Quina lliçó!!!

Tot el comentat té el seu valor. Valor històric. Però l'autèntic valor patrimonial de que disposem, no ho oblidem mai, són les persones, els Germans. Aquests Germans amb cara i ulls que ens han precedit i ens han donat lliçons de vida i que ara encara ens acompanyen en el nostre caminar de cada dia i que han configurat, amb els anys, el

nostre "saber ser, saber fer i saber estar". Amb ells jo personalment he après i molt. M'han acompanyat en el meu caminar colze a colze i ara, és de justícia, que jo els acompanyi i preservi el que ells m'han llegat. Com diu el lema dels Antics Alumnes de La Salle Tarragona: *"Vaig entrar per aprendre.... Vaig sortir per servir"*. Jo hi afegiria que vaig aprendre a ensenyar. GRÀCIES Germans per tot el rebut.

En la capacidad de liderazgo hay algo con lo que se nace. ¿Qué hay de cierto en esto? ¿Se trata tan sólo de un mito o es real?

Lo cierto es que la persona nace y además se hace. Nos faltan líderes, que abran caminos nuevos. Hoy nuestro liderazgo está en decadencia lamentable. Sobran jefes autoritarios y faltan líderes inspiradores, pues la grandeza de un líder no se mide por el tamaño de su ego, sino por la del propósito al que sirve, que se resume en la afirmación, de que un líder, lo es más, en función del valor añadido que aporta a su equipo. Faltan líderes que nos den una visión de futuro con certezas vitales, gente que dibuje un escenario en el cual todos quepamos y queramos pertenecer.

Juan de La Salle y de Moët, nació con madera de líder, por ser el primogénito y ser un referente para los suyos. Lo manifestó en sus estudios y como Tutor de sus hermanos huérfanos a la muerte de sus padres. Además desde muy joven tuvo visión de su futuro como sacerdote y se anticipó al futuro promoviendo cambios en su vida y sus estudios y en sus relaciones sociales.

A lo largo de su vida tuvo diferentes estilos de liderazgo, seguramente en función de las organizaciones en las que vivió.

Pero el liderazgo definitivo lo tuvo cuando se encargó de los Maestros y de las Escuelas que le dejó Nyel. Su liderazgo quedó de manifiesto como Fundador de los Hermanos de las Escuelas Cristianas, con Maestros laicos, no clérigos, que era lo común de su tiempo, dignificados con el Ministerio educativo, como Ministros de la Infancia y la Juventud, en la Escuela. Éste fue su verdadero y auténtico liderazgo.

Juan de La Salle y de Moët, manifestó además, siempre verdaderas dotes de liderazgo en la creación de los Seminarios para la formación de los Maestros; en la creación y organización de las Escuelas con las experiencias de *La Guía de Las Escuelas*; con el método de enseñanza simultáneo, que favorece el orden y evita los castigos; con el método de la enseñanza de lectura globalizado en lengua materna; con la simplificación del método de escritura de los Maestros Calígrafos; con los métodos de la enseñanza del Catecismo; con el método de la enseñanza de la Urbanidad y del canto.

En este liderazgo Juan De La Salle y de Moët, nunca permitió que lo que no podía hacer, le impidiera, lo que sí podía y debía hacer.

No estaba tan apegado a una forma de vida que rechazara las oportunidades, simplemente porque no sabía o no quería hacerlo de otra manera.

Cuando alguien le decía que lo que él soñaba, era imposible, les recordaba que era imposible para ellos, no para él. Les recordaba que si los elefantes supieran lo fuerte que son, romperían las cadenas que los atan y saldrían del circo. Así los Maestros, que cambian las personas y la sociedad. Con

frecuencia se decía a sí mismo: *Deja que tu Fe, sea más grande que tu miedo.*

El liderazgo de Juan de La Salle consideraba a todos por igual, y ofrecía cada uno lo que necesitaba en cada momento. **Su liderazgo era accesible y humilde, centrado en motivar e inspirar a sus Maestros para que fueran innovadores y elaboren nuevas ideas. Dice lo que cree y lo cumple, no cambia constantemente de valores personales o profesionales. Es la voz de los que le siguen y tiene una visión y un propósito claros. Siente una curiosidad insaciable para aprender y saber más. Se rodea de personas honestas y confiables y las escucha. Busca el verdadero aprendizaje de la experiencia y no de recetas instantáneas, para aprender más. No teme los errores, pues equivocarse y fallar es parte de la vida.**

Juan de La Salle y de Moët, nació Líder y con sus experiencias a lo largo de la vida se fue haciendo un Líder especialista y competente de la Educación, de los Maestros, de las Escuelas y de los Alumnos.

Todo el mundo desea ser líder. Ser líder es una oportunidad. Ser Líder, es ser una persona íntegra y con la cabeza bien amueblada. Eso Juan de Juan de La Salle y de Moët, un Líder en Educación.

A propòsit de liderar

G. Ramon Font i Serra

En el darrer número de PAX n. 247, pàgs 71 i 72, hi ha un bonic article sobre el lideratge, escrit pel G. Santiago Temprado. La seva lectura m'ha suggerit algunes idees que potser es repetiran, que les he anat llegint en alguns llocs i amb les que faig alguns comentaris.

Deia Albert Einstein: *"El destí més elevat de tot ésser humà és servir més que governar."*

Aquesta interessant frase em recorda el que diuen els entesos en la matèria: no és el mateix ser líder i tenir poder. I l'autèntic líder, tant si té poder com si no en té, seguirà essent líder...

LIDERAR segons Einstein:

"El destí més elevat de tot ésser humà és servir més que governar."

Els líders, diuen, són inspiradors, creatius, motivadors, saben traçar camins, tenen visió de futur, fomenten la comunicació i la participació, són coneixedors de les necessitats de les persones.

Déu n'hi do! Donant una ullada als nostres líders actuals en els ambients polítics, religiosos i a casa nostra... el lideratge de moltes persones deixa molt que desitjar... Potser es creuen que lideren, però no són líders.

Un bon líder ha de predicar amb l'exemple, ha de treballar, ha d'anar al capdavant, ha de sortir i veure la realitat i no només les quatre parets del despatxet.

Un bon líder ha de tenir un tracte just i honest amb tothom. Les preferències, si n'hi ha, no s'han de notar.

Un bon líder busca les persones més idònies i adequades perquè l'assessorin, l'aconsellin... i no els quatre amiguets/es de torn...

Un bon líder és optimista i positiu, que valora les aptituds i qualitats de la gent que està al seu voltant, que els anima i procura el millor per a tots ells i elles.

Líder no és sempre el que va al davant tenint poder i manant...

Algunes persones per anys que hagin manat potser no han estat mai líders. Han tingut poder i l'han exercit, però quan deixen de tenir-lo es troben buides, ningú compta amb elles...

Per què passa això? Difícil resposta. Segurament alguna d'elles podria ser l'ambició, les ganes de tenir protagonisme, de manar, d'estar per damunt dels altres... I quan baixen de "la peanya" l'estrella s'apaga... No van ser llum... D'haver-ho estat seguirien brillant...

I llavors passa que quan un/una deixa de manar mira de buscar-se el seu "xiringuito"... perquè tornar a donar classe... ui, ui, ui... què difícil es fa...

Un bon líder és optimista i positiu, que valora les aptituds i qualitats de la gent que està al seu voltant, que els anima i procura el millor per a tots ells i elles.

"L'educació és un acte d'amor, per tant un acte de valor", deia Paulo Freire.

Què difícil es deu fer tornar a la classe quan s'ha deixat durant alguns anys...

Acabo amb dues frases molt boniques que ens poder ajudar a ser feliços, a seguir fent el bé, a donar importància a allò que realment en té i deixem de banda allò que és més superficial.

"Només una vida viscuda pels altres és una vida que ha valgut la pena viure-la", digué Albert Einstein.

"L'educació és un acte d'amor, per tant un acte de valor", deia Paulo Freire.

Amb lideratge o sense vivim pels altres, donem-nos als altres, estimem als altres.

Desde Tami

CENTRO DE FORMACIÓN RURAL

H. Vicente Bartolomé Lera, Director de Tami

Hola, amigos.

Durante estos días seguro que habéis recibido alguna felicitación de Navidad. Esta foto podría ser la nuestra. Es también el resumen de nuestra crónica: durante estos últimos cuatro meses, el Centro de Formación Rural de Tami ha seguido dando vida a su entorno.

Desde que comenzó la campaña, allá por el mes de abril, nos han nacido nueve niños que han venido a alegrar la vida de 8 familias y a todo el Centro. Pero ésta no ha sido la única manifestación de vitalidad.

Las familias han mantenido un fuerte ritmo de trabajo, sin dejarse desmoralizar por los momentos de sequía que han perjudicado

considerablemente las cosechas, gozándose al ver que el grano ha ido entrando en los sacos y comprendiendo que lo aprendido durante los nueve meses pasados en Tami les será de gran ayuda para labrarse un futuro mejor.

La fiesta del Centro y la fiesta de despedida han sido dos momentos especiales. Encuentro, alegría, comer juntos y bailar, bailar... ¡Qué aguante! El cuerpo se cansa, pero se libera de tantos esfuerzos, angustias y dificultades... Bailar, bailar... dejarse llevar al ritmo de la música... porque la vida no es solamente trabajo y esfuerzo, es también fiesta y encuentro... En el Centro se vive la alegría...

La granja parece haber despertado de un largo letargo. La cría de gallos de engorde está funcionando a un ritmo nada despreciable. En abril compramos 500 pollitos -todos están ya vendidos- en setiembre compramos otros 600 y en noviembre 1.000. Tras su vacunación, podemos proporcionar buenos ejemplares a los paisanos que quieren mejorar sus gallineros. Una vez engordados, son los revendedores y los que quieren regalarse con un buen plato los que vienen a comprarlos. Nuestra economía se ha visto reconfortada y, lo que consideramos más importante, las familias que formamos han descubierto otra

manera, más rentable, de cuidar los animales. Seguro que alguna de ellas les servirá y les será de gran ayuda.

Los primeros días de noviembre recibimos la visita de nuestros amigos de la asociación ADESDIDA. Durante cuatro días compartieron con nosotros toda la vida del Centro: actividades campestres, seguimiento de las antiguas familias, reuniones con los monitores y con los alumnos... Fue un placer acogerlos y mostrarles nuestro agradecimiento por la ayuda que proporcionan a esta obra desde su fundación, hace más de cuarenta años.

En el recorrido de esta última etapa del año no nos han faltado algunas dificultades. En setiembre conocimos el intento de suicidio de una de las mujeres que estuvieron con nosotros el año pasado. Algunas visitas al poblado fueron necesarias para apoyar a la familia en esos momentos difíciles. Gracias a Dios parece que la normalidad ha vuelto a establecerse. También hemos tenido ciertas desavenencias en algunas de las familias lo que nos han obligado a actuar, en algunos casos con cierta exigencia...

En diciembre nos hemos centrado en la preparación de las familias para su retorno a los poblados. Les hemos exigido la realización de un pequeño proyecto de cómo piensan establecerse y hacer que sus condiciones de vida mejoren considerablemente. En la entrevista con cada una de ellas hemos tratado de animar a los alumnos y hemos captado su agradecimiento por lo mucho que han recibido y sus ganas de regresar a sus casas para poner en práctica lo que aquí han aprendido.

El 15 y 16 de diciembre el Centro quedó vacío. Sentimos el desagradable sabor de haber tenido una pobre cosecha, la lluvia no ha acompañado los esfuerzos realizados. Satisfechos por apreciar que nuestros jóvenes han regresado a sus poblados bien equipados -dos bueyes y los aperos de labranza- y con una buena formación.

Nos queda el reto de seguir apoyándolos a lo largo de los dos próximos años. Será nuestra forma de seguir dando vida, de mantener sus deseos de mejorar sus condiciones de vida...

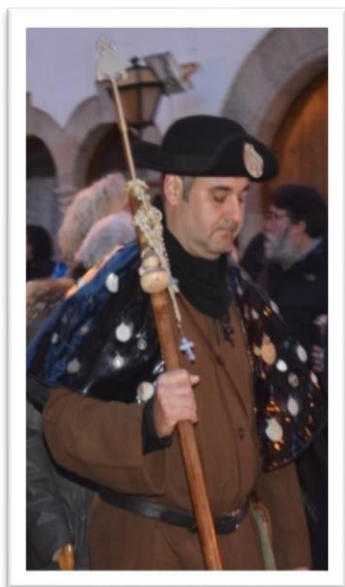

El Pare Pelegrí 2018 (Crònica)

En la Festa de Sant Sebastià

De Tossa de Mar a Santa Coloma de Farners

G. Santiago Peribáñez Perea

Es tracta d'un "VOT DEL POBLE" molt especial, que els habitants de Tossa de Mar van fer cap a l'any 1400 per alliberar-se d'una pesta que hi havia com a conseqüència d'un vaixell estranger que portava molta gent morta intoxicada.

Van prometre a sant Sebastià, que miraculosament havia curat al Mossèn i altres persones, que anirien pelegrinant, un cop l'any, a l'Ermita de Sant Sebastià, que estigués més propera de la ciutat i que era Santa Coloma de Farners (uns 40 Kms.) Després van demanar un permís especial a l'autoritat eclesiàstica per què el vot el complís una sola persona en nom de tot el poble, d'aquí EL PARE PELEGRÍ.

Efectivament, sembla que tots els anys es compleix aquest vot el dia de la festa del Sant, que és el dia 20 de gener. A la caminada s'uneixen molts pelegrins, aquest any han donat la xifra de 1675, dels quals 80 han caminat descalços.

Abans del dia de la festa, a Santa Coloma de Farners es fa la novena a Sant Sebastià. A la tarda de cada dia es resa una part del rosari, es diu la missa i es fa un comentari d'un tema de caire religiós-pastoral.

El mateix dia 20 de gener, al matí, es fa la celebració solemne de l'Eucaristia i a la tarda, quan es fa fosc, arriben els pelegrins caminant des de Tossa de Mar a Santa Coloma de Farners. Són rebuts per les autoritats religioses, el Sr. Bisbe i els dos rectors de les dues ciutats i també per les autoritats civils i el poble, que en un caire festiu rep a tots els pelegrins.

Arriben a l'Ermita de sant Sebastià, resen una part del rosari i acaba el Pare Pelegrí a l'Ajuntament i l'Església parroquial, on li donen un certificat conforme ha complert amb el Vot del poble.

Al dia següent, dia 21 a les 7 del matí tenen la Missa d'acció de gràcies, en acabar marxen alguns pelegrins a Tossa de Mar, on arribaran quan es faci fosc i compleixen tots els requisits del "Vot".

S'ha de dir que la novena a Santa Coloma de Farners és molt pietosa i que la rebuda dels pelegrins pels carrers de la ciutat és una festa molt popular. Val la pena mantenir tradicions antigues i ben arrelades en el poble cristià, encara que alguns detalls desvirtuen l'objectiu.

PUNTS DE REFLEXIÓ

OBERTS A L'OPINIÓ DE CADASCÚ

Divers

La joventut segons el Sínode de Bisbes sobre evangelització

En la Nova Evangelització els joves no només són el futur sinó també el present (i un regal) dins l'Església. No són solament els destinataris sinó també els agents d'evangelització, especialment amb els altres joves. Els joves es troben en l'etapa de la recerca de la veritat i del sentit de la vida, que Jesús és la Veritat i el seu amic, pot donar.

En un temps en què els mitjans de comunicació influeixen molt en el benestar físic, emocional, mental i espiritual dels joves, l'Església a través de la catequesi i la pastoral juvenil s'esforça per donar-los els mitjans per discernir el bé i el mal, per escollir els valors de l'Evangelí sobre els valors mundans, i per formar conviccions religioses fermes.

Proposta 51 del Sínode de Bisbes sobre Evangelització

Característica del amor cèlibe

El amor cèlibe lleva la marca del exceso. "Lo que debería caracterizar la existencia del consagrado es la certeza de que nuestras vidas ya están entregadas, y nuestras existencias ancladas en un futuro que no poseemos, que tantas veces sentimos lejano y del que incluso podemos llegar a dudar, pero que ya está dado" (Martínez-Gayol y Uribarri). Cuando se nos ha regalado poder entregar la vida a fondo perdido ya no hay nada que perder..., ya no hay fondos reservados, ocultos en alguna parte de nosotros mismos que nos hagan vivir temerosos, avergonzados e inseguros. Esta entrega de la vida es una cuestión de Amor. ¡Atrevedos a atravesar la barrera del sonido en el amor!

Entregada la vida al amor ya no hay nada que perder. Con ello se reafirma la certeza de que son posibles unos cielos nuevos y una tierra nueva. Estamos para ser hermanos de todos.

Lola Arrieta

De la iniciativa a la creativitat

Avui de totes bandes se'ns invita, i àdhuc insisteix, a passar de la iniciativa a la creativitat. És ben lògic tenint en compte els temps evolutius pels quals transitem. Avui o ser creatius o morir personalment i institucionalment. Les iniciatives ens les proporcionen l'evolució dels temps: nous contextos demanen i exigeixen noves realitzacions. Aquestes iniciatives comporten unes dinàmiques creatives. Però per passar de la iniciativa a la creativitat cal estar

personalment en forma. Els gimnastes quan volen fer un exercici nou, espectacular i difícil preparen el seu cos amb exercicis freqüents. No podem anar de la iniciativa a la creativitat per un acte de voluntat, no n'hi ha prou. Tots hi hem de col·laborar. Potser de vegades esperem que les portin a terme els superiors o d'altres amb responsabilitats, i nosaltres ja ens ajuntarem al carro, o tant se val ni això, doncs podríem pensar que no ens correspon. I així és que més d'una vegada davant d'una creativitat que remou els nostre "modus vivendi" d'alguna manera, ens podem sentir sobtats i molestos.

G. Jaume Pujol i Bardolet

L'individualisme postmodern ha aportat una gran autonomia i llibertat de decisió, però a la `vegada solitud, que produeix ansietat i depressió...

L'individualisme suposa l'erosió dels models tradicionals d'enquadrar la vida. Les societats antigues no aïllaven l'individu del grup social. Per això que no podien sentir la solitud. Ara amb la societat individualista particularment desenvolupada per la societat de consum els individus ja no tenen l'obligació d'estar integrats en el grup. En conseqüència, el sentiment de solitud és inevitable perquè suporten tota la càrrega de la construcció de les seves pròpies vides. Quanta més llibertat tinguem per a construir la nostra pròpia vida, menys fort serà el vincle social. Avui sorgeix inevitablement el sentiment de ser diferent, de no ser com els altres. És una de les marques de l'individualisme. Ara les persones compensen la seva solitud amb els animals de companyia. Amb els animals no hi ha decepció. Però els éssers humans sempre deceben, són lliures. És el conjunt de tots aquests fenòmens el que condueix a una existència difícil, a una sensació de solitud, relacionada amb el sentiment que té la gent de relacionar-se, de no comunicar-se amb els altres. Pensen que no poden comunicar-se perquè els altres no els comprenen; no se senten compresos.

Gilles Lipovetsky

Les dificultats ens permeten autorealitzar-nos... ens fan créixer

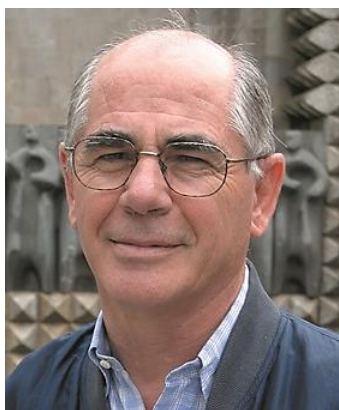

Tenim prou experiència. Les dificultats fan part de tota vida com les pedres fan part del camí. *Beneeix les dificultats. Sense elles no podríem actualitzar el nostre potencial.* També les dificultats són causa de la creativitat i posada al dia de les institucions. No afirmo que les busquem de forma innecessària, ja en tenim suficients a la vida com per complicar-nos-la gratuïtament! Però agraïm les dificultats de la nostra vida: elles ens permeten aprendre el que encara ignorem. Gràcies a les dificultats traspassem la nostra zona de confort i actualitzem el nostre potencial. Gràcies a les dificultats arribem a ser qui estem cridats a ser. Beneïdes siguin! **Les dificultats són internes, no externes.** Fa uns dies, afirmava que el que jo pensi determinarà la meua vida: a través dels pensaments

d'odi, la meua vida s'omplirà d'odi; amb pensaments de comprensió; la meua vida s'omplirà d'amor. Allò que penso condiciona el que visc. Per aquest motiu, jo sóc responsable del que sento i, per tant, he de vigilar el que penso i fer-me'n responsable. Evidentment, aquest dret no el puc cedir a l'exterior.

G. Jaume Pujol i Bardolet

«Moralització de l'experiència cristiana» i «desmoralització de la comunitat cristiana»

El treball de pastoral descobreix aviat aquesta situació de fet: gran part dels cristians redueixen la vida cristiana a moral i això acaba desmoralitzar-los. Ambdós fenòmens van de la mà: la moralització exagerada de la vida cristiana i la desmoralització dels cristians. Dir desmoralitzar vol dir descoratjament i desànim en la vida cristiana i en casos extrems vol dir refús i indignació contra la moral cristiana. El primer anunci de la fe cristiana fou l'anunci de l'Evangeli, anunci d'una Bona Notícia: salvació en Crist Jesús, amor i misericòrdia, perdó i reconciliació, esperança d'una vida plena, inclús d'una resurrecció final. Tot això és una bona notícia per a totes les persones. Però aquest anunci poc a poc s'ha anat convertint en mala notícia a mesura que la vida cristiana es reduí a moral i més moral, manaments i prohibicions en tots els àmbits de la vida. La solució està en la tornada a les fonts, a l'Evangeli de Jesús.

Felícísimo Martínez Díez, OP

El salt cap a la creativitat

Avui veiem necessari la capacitat d'iniciatives, de creativitat i de discerniment. Tres elements que ens apareixen com a inajornables al mateix temps que subjectius, doncs cadascú pretén com encertades les seves pròpies iniciatives, els seus impulsos de creativitat i el corresponent discerniment. Els moments ràpidament evolutius que vivim no ens permeten dubtar que hem de ser creatius per a construir el futur, doncs el present ja no respon als temps actuals i se'ns escapa. I ¿què ens

representa la creativitat? Un sal al buit... cosa que vol dir vacil·lació i inseguretat. La rutina ens representa un "modus vivendi" còmode i sortir-ne demana sortir de nosaltres mateixos. Ens diem "ja estem bé com estem, no cal complicar-se la vida". De fet posem resistència al canvi. Sí, hi ha persones que han estat líders de canvi i ho han pagat car en la seva reputació fins que anys més tard el que ells pretenien esdevingué ja generalitzat. Per canviar s'ha de tenir audàcia, malgrat la inseguretat generada. La creativitat avui és imprescindible.

G. Jaume Pujol i Bardolet

Conseqüències d'una activitat compulsiva

Poden ser diverses. L'activitat compulsiva ens pot satisfer mentre aquesta activitat té resposta satisfactòria, però pot arribar un dia que ja no hi trobi correspondència suficient o algun fracàs, després d'haver fet més del que podia i amb evident sacrifici. En aquests casos és la identitat vocacional, la identitat espiritual, la que no fa perdre la pau interior ni la joia. L'oració pot sofrir-ne les conseqüències, cosa que resta solidesa a la identitat de la persona. Per compulsiva que sigui l'activitat mai no ho podem fer tot, malgrat la generositat i entrega de la persona. Tampoc Jesucrist va curar tots els malalts, dedicava el seu temps a l'oració. Per tant, l'activitat per generosa i compulsiva que sigui ha de permetre la pregària comunitària, les relacions fraternes amb la comunitat i fins i tot el testimoni d'identitat que esperen als nous candidats.

G. Jaume Pujol i Bardolet

Llamada a la transformación personal y comunitaria: Hermanos y Colaboradores

Hermanos y Colaboradores sin límites, o fronteras, es más que una metáfora geográfica; en primer lugar, se refiere a la llamada a la transformación personal y

“La transformación personal comienza cuando seguimos a Jesús al desierto reservando un tiempo para el silencio y la soledad... También necesitamos tiempo para leer, reflexionar, orar y permitir que el espíritu de Jesús se filtre en nuestros huesos”.

comunitaria. También se refiere a la transformación de nuestras comunidades educativas donde “la principal preocupación son las necesidades educativas de aquellos cuya dignidad y derechos básicos no son reconocidos”. “En su misión [el Instituto] se compromete a dar a los Seglares la posibilidad de vivir dignamente como hijos e hijas de Dios. El Instituto establece, renueva y diversifica sus obras según las necesidades del Reino de Dios”. “La transformación personal comienza cuando seguimos a Jesús al

desierto reservando un tiempo para el silencio y la soledad... También necesitamos tiempo para leer, reflexionar, orar y permitir que el espíritu de Jesús se filtre en nuestros huesos”. Cuando cada uno de nosotros, y todos juntos, entramos conscientemente en la dinámica de la conversión, nuestras comunidades e instituciones se ven también transformadas.

H. Robert Schieler

En diàleg Hermandades y colaboradores

Animados por el Espíritu Santo, que penetra en nuestra intimidad, y escuchando atentamente las voces de nuestros Colaboradores, podemos descubrir nuevas invitaciones a la conversión. En este sentido, creo que los Hermanos debemos crear nuevas dinámicas de encuentro y diálogo entre nosotros y con los demás Lasalianos. Debemos tomar la iniciativa para ser signos de esperanza para el futuro de la Misión Lasaliana. “Los líderes de la esperanza crean nuevas formas y estructuras para un nuevo tipo de organización... [y] el

liderazgo se convierte en una empresa cooperativa; debemos imaginar nuestras organizaciones en formas nuevas”.

H. Robert Schieler

A qui i què busqueu en la vostra vida?

Per a alguns, la vida és «un gran supermercat» (D. Sölle), i l'únic que els interessa és adquirir objectes amb els quals poder consolar una mica la seva existència. Altres el que busquen és escapar de la malaltia, la soledat, la tristesa, els conflictes o la por. Però escapar, cap a on?, cap a qui? Altres ja no poden més. El que volen és que se'ls deixi sols. Oblidar als altres i ser oblidats per tothom. No preocupar-se per ningú i que ningú es preocupi d'ells.

**La vida com a
supermercat...?
Què busqueu en la
vostra vida...?**

La majoria busquem senzillament cobrir les nostres necessitats diàries i continuar lluitant per veure aconseguits els nostres petits desitjos. Però, encara que tots ells es complissin, quedaria el nostre cor satisfet? ¿S'hauria apaivagat la nostra set de consol, d'alliberament i de felicitat plena? En el fons, no caminem els éssers humans buscant alguna cosa més que una simple millora de la nostra situació? No anhelem quelcom que, certament, no podem

esperar de cap projecte polític o social? Es diu que els homes i les dones d'avui han oblidat Déu. Però la veritat és que, quan un ésser humà s'interroga amb una mica d'honradesa, no li és fàcil esborrar del seu cor «la nostàlgia d'infinnit».

Juan Antonio Pagola

Dios sigue llamando

El Papa refiriéndose a las vocaciones: “A mí no me vengas con el cuento de que: No hay tantas vocaciones de especial consagración porque con esta crisis que vivimos..., ¿Eso, sabes qué es? Cuento chino. ¿Clarito? Aun en medio de esta crisis Dios sigue llamando... Nuestra alegría contagiosa tiene que ser el primer testimonio de la cercanía y el amor de Dios. Somos verdaderos dispensadores de la gracia de Dios cuando transparentamos la alegría del encuentro con Él”.

Papa Francisco

Dites de Mare Teresa de Calcuta

De vegades tenim la impressió que el que fem és només una gota d'aigua, però el mar seria menys si li faltés una gota d'aigua.

El fruit del silenci és l'oració. El fruit de l'oració és la fe. El fruit de la fe és l'amor. El fruit de l'amor és el servei. El fruit del servei és la pau. La pau comença amb un somriure.

No hem de permetre que algú s'allunyi de la nostra presència sense sentir-se millor i més feliç.

Mare Teresa de Calcuta

CRONOLOGIA DE LES CIRCULARS DEL TEMPS DEL G. IMIER DE JÉSUS SUPERIOR GENERAL DEL 1913-1923

*Seminari SIEL, Roma
Dades tretes dels Arxius d'ela Casa Generalícia*

Nº	DATA	ASSUMPTE(S) TRACTAT(S)
188	13 maig 1913	Elecció del Superior General
189	8 setembre 1913	Resultats del Capítol General
190	8 novembre 1913	Diplomes de Catequistes
191	27 desembre 1913	Causa del Venerable G. Benilde. Validesa dels Processos Apostòlics i Ordinaris
192	18 gener 1914	Any Nou. La santedat.
s. n.	26 gener 1914	Decés del G. Apromien Marie, antic Assistent
193	21 maig 1914	Llista d'aspirants a vots per a 1914
194	29 setembre 1914	Decés de S. S. Pius X. Elecció de Benet XV.
195	2 octubre 1914	Oracions per l'Institut.
196	25 octubre 1914	Decés del Cardenal Ferrata, Protector de l'Institut.
197	6 gener 1915	Any Nou. L'Apostolat del religiós Educador.
198	1 maig 1915	Llista d'aspirants a vots pel 1915.
199	6 gener 1916	Any Nou. Nostres santes Regles i l'observança regular
s. n.	1 gener 1916	Causas dels Germans morts en olor de santedat.
200	19 març 1916	Elecció d'un Germà Assistent.
s. n.	12 abril 1916	Mort del G. Godefroy des Anges, Assistent.
s. n.	17 abril 1916	Mort del G. Reticius, Assistent dimissionari.
201	23 abril 1916	Introducció de la Causa de 213 Servents de Déu martiritzats a París el setembre.
202	29 abril 1916	Elecció d'un Germà Assistent.
203	24 maig 1916	Llista d'aspirants a vots pel 1916.
s. n.	1 octubre 1916	Mort el Germà Macaire Joseph, Assistent.
204	15 novembre 1916	Resultats dels Exàmens de Catecisme.

205	1 gener 1917	Any Nou. Exemples de santedat i d'apostolat segons la Regla.
206	25 març 1917	Elecció d'un Germà Assistent.
207	9 abril 1917	Festa de Sant Joan B. de La Salle. Breu de S. S. Benet XV.
208	25 abril 1917	Llista d'aspirants a vots pel 1917.
209	2 agost 1917	Indulgències concedides a l'oració del mestre abans de la classe.
s. n.	28 desembre 1917	Mort del G. Junien, Assistent dimissionari.
210	1 gener 1918	Any Nou. Esperit de Fe. Vida d'unió amb Jesucrist.
211	15 gener 1918	Resultats dels Exàmens de Catecisme.
212	7 abril 1918	Causa del Venerable Germà Benilde.
212 bis	25 abril 1918	Alguns articles del nou Codi de Dret Canònic.
213	15 abril 1918	Llista d'aspirants a vots pel 1918.
214	2 agost 1918	Alguns articles del Dret Canònic aplicables al nostre Institut.
215	20 agost 1918	Indulgència concedida a l'oració als Fundador. Oracions per als Germans soldats.
216	6 gener 1919	Segon Centenari de la Regla i de la mort de sant Joan B. de La Salle.
217	16 febrer 1919	Segon Centenari de la mort de Sant Joan B. de La Salle.
218	20 abril 1919	Llista d'aspirants a vots pel 1919.
219	1 abril 1919	Diplomes de Catequistes.
s. n.	21 desembre 1919	Comunicació als GG. Visitadors sobre documents que s'han d'enviar.
220	6 gener 1920	La vida interior: els seus mitjans.
221	15 desembre 1920	Diplomes de Catequistes.
221 bis	12 març 1920	Decrets relatius als Religiosos adscrits al servei militar.
222	20 abril 1920	Llista d'aspirants a vots pel 1920.
223	26 abril 1920	Elecció d'un Germà Assistent.
224	--- novembre 1920	Diplomes de Catequistes.
225	6 gener 1921	La vida interior: els seus mitjans (2a part).
226	16 desembre 1920	Elecció d'un Germà Assistent.
227	10 gener 1921	Rescriptes sobre Vots.
227 bis	15 desembre 1921	Nota sobre els Vots dels Germans soldats.
228	3 maig 1921	Rescriptes i decisions de les Sagrades Congregacions Romanes.

229	10 maig 1921	Llista d'aspirants a vots pel 1921.
230	--- novembre 1921	Diplomes de Catequistes.
231	6 gener 1922	La vida interior: els seus mitjans (fi).
232	19 març 1922	Causa de Beatificació dels GG. Exuperià i Miguel.
233	1 maig 1922	Llista d'aspirants a vots pel 1922.
234	25 juliol 1922	Els escrits del Sant Fundador: <i>Les Meditacions</i> .
s. n.	30 novembre 1922	Mort del G. Louis de Poissy, Assistent dimissionari.
s. n.	--- novembre 1922	Diplomes de Catequistes.
235	1 gener 1923	Convocació de Capítol General.

CRONOLOGIA DE LES CIRCULARS DEL TEMPS DEL G. ALLAIS-CHARLES SUPERIOR GENERAL DEL 1923-1928

236	29 juny 1923	Resultats del Capítol General.
237	14 novembre 1923	Viatge a Roma.
s. n.	Novembre 1923	Diplomes de Catequistes, 28a sessió.
s. n.	11 maig 1923	Observacions referents als vots.
s. n.	15 maig 1923	Llista d'aspirants a vots pel 1923.
238	1 gener 1924	Any Nou. Els sosteniments exteriors de l'Institut.
239	30 gener 1924	Notícia biogràfica del G. Mutien Marie.
s. n.	15 maig 1924	Carta als GG. Visitadors sobre la importància de l'enviament anual dels històrics, comptes i altres estats de les comunitats.
240	2 octubre 1924	Pels GG. Visitadors i Directors.
241	1 novembre 1924	Segon Centenari de l'Aprovació de la Butlla de l'Institut.
241 bis	28 desembre 1924	Comunicació de la Carta de S. S. Pius XI amb motiu del segon Centenari de l'Aprovació de l'Institut.
s. n.	15 febrer 1924	Llista d'aspirants a vots pel 1924.
s. s.	Novembre 1924	Diplomes de Catequistes 29a Sessió.
242	1 gener 1925	Any Nou. Els sosteniments interiors de l'Institut.
243	24 maig 1925	Estat de les Causes de Beatificació dels nostres Germans.

244	21 agost 1925	Causa de Beatificació del G. Mutien Marie. Recerca dels seus escrits.
245	8 agost 1925	Per als Germans Visitadors i Directors. El bon govern de les cases religioses.
246	24 octubre 1925	Visita de les nostres cases d'Amèrica del Nord.
s. n.	15 març 1925	Nota sobre els vots dels Germans soldats.
247	1 gener 1926	Any Nou. Les nostres promeses de Presa d'Hàbit.
248	26 gener 1926	Biografia del Venerable G. Benilde. Causes de Beatificació. Tres Rescriptes de la Santa Seu.
249	24 maig 1926	Beatificació el G. Salomó. Tres Rescriptes de la Santa Seu.
250	24 juny 1926	L'Obra del reclutament.
251	2 setembre 1926	Als Germans Visitadors i Directors. Algunes qualitats i virtuts del bon Superior (segons sant Bonaventura)
252	24 octubre 1926	Visita dels Districtes d'Europa Central i de Mig Orient.
253	1 novembre 1926	Beatificació del G. Salomó martiritzat el 2 de setembre de 1792. Culte en el seu honor.
254	26 desembre 1926	26 desembre 1926Documents relatius a la Beatificació del G. Salomó.
s. n.	Març 1926	Diplomes de Catequistes 30a Sessió.
255	1 gener 1927	Nostra fórmula de Vots.
256	19 març 1927	Causa de Beatificació del G. Benilde. Informacions varies. Comentari de la col·lecta de l'Ofici del Beat G. Salomó.
s. n.	19 març 1927	Llista d'aspirants a vots pel 1927.
257	15 maig 1927	L'obra de reclutament. Les Congregacions en les nostres escoles.
258	8 octubre 1927	Als Germans Visitadors i Directors. Principals deures i mitjans del govern del Superior de Religiosos.
259	1 desembre 1927	Visita als Districtes d'Amèrica Central: Panamà, Equador, Colòmbia.
s. n.	28 desembre 1927	Anunci de la mort del G. Imier de Jesús.
260	1 gener 1928	El Germà de les Escoles Cristianes (d'acord amb el seu nom).
261	6 gener 1928	Heroïtat de les virtuts del Venerable G. Benilde. Audiència de S. S. i altres visites. Indulgència concedida al res del Rosari davant el Santíssim Sagrament.
262	30 abril 1928	La perseverança dels nostres Antics Alumnes. Informacions varies.
263	4 maig 1928	Als GG. Visitadors i Directors. La perseverança dels GG. joves.
s. n.	25 maig 1928	Carta del Règim anunciant la mort del G. Allais-Charles, S. G.

264	15 juny 1928	Carta del Règim convocant el Capítol General.
265	8 juliol 1928	Carta del G. Vivantien-Aimé, degà del Règim, sobre la Causa del G. Alpert. Recerca dels seus escrits.
s. n.	Octubre 1928	Carta del Règim comunicant la mort del G. Bénézet-Hormas, Assistent dimissionari
s. n.	11 novembre 1928	Carta dels Secretaris del Capítol anunciant l'elecció del G. Adrien com Superior General.

SOBRE LA RENOVACIÓN DE LA VIDA RELIGIOSA Y LA CALIDAD DE VIDA (P. Felicísimo Martínez OP)

Llevamos mucho tiempo buscando la reforma, la renovación, la refundación... Pero no estamos satisfechos: quizá hemos conseguido algunos cambios importantes y hasta eficacia y excelencia laboral y apostólica en algunos ámbitos. Pero, ¿hemos conseguido al mismo tiempo *excelencia evangélica*?

Quizá llevamos demasiado tiempo revisando obras, reorganizando ministerios, urgiendo tareas y compromisos... Quizá ha llegado la hora de buscar lo único necesario. Quizá ha llegado la hora de *buscar calidad de vida personal y comunitaria*, para que haya calidad de vida en la misión, tiene que haber relación mutua.

Buscar calidad de vida es un *signo de los tiempos*. Por eso vale la pena mirar el problema de la vida religiosa desde la óptica de la calidad de vida: Porque este es un ideal irrenunciable de la cultura moderna y postmoderna (signo de los tiempos). Y porque la generación liberal postconciliar hemos estado demasiado atareados con reformas y renovaciones, con retos y desafíos, e igual *se nos olvida vivir*. La calidad de vida redonda en alegría, optimismo, entusiasmo. Es compatible con el sufrimiento, pero no con la tristeza.

El ideal de la calidad de vida se ha vuelto muy ambiguo. La *sociedad del bienestar* lo asocia a la salud, a la juventud, a la belleza, al consumo de bienes materiales, a la profesión, a la familia... Todo eso ayuda, pero no garantiza la calidad de vida. La sociedad del bienestar cultiva sobre todo *los sentidos y las sensaciones*, porque son las que aguzan más los deseos y las necesidades. El deseo va mucho más allá que la necesidad real. El gran error de la sociedad del bienestar no consiste en cultivar los sentidos y las sensaciones, sino en *reducir la felicidad a eso, en identificarla con el placer*.

El *Evangelio* asocia la calidad de vida con el *cultivo del sentido*. El drama fundamental de la vida humana es el drama del sentido, no el del placer. El Evangelio apunta en esta dirección: buscar el Reino de Dios y su justicia. Sin sentido no hay calidad de vida. La sabiduría evangélica consiste en armonizar sentido y sentidos, sentido y sabor, sentido y placer. El ideal último de la vida evangélica no es la ascesis, la negación del placer, el sufrimiento; es la bienaventuranza integral. Pero el evangelio nos invita a *armonizar sentido y sentidos, renuncias y placer*. Se puede ser feliz renunciando, si se hace con sentido. Por eso hay que cuidar las motivaciones y el sentido de los votos.

El problema del sentido puede explicar las mayores crisis personales hoy en la vida religiosa, así como la falta de calidad de vida en algunos de nuestros hermanos o hermanas y en algunas de nuestras comunidades. Vivir con sentido es vivir con gusto, con sabor, degustar, saborear esta vida... Vivir sinsentido es vivir con disgusto y sinsabor, con amargura...

La calidad de vida o el gusto y el sabor de la vida religiosa abarcan *tres niveles básicos: el nivel personal (calidad de fe), el nivel comunitario (calidad de convivencia) y el nivel misional (calidad de nuestro servicio a esta humanidad)*.

En la situación actual de la vida religiosa, es tarea urgente *cuidar la calidad de vida de los Hermanos y Hermanas*. La persona es lo primero. Podemos hacer muchas reformas, pero si nos falta la calidad de los Hermanos y Hermanas ¿para qué?

NOTAS SOBRE MIS LECTURAS

NOTAS SOBRE MIS LECTURAS

G. José Antonio Panero Andrés

ANDRADE, Carlos G. La vida consagrada en un mundo fragmentado

En una sociedad en la que parecen recuperar el trono los viejos ídolos del poder, del placer, del dinero, como los únicos bienes por los que merece la pena luchar y esforzarse, ¿tiene sentido una opción vital en torno al rechazo de estos mismos ídolos? Y allí donde campea el individualismo, ¿cómo plantear un modo de vivir que, es comunitario? Y pretender que la Comunidad abarque todas las dimensiones vitales.

Los desafíos como puentes

- Construir puentes superando las fronteras y las encrucijadas es crucial para nuestra misión educativa hoy
- Puentes de reconciliación en medio de las divisiones de un mundo fragmentado a través de la comprensión y el diálogo
- Reconciliación con Dios: Educar en la Fe
- Reconciliación de unos con otros: Educar en el amor y en la solidaridad
- Reconciliación con la Creación: Educar en la admiración y respeto

Sin negar que hay otros desafíos positivos en el mundo actual, supone un desafío notable para la vida consagrada. Lo que está en crisis no es nuestra actividad, sino la esencia de nuestra misión. La primera misión del Consagrado es, ser **SIGNO**, con su vida y su ejemplo.

Cuando los Fundadores/as crearon instituciones al servicio de los hombres, no aspiraban sólo a eliminar una lacra. Era la ocasión de permitir a los hombres y mujeres entrar en contacto con Dios.

Para muchos seglares, lo de pobreza, castidad y obediencia no significa nada, no son vistos como

signo de salvación. O no son creídos, o peor, si son creídos, se les desprecia, como vetusto residuo de otros tiempos.

La figura del religioso/a ha perdido su estatus social. Por eso algunos religiosos cuestionan sus votos, su consagración y estilo de vida. Por eso, dan más relieve a la eficacia que a su personal entrega a Dios y a su Misión.

Por tanto, muchos no logran ver más allá de nuestra actividad de profesores, enfermeros, agentes sociales, etc. Aunque muchas veces exijan un “plus” de entrega, dedicación, de sacrificio en nombre de nuestra condición “oficial” de religiosos. Es posible comprobar, cómo se escandalizan con las limitaciones o fallos personales o grupales de una Comunidad. No hemos de olvidar que la vida consagrada, nace dentro de una comunidad cristiana, como testimonio o acicate de los mismos creyentes. Para nuestra vida religiosa, significa que tenemos que acreditarlos por la calidad de nuestra vida. Poder decir a quien nos interroga: **Venid y veréis**. Y la verdad es que, no sé con cuántas Comunidades se podría contar para hacer esta sencilla, pero comprometedor oferta.

Somos grandes trabajadores, y tendemos a calibrar nuestra entrega y testimonio por la cantidad de horas y actividades que desarrollamos con los que nos han sido encomendados. **Esto hoy no basta**. El apóstol no es una cisterna, sino una fuente. Nos puede pasar como a los apóstoles, y pasarnos toda la noche y toda el día trabajando, sin coger nada.

Cualquier persona que viera nuestros colegios, hospitales o parroquias, no tendría que salir diciendo: *¡Qué colegio! ¡Qué hospital! ¡Qué iglesia!* Si no más bien: *¡Qué personas! ¡Qué ambiente! ¡Qué acogida!* Porque aquí nos lo jugamos todo.

Si nuestros contemporáneos se han vuelto ciegos y sordos para entender el signo de una vida según los consejos, sin embargo, siguen siendo sensibles al testimonio del amor mutuo. Si la vida religiosa quiere desarrollar su vocación de signo, se requiere un talante nuevo de apertura, de diálogo, de acogida, hospitalidad, y colaboración. Hemos de valorar mucho más, ahora, estas dimensiones que en otros tiempos.

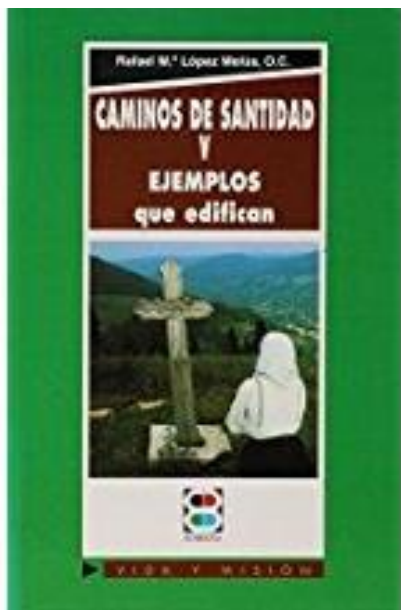
No es fácil. Hay que vencer inercias de siglos, dejarse importunar, permitir que nos compliquen la vida. Esta sociedad secularizada, es la que más necesidad tiene de una presencia viva, articuladora, de personas que sepan tender puentes.

LÓPEZ MELÚS, Justo. Ejemplos que edifican. Diversos testimonios.

El ángel de Bombay, Jaume Sanllorente se dedica a un orfanato

Estando de vacaciones en Bombay, el joven periodista Jaume Sanllorente, conoce el orfanato Karina, que va a cerrar sus puertas, con sus 40 niños a punto de volver a los prostíbulos de la ciudad. Decide entonces hacerse cargo del orfanato, una decisión que cambia su vida.

Su incansable labor, lo ha llevado a fundar la ONG “*Sonrisas de Bombay*”, que hoy en día da educación y posibilidades de futuro a más de 2.700 niños.

FE y deporte. Javier Clemente, entonces entrenador de la Selección Española de Fútbol, y ex entrenador del Atlético de Bilbao.

Cuándo rezas, ¿qué le pides a Dios?

Generalmente no le pido nada. Le doy gracias y deseo siempre cosas para los otros. A mí, las cosas me van bien, y estoy satisfecho con lo que tengo. Pido más bien, para que se acaben los problemas sociales: las guerras, el paro, la violencia, cosas que no deberían de existir.

Jugadores de fútbol ejemplares.

Llama la atención cómo algunos jugadores de los grandes equipos, al salir al campo se santiguan, o besan la medalla que cuelga de su pecho, o señalan al cielo cuando marcan un gol. Esos gestos nos hacen pensar que no todos los jugadores se mueven por dinero. Entre estos ejemplos edificantes, se cuenta **Gabriel Batistuta**, jugador argentino, que asegura: “*Para mí Jesús es un ejemplo a seguir, aún en los momentos difíciles de la vida. Rezo tres veces al día, y antes de entrar en el campo, para que no me pase nada, y después, en los momentos importantes, para agradecer a Dios con la oración.*”

Javier **Zanetti**, del Inter del Milán, parece realmente enamorado de Dios. “*Quisiera enseñar a los jóvenes la belleza de creer en Dios*”.

El ingeniero **Kanu**, en lo mejor de su carrera deportiva, tuvo una anomalía cardíaca, en la que su vida y su carrera corrían peligro. Una operación le salvó la vida: “*Soy cristiano, católico practicante. En los momentos de dolor, he sentido la fuerza de los que rezaban por mí. Creo en la fuerza de la oración, no para que suceda un milagro, sino para saber aceptar la voluntad de Dios.*”

Kovacic, ex jugador croata de la Real Sociedad, decidió dejar el fútbol, para dedicarse más a Dios junto con su esposa. “*Dios está en el primer puesto, y el segundo es el de la familia*”. En el Brescia ganaba mucho dinero, pero no era feliz. Ahora he encontrado una felicidad mayor que la que me dio el fútbol.

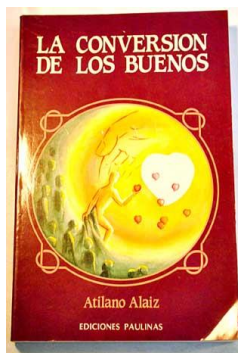
El argentino **Abel Baldo**, explica así: “*Cuando estaba en el Udinese, iba yo solo a misa. Después empezaron a venir conmigo algunos compañeros, hasta que hubo un momento en que acudía casi todo el equipo.*”

El Señor me las dio, Él me las quitó, Amparo Buchón ante una desgracia.

Amparo Buchón, una madre que perdió en el atentado a Marta y Nuria, sus dos hijastras, ofreció un conmovedor testimonio de fe en Dios, y perdón de los autores de los atentados: “*El Señor me las dio, y el Señor me las quitó. Hay que aceptar su voluntad. Siento una gran impotencia, ya que no puedo entender que un ser humano sea capaz de llegar a estos extremos. Sin embargo, la fe cristiana ha sido el sostén de mi vida,*”

y ahora me da las fuerzas necesarias para aceptar la situación con resignación y, perdonar a los que han causado tanto daño y sufrimiento. Les perdono de todo corazón, y pido a Dios toque sus corazones.

ALAIZ Atilano. Conversión de los Buenos

San Ireneo dijo la frase inmortal de que: *la gloria de Dios es que el hombre viva*. El sueño de Dios es el sueño de un padre, que lleguemos a ser todo un hombre. Él ha sido quien ha puesto esas potencialidades dentro de nosotros.

Dante en su *Divina comedia* visita el infierno y dice: *Estos son los que tuvieron miedo a vivir*. Eso es el pecado, renunciar a vivir de verdad.

Con toda la razón del mundo, los jóvenes de mayo del 68 echaban la culpa de su insatisfacción a los adultos, con aquella pintada inmortal: *“Nos habéis llenado la barriga, pero no nos habéis dado razones para vivir”*..

Impresiona la alegría de Pedro Casaldáliga, que vive entre las chozas de barro, que cocina y se lava la ropa, viaja en transportes públicos, que ha sido abofeteado, calumniado, sentenciado y a punto de ser ejecutado. *Sólo no me deja ser del todo feliz al saber que 2/3 partes de la humanidad vive en la pobreza y sin una vida de personas humanas*.

Raúl Follereau fue otro de los convertidos de la mediocridad a la vida generosa, enardecido por arrancar de las garras de la lepra a millones de hombres que se pudrían vivos.

Al cristiano puede ocurrirle lo que en parábola lamentaba Gandhi: Saca una piedra del río y rómpela en dos, que muestre sus entrañas. ¡Tantos años bajo el agua y estaba reseca por dentro! Y añadió: “Así eres tú vieja Europa. Veinte siglos sumergida en la Sangre de Cristo y estás reseca por dentro.

ELIMINAR EL COMERÇ DE LES ARMES (Papa Francesc)

Aquesta va ser la intenció de pregària del Papa FRANCESC el mes de juny passat:

Pels responsables de les nacions, perquè es comprometin amb decisió a posar fi al comerç de les armes, que causa tantes víctimes innocents.

«És una absurda contradicció parlar de pau, negociar la pau i, al mateix temps, promoure o permetre el comerç d'armes.

Aquesta guerra d'allà, aquella altra, ¿de veritat és una guerra per problemes o és una guerra comercial per vendre aquestes armes en el comerç il·legal i perquè s'enriqueixin els mercaders de la mort? Acabem amb aquesta situació.

**Senyor, Pare nostre.
El món bell i harmoniós
que has creat per als teus fills
segueix estant lluny del teu somni.
Les guerres i les divisions continuen presents
i moltes vegades són causades i mantingudes
només perquè donen diners.
El comerç d'armes
és un dels principals motius
de la prolongació d'aquestes guerres,
tantes vegades recolzades pels propis governants.
Senyor, toca el cor dels governants,
encegats pel comerç d'armes,
perquè considerin les conseqüències
de la seva cobdícia:
La destrucció i la mort de tants innocents.
Converteix el nostre cor a la pau
I al bé de cada ésser humà.**

LECTURES ÚTILS

G. Jaume Pujol i Bardolet

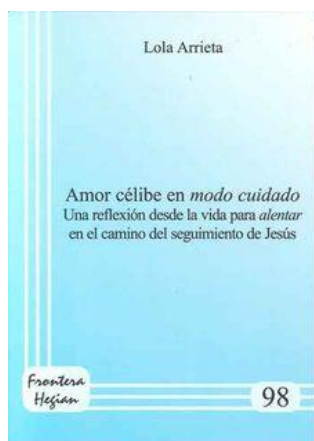
URÍAS Santos. El sabor del silencio. Editorial KAHF, 2017, 163 pàgines

No és un llibre teòric sobre el silenci, sinó ben pràctic. L'autor pretén conduir-nos a la transcendència, a través del silenci que parla i a través dels esdeveniments ordinaris de la vida que també són parlants. El silenci ja és paraula quan se sap escoltar i els esdeveniments també tenen la seva paraula quan se saben escoltar. La capacitat de silenci ens porta a la reflexió. S'hi relaten 96 esdeveniments de la vida ordinària que, amb la capacitat de silenci, s'hi troba un sentit i una filosofia de la vida. El silenci és el llenguatge per a saber viure. El silenci afronta la soledat existencial, desvetlla els sentits i ens capacita per a mirar cara a cara la vida i també la mort. El silenci ens permet assaborir cada esdeveniment de la nostra vida i ens posa a l'escolta sense paraules, fruit de mera contemplació. El silenci suposa capacitat de reflexió i esdevé un aprenentatge per assaborir la vida. El silenci ens fa estar presents a la realitat davant dels esdeveniments ordinaris i extraordinaris sense prejudicis. Al final del llibre l'autor presenta cinc principis per iniciar-se en el silenci: 1. buscar un

lloc facilitador de silenci, 2. la llibertat interior, 3. el saber prendre distància per deslliurar-se del nostre seductor ego, 4. captar que la vida ens parla i 5. relació o trobada interpersonal; i 5 actituds per ajudar-se en la vida de silenci: 1. obrir els sentits, 2. acceptar la fragilitat i limitacions personals, 3. conèixer el diccionari de Déu, 4. saber sortir d'un mateix per a trobar-se amb els altres i amb l'Altre, 5. concentrar-se en la saviesa de cor que s'adquireix en la vida de cada dia. Per tant, es tracta de breus reflexions que poden ser instrument per apropiarse al món de la contemplació, de la meditació i de l'acció i de l'oració.

ARRIETA, Lola. Amor cèlibe en modo cuidado. Frontera Hégian n. 98, 97 pàgines. Vitoria

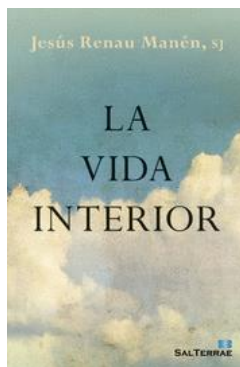

L'autora, religiosa Vedruna, és experta en qüestions d'acompanyament espiritual. En aquesta publicació pretén exposar les capacitats d'un amor cèlibe, des de la vida per encoratjar el seguiment de Jesús i viure el seu estil de vida en favor dels altres, sobretot dels més necessitats. Fa al·lusions sovint al bon samarità i a l'hostatger que cuida del ferit en un camí. Professar l'amor cèlibe és una manera apassionant de viure l'amor des de la força d'una vocació ben assumida. El celibat no es viu per amputacions sinó perquè la persona s'ha orientat vers prioritats del seguiment de Jesús en vistes al Regne de Déu. En Jesús el celibat fou un element organitzador de la seva identitat; ho ha de ser-ho també en el religiós cèlibe. Viscut així es transforma en alegria contagiosa i dinàmica que esdevé testimoni de l'amor per a la missió. L'amor cèlibe ens fa còmplices amb Jesucrist i amb l'alteritat que són generadors de vida. També cuidadors de la naturalesa. El samarità cuidà del mal ferit en el camí i va fer que l'hostatger fes

el que ell ja no podia fer, que era cuidar-se d'ell, però tampoc s'hi desentenia doncs a la tornada pagaria el que fos. Qualsevol persona rara, marginada, necessitada ha d'esdevenir proïsme d'una vida d'amor cèlibe. En el context actual del nostre món en el que el celibat no és comprès suficientment, i sovint contestat, podem preguntar-nos sobre quin missatge de positivitat podem donar al món d'avui des d'una vida d'amor cèlibe. Aquesta qüestió es troba molt ben abordada en aquesta obra presentant possibilitats d'iniciatives i creativitat.

Doncs, es tracta de com repensar avui l'amor cèlibe en el marc de la nostra vida consagrada. Què ens diu als consagrats l'amor cèlibe i què en percep la societat.

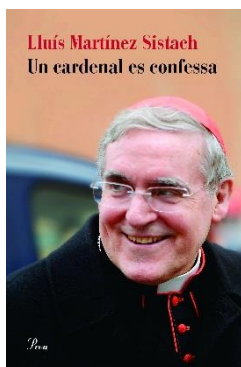
RENAU, Jesús. La vida interior. Sal Terrae 2017, 181 pàgines

Es tracta d'un autèntic llibre de lectura espiritual que permet discernir sobre la capacitat personal de vida interior i de com aquesta esdevé el motor de la vida exterior. El brogit de la vida exterior no ha de minvar la vida interior. Dóna la impressió que aquest llibre està dictat a partir de l'experiència personal i de direcció espiritual de l'autor. Comença per la qüestió de l'amor i la recerca de la pau interior que són fonamentals per a viure una vida de sentit; és important viure, però viure per quelcom que valgui la pena. En la vida interior és on troba el sentit de la vida humana. Viure amb sentit és quelcom completament diferent de viure per anar omplint un temps o per fugir de la pròpia solitud. El sentit de la vida és fruit d'elements del passat, culturals i religiosos, de testimonis rebuts de la saviesa i la reflexió que neix de l'experiència, de les valoracions que ens han orientat i, tard o d'hora, de la maduresa de la pròpia llibertat. Cal il·luminar

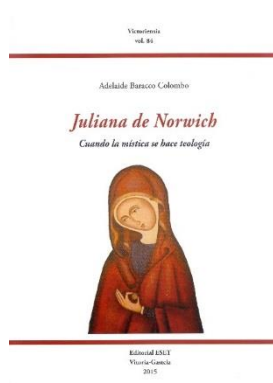
la nostra àgora personal interior i purificar-la d'adherències i de contaminacions. La vida interior no s'ha de confrontar ni s'ha de desconnectar de la vida exterior sinó que l'enrobusteix i li dóna sentit i alteritat. Fonamentats en l'amor aquest esdevé expansiu; no hi ha amor verdader sense alteritat. Necessitem silenci interior, que cadascú pot cercar en un lloc retirat i silenci exterior que no sempre es pot trobar, però si hi ha capacitat de vida interior, els sorolls exteriors ens podrien reliscar sense alterar la capacitat de vida interior. I a més com que la vida té les seves variacions, l'autor també té en compte les diferents situacions de la meitat de la vida, del «dimoni meridià». El present té signes d'evolució: valors en decadència, valors en projecció progressiva i d'altres que ens qüestionen i ens causen perplexitat. I ens recorda que cal integrar les pròpies limitacions, els sofriments, el dolor, la malaltia partint d'un progressiu autoconeixement. Tot fa part del jo i connoten la nostra identitat. En els capítols finals són interessants les orientacions, aclariments i concrecions que dóna sobre la meditació, la contemplació i la vida unitiva. Finalment, tots busquem la felicitat, però com diu sant Bernat. "experimentem felicitat més verdadera on estimem, més que on vivim".

PIQUER Jordi. Un cardenal es confessa. Lluís Martínez Sistach, Proa, 265 pàgines

Jordi Piquer, que fou seminarista amb Lluís Martínez Sistach, l'entrevista. Amb la seva lectura es té un complet coneixement de la vida i inquietuds del cardenal, sobretot de les seves diverses funcions episcopals. Nascut a Barcelona de pares molt cristians al barri del Guinardó. Cursà el batxillerat al col·legi de la Immaculada dels Maristes al carrer València i té molt bon record de l'incombustible G. Carmelo, com ell l'anomena. Va tenir la idea de ser enginyer industrial i per aquest motiu es va matricular a l'Escola de Treball de l'edifici de l'Escola Industrial de Barcelona. Però el 1954, després de consultar amb els PP. Mínims del P. Nicolau Barré, del carrer Olvido i anar cada dia a Missa i pregant al Senyor: "Què voleu de mi?", va prendre la decisió d'entrar al Seminari Major als 17 anys, conjuntament amb 15 companys més. El Seminari estava ple, eren 250 filòsofs. També va cursar el Magisteri pensant en les escoles parroquials. El 1962 recent ordenat va ser enviat a Roma per ampliar estudis de Dret Civil i Canònic a la Universitat Lateranense. Foren els temps del Concili dels quals, s'hi interessà molt. Esdevingué un acreditat jurista molt aconsellat pel Cardenal Jubany, també expert jurista. S'interessà molt pels joves i laics en general. La seva tesi doctoral fou: "El dret d'associació a l'Església". Va ser Secretari del Tribunal Eclesiàstic i successivament exercí diferents ministeris i funcions: Vicari General de Barcelona, professor de teologia a Sant Pacià, a sant Francesc Borja de sant Cugat, a Martí Codolar dels Salesians. Bisbe Auxiliar de Barcelona, Bisbe de Tortosa, Arquebisbe de Tarragona i cardenal de Barcelona. Dóna a conèixer, com intel·lectual que és, el coneixement de la situació de la gent i també dels diferents documents i encíclics i exhortacions apostòliques publicades. Es distingeix com un cardenal per als laics. Ara, com bisbe jubilat, comparteix amb 70 preveres jubilats la residència de sant Josep Oriol. I segueix amb funcions a la Conferència Episcopal Espanyola i és membre del Consell Pontifici per als Laics, i del Consell Pontifici pels Textos Legislatius, membre del Tribunal Suprem de la Signatura Apostòlica i va ser membre de la Prefectura d'Assumptes Econòmics de la Santa Seu de 2009 a 2015 per haver finalitzat aquest dicasteri. Va donar empenta a les obres de la Sagrada Família, que considera la Catedral d'Europa i la fundació de l'Ateneu per promoure l'art cristià. La seva lectura ens dóna un ampli coneixement de l'Església a Catalunya i en el món, des del Vaticà.

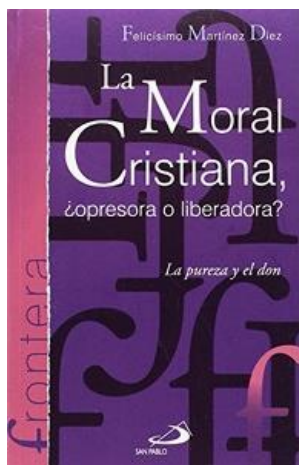
BARACCO COLOMBO, Adelaide. Juliana de Norwich. Cuando la mística se hace teología. Edit. ESET, 2015, 374 pàgines..

És una religiosa anglesa, mística i autora de les *Revelacions de l'amor de Déu*. És una de les grans obres de la prosa medieval anglesa dels segles XIV-XV. És venerada com a santa a l'anglicanisme i a les esglésies luteranes i com a beata en el catolicisme. Des de la mística va traspasar els murs de la teologia acadèmica produint una teologia viva amb una Paraula de Déu càlida, poderosa i suggestiva on Déu i el món són viscuts en l'amor mutu. L'experiència de Déu i de la humanitat entra en la seva existència, l'habita transformant-la des de dintre. Juliana presenta una teologia optimista on l'amor de Déu és alegre i compassiu. El sofriment no és un càstig diví, que era la consideració habitual del seu temps. Malgrat que el seu pensament no era ortodox en aquella època, les autoritats eclesiàstiques no la qüestionaren per la seva condició d'anacoreta i dona, que feia que no fos molt considerada. Entre les "novetats" que presenta hi ha la seva visió del pecat que ens

implica en l'autoconeixement i l'acceptació del paper de Déu i la creença que Déu és tot amor i en cap cas ni càstig ni ira. I de l'experiència trinitària dedueix la seva consideració de Crist com a mare de la humanitat i sovint s'hi refereix en femení. Així en parlar de la Santíssima Trinitat compara Jesús a la mare de família, sàvia, que estima els seus i és plenament misericordiosa amb ells, lliurant-s'hi. Considera que el paper de mare és el més elevat de tots els que pot desenvolupar una persona, i parla del vincle entre mare i fill com l'única relació terrenal que ens aproxima a la relació amb Jesús. Per altra banda, Déu és creador, com ho és una mare, i té cura de la natura i de la humanitat també com una mare. Aquesta idea de Déu maternal ja l'havia desenvolupat sant Francesc d'Assís i ha tingut influència en alguns moviments de teologia feminista en el segle XX. La teologia de Juliana es resumeix en la frase: "Tot anirà bé, tot anirà bé". S'ha dit que Juliana i Newman han estat els millors teòlegs anglesos de l'època.

MARTÍNEZ DÍEZ, Felicísimo, OP. La Moral Cristiana, ¿opresora o liberadora? La pureza y el don, San Pablo, 2016, 354 pàgines.

De molts ens és conegut el P. Felicísimo Martínez. A més de la seva simpatia el podem recordar en el Recés que ens va donar l'any 2008 a Sant Martí Sesgueioles sobre "Situació i desafiaments de la vida religiosa", amb plena satisfacció per part de tots. Ara presentem aquest llibre seu sobre la situació de la moral cristiana. ¿Es tracta d'una moral opressora o alliberadora? Potser hi ha persones que la viuen enemiga de la llibertat, pesada i exigent veient-hi només lleis que restringeixen la seva felicitat, la seva llibertat i auto-realització personal, podent en aquest cas, viure angoixats o fins i tot abandonar la religiositat. Però aquesta no és la moral cristiana que sorgeix de l'Evangeli de Jesús. L'autèntica moral cristiana és Bona Nova i és felicitat. La moral cristiana es viu des d'una fe profunda, d'un sentiment d'aliança amb Déu i d'una vivència del Regne de Déu. Naturalment que aquesta concepció de la moral cristiana suposa també lleis, el decàleg, però és conseqüència de la fe viscuda. Però el primer i principal és l'experiència religiosa que es viu. Viure una moral només de fidelitat a lleis és angoixosa. Al llarg d'aquest llibre analitza les dues

formes de moral des de l'Antic al Nou Testament: "puresa i do". L'actitud de "puresa" fa distingir entre el pur i l'impur, doncs per una moral del deure; en canvi el l'actitud del "do" de la generositat i entrega condueix a la felicitat. Però precisarà que no es tracta d'elegir la segona i prescindir de la primera (de les lleis), sinó que començant per la segona, que és bàsica i fonamental conseqüentment assumir la primera. Doncs la moral cristiana no es redueix a complir només uns preceptes. La moral cristiana evangèlica abraçarà les dues modalitats començant per la moral del do. Jesucrist va relativitzar moltes lleis del dissabte i d'altres des d'una vivència amb el Pare, per exemple per curar un malalt. Es fa al·lusió que en moral popular s'ha fet excessiu ús d'una catequesi i predicació d'observança de lleis comportant un seguit de premis i càstigs, privant-los de la joia de la moral evangèlica. Un capítol també interessant és el de la idolatria del diner i de l'egolatria aclarint la benaurança de la pobresa. A l'Evangeli no és qüestió d'una mera ascètica de no tenir, sinó de compartir el que es té. I ho prova amb textos dels profetes i de l'Evangeli. No és suficient desprendre't dels béns, els has de compartir amb els pobres i necessitats.

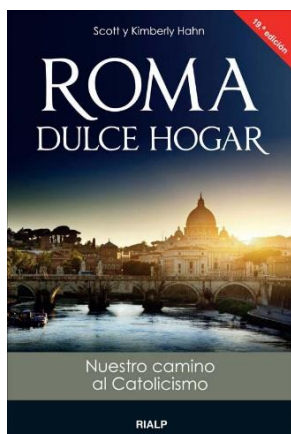
CRISTO REY GARCÍA PAREDES, José. Otra comunidad es posible bajo el liderazgo del Espíritu 2018, 2a edición. Publicaciones claretinas 179 páginas

L'autor és reconegut universalment com expert en vida consagrada. És Consultor de la Congregació pels Instituts de Vida Consagrada i Societats de Vida Apostòlica (IVCSVA) nomenat pel Papa Francesc. Estem en una societat de canvi, de reorganització permanent. La vida consagrada no és aliena a aquesta tendència i moviment. També ens ha tocat el moment de reorganitzar-nos. I s'ha bordat el tema amb discerniment, saviesa i generositat, malgrat les normals resistències al canvi. Emperò, cal tenir en compte una "altra reorganització" que va més enllà del merament institucional. Aquesta és la més important. És la reorganització de la comunitat sota el lideratge de l'Esperit. Quan parlem de "comunitat sota el lideratge de l'Esperit" diem que l'Esperit és el gran protagonista de la comunitat i també que la comunitat és col·laboradora d'aquest lideratge de l'Esperit, cadascú segons el seu do i el seu

ministeri. Toca punts pràctics: "de vegades veiem tan difícil l'empenta segons l'Esperit que preferim "tolerar" ser complaents amb un creixent individualisme deixant cada persona en el seu confort, tot tenint les reunions prescrites, però que impliquen poc personalment, ja que només hi abordem temes superficials i de mera gestió. Ens pregunta "¿de què serveix la reorganització institucional si no abordem seriosament la reorganització de la pròpia comunitat local?". Són remarcables i molt pràctiques les pàgines que parlen del lideratge. El líder comunitari no és un Hèrcules que carrega amb tot sinó un "facilitador" que fa dels seguidors mutus col·laboradors. Un grup entusiasta transforma el líder, en canvi un grup deprimat el manipula, el ridiculitza i el des-energitza. El líder fa un servei de transformació i no solament de manteniment de la situació còmodament establerta. La vida no es deté. Els organismes vius estan sempre en moviment: evolucionen, creixen, canvien assumint formes noves sense perdre la identitat. Però quan el moviment es torna més lent i acostumat i quan en lloc d'evolució hi ha involució es produeix la deformació iniciant-se processos de mort. És un llibre molt aconsellable pels temps que vivim en la vida consagrada.

SCOTT Y KIMBERLY HANN. Roma, dulce hogar. Rialp 2014, 198 pàgines

Es tracta de dos joves fervorosos presbiterians (protestantisme de Calví), Scott i Kimberly i decididament anticatòlics. Tots dos són professors de teologia a una universitat dels EE. UU. amb força èxit. Pertanyien a una família en que pares i avis eren presbiterians i alguns d'ells Pastors. A més Scott, que era Pastor, havia aconseguit brillantment el doctorat en teologia. Tots dos oraven cada dia junts i mantenien intercanvis sobre temes teològics a casa. Educaven els seus fills en la fe cristiana amb molt d'interès. Scott aprofundint la teologia li atreuen les tesis catòliques a les que s'hi va aproximant progressivament; el seu entorn i la seva dona li noten amb angoixa, cosa que semblava produir una crisi matrimonial. Arriba un moment en què Scott comunica a Kimberly la resolució de convertir-se al catolicisme i fou un drama, però la consola dient-li que no seria abans de 1990. Però l'itinerari de Scott segueix a un ritme accelerat. Junt amb la Bíblia descobreix el

valor de la litúrgia catòlica, la presència real de Jesucrist en l'Eucaristia, assisteix a alguna Missa catòlica que li satisfà plenament, entra a veure Maria com Mare de l'Església, llegeix els documents del Concili Vaticà II i el Catecisme de l'Església Catòlica. La seva dona i amics li diuen que la seva doctrina sona a catòlica. I així va progressant ràpidament el seu itinerari de conversió al catolicisme que culmina el 1986, quatre anys abans del que havia dit a la seva esposa, cosa que fa augmentar el drama familiar. I també perd la confiança per seguir fent classes de teologia, ocasió que aprofita per fer la tesi pel doctorat en teologia. Però decididament no volien que aquesta circumstància repercutís en la unió familiar i mantenien intercanvis tots dos de temes teològics, i així fou que Kimberly va anar aproximant-se a les tesis catòliques cada vegada més i feu també un procés de conversió al catolicisme que culminà amb la conversió el 1990. Ho comuniquen a la família i el pare diu a Kimberly: "si aquesta és la conclusió a la que has arribat, segueix endavant amb ella". Això tranquil·litza al matrimoni. Pel seu caràcter dialogant van recuperant els amics, i també altre vegada, són contractats amb èxit per seguir fent classes de teologia. Des de llavors Scott i Kimberly ofereixen conferències a EE. UU, amb evident testimoni cristià i catòlic.

ALTRES LECTURES POSSIBLES...

LINKS D'INTERÈS...

Iconografia lasal-liana

https://www.flickr.com/photos/lasalle_org/sets/72157682220036050

Frère Exupérien (Adrien Mas)

<https://www.youtube.com/watch?v=yq22AOoMi80>

Frère Exupérien: précurseur, renovateur. Maître d'énergie spirituelle

http://www.lasalle.org/wp-content/uploads/pdf/postulacion/presentation_exuperien.pdf

Un corazón, un compromiso, una vida (La Salle 1719-2019)

<http://www.lasalle.org/wp-content/uploads/2017/06/Iconograf%C3%ADa-lasaliana-notas-ist%C3%B3ricas-2017.pdf>

Importante Ponencia a la CONFER: "Vida religiosa y calidad de vida" – Felicísimo Martínez
Muy recomendable Incide en el presente de la vida consagrada dando pistas cara el futuro.

https://drive.google.com/file/d/1C2FsEW1w7I15CaXJYi_yxjFTwQaRjb7/view?usp=sharing

Fe y secularización. El desafío de la increencia

<https://drive.google.com/file/d/1uZTcEGvEZdrHe8IvsaJDwXSgmpETIGAh/view?usp=sharing>

La fe y el problema del mal. Cómo hablar (creer) en Dios desde la experiencia del sufrimiento

<https://drive.google.com/file/d/1f3-p5agKc4Wy7QGssn91EMgA3G0Dfzgx/view?usp=sharing>

Importante conferencia sobre "Los jóvenes, la fe y la vida consagrada" José Rodríguez Carballo

<https://drive.google.com/file/d/1ThnyEbgzQeHmocZKXljtOyNhMe6shgwJ/view?usp=sharing>

Any Caputxí: 400 anys de presència dels Caputxins a Arenys de Mar

<https://www.catalunyareligio.cat/ca/inicia-any-caputxi-commemorar-400-anys-presencia>

90 cumpleaños de D. Pedro Casaldáliga. Un gran profeta de nuestros tiempos

<http://www.periodistadigital.com/religion/america/2018/02/16/religion-iglesia-america-brasil-90-cumpleanos-pedro-casaldaliga-gran-fiesta-profeta-vida-compromiso-reino-solidaridad-pobres-lucha-tierra.shtml#.Wog-AfaUzG4.gmail>

Orando la letrilla de Santa Teresa de Jesús

<https://drive.google.com/file/d/1m6Bxsu9oJ6x7uKWhVtkKgHpzWgMvbpFo/view?usp=sharing>

El libro más caro del mundo

<http://www.periodistadigital.com/religion/america/2018/02/16/religion-iglesia-america-brasil-90-cumpleanos-pedro-casaldaliga-gran-fiesta-profeta-vida-compromiso-reino-solidaridad-pobres-lucha-tierra.shtml#.Wog-AfaUzG4.gmail>

L'espai Caixa Francesc d'Assís, un nou "noviciat" al convent de Lucía Caram

<https://www.catalunyareligio.cat/ca/espai-caixa-francesc-assis-nou-noviciat-convent>

Personas felices – Personas tristes

https://drive.google.com/file/d/1DAg9fEXCw7MC3RWwZa6vt7cB8GzO6a_4/view?usp=sharing

Medicina natural

<http://curartenaturalment.blogspot.com.es/>

Visita virtual de la Basílica de San Juan de Letrán

http://www.vatican.va/various/basiliche/san_giovanni/vr_tour/index-it.html

Visita virtual de la Basílica de San Pedro

http://www.vatican.va/various/basiliche/san_pietro/vr_tour/index-it.html

Visita virtual de la Basílica de San Pablo Extramuros

http://www.vatican.va/various/basiliche/san_paolo/vr_tour/index-it.html

Dichos populares

<https://drive.google.com/file/d/1yMyh9XnUgLUfZHLXCWfPskKLK1ZNGWgo/view?usp=sharing>

Cuando yo era muy joven...

<https://drive.google.com/file/d/1EkpQ40aet54SRXk8F4UBChQHf1L1YPay/view?usp=sharing>

Espinas de amistad

<https://drive.google.com/file/d/1J3vzMnHnByFJFbx1- KObMAwpAJVVWzO/view?usp=sharing>

Dime qué te duele y te diré qué necesitas perdonar

<http://paradigmaterrestre.com/duele-te-dire-necesitas-perdonar/>

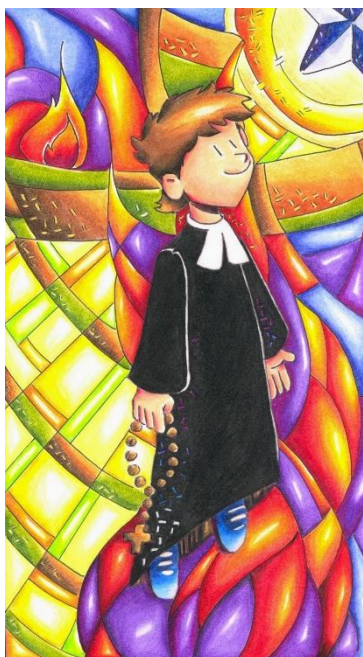
Porqué lado hay que dormir?

https://drive.google.com/file/d/1R2k4_TLAetxt4AmFd5g92UoYiFGRXhP6/view?usp=sharing

Anècdotes Lasal·lianes

G. Ricard Serra i Feu

Anècdota nº 53:

El Germà León, que era fill d'Aguilar d'Alfambra, poble veí de Jorcas, va ser un zelós animador de l'Acadèmia de Sant Pau (de l'Arquebisbat de Tarragona), professor de religió a La Salle Tarragona i entusiasta reclutador de vocacions lasal·lianes, especialment a pobles del seu Aragó. Però, quan li va fallar la salut i, molt diabètic com era, va quedar cec, va ser acollit a la Residència Sant Josep de Cambrils, amb molts altres Germans.

Fins a la maduresa havia estat força avançat, almenys en temes litúrgics. Per exemple: expliquen que havia predicat –per fomentar vocacions– a la parròquia del seu poble, vestint roquet, cosa que prohibia als Germans l'antiga Regla, per allunyar-los de pretensions eclesiàstiques. Però al final de la seva vida es va tornar molt conservador, fins i tot carca, fins al punt d'estar totalment en contra que els Germans deixéssim l'hàbit i vestíssim de seglar.

Per això expliquen que, quan el visitava sovint a Cambrils el Germà Eliseo Herrero, que era fill de Jorcas, volia assegurar-se que encara vestia sotana. Com que ja no hi veia gens, li deia:

**–“Acércate, hijo mío, para que te palpe como Isaías a Jacob,
para comprobar si llevas el hábito”**

Quan comprovava, palplant-lo, que ja no portava sotana, el renyava afectuosament amb aquestes paraules:

**–“¡Ay, hijo mío, ya te has relajado imitando esta costumbre moderna
de algunos religiosos: vestir de seglar!”**

Anècdota nº 54:

Era els primers anys 70. Jo formava part de la Comunitat de la Salle Congrés, però vaig passar dos estius a La Salle Premià de Mar. El primer estiu vaig preparar la tesina de llicenciatura. I el segon, vaig començar a preparar la tesi de doctorat.

Això ho combinava amb estones de relax, banyant-me a la platja. A més de les pregàries i convivència amb els Germans de Premià de Mar, recordo que el dissabte al vespre el Germà Màrius Àlvarez animava unes magnífiques misses, a les quals assistia força gent de Premià de Mar.

Els meus pares van aprofitar per visitar-me i estar amb mi uns dies. Dormien a la casa del capellà. I el Germà Director Pedro Ibáñez, obert com era, va voler que els meus pares dinessin amb els Germans de la Comunitat. Va agradar molt als meus pares, perquè era la primera vegada que podien fer-ho. En els

col·legis on jo havia estat, quan em visitaven, eren molt ben rebuts i obsequiats amb un bon dinar, però en un menjador per a visites. El primer dia, mentre dinàvem, el meu pare observant els Germans i fixant-se sobretot en la cara ferrenya del Germà Basilio Rodríguez, va dir-me:

-“Aquell deu ser un militar retirat, veritat?”

**-“Sí que ho sembla, tan ferreny, però és un Germà que ha estat missioner a 4 continents.
I per això els dies festius com avui es posa aquesta túnica africana.”**

Un altre dia vam aprofitar per viatjar amb tren a Mataró, on el meu pare havia viscut de nen, perquè el seu pare era Director de fàbrica i per això van recórrer pobles i ciutats diferents. El meu pare va localitzar l'indret on hi havia hagut l'escola o acadèmia on ell anava. I feia broma, al·ludint a la dita **“A Mataró: cap grossos”**

-“No ho notes, Ricard, que realment la majoria de gent de Mataró tenen el cap força gros?”

Un altre dia, quan els meus pares ja no hi eren, mentre sopàvem, va entrar el Germà Pablo Gurruchaga tot esverat:

-“¡Hermanos, Hermanos, se ha fundido la bombilla de la habitación del Hermano Miguel!”

El Germà Juan Martínez (Isaías), que era els sotsdirector, amb el seu típic sentit de l'humor, li va contestar:

**-“Que yo sepa, el Hermano Miguel no necesita la luz para acostarse esta noche.
No hay prisa para cambiar la bombilla.”**

Anècdota nº 55:

La Comunitat de Germans de La Salle Gràcia anava de viatge. Van entrar en un restaurant de Setcases per dinar-hi. El simpàtic i bon gastrònom Germà Climent, que ja es llepava els dits abans de començar a menjar, va adreçar-se així al maître, amb aquesta forma verbal tan gironina:

**“Soms’ una Comunitat Religiosa;
volem carn en abundància”**

Anècdota nº 56:

En el Noviciat de Pont d'Inca hi havia un pas estret que els Novicis anomenàvem “El Paso de las Termópilas”

(denominació que no agradava gens al nostre Germà Director Arcadi). Hi passàvem sovint en fila. Un dia ens hi vam trobar agenollat al mig de les files el sant Germà Rosselló (al Cel és) amb aquell valent acte d'humilitat volia aparèixer com un pobre pecador que demanava misericòrdia als companys Novicis.

Una altra vegada un dels protagonistes d'una anècdota en el “Paso de las Termópilas” va ser el Germà Benjamín Francisco (Sérvulo Rosillo). El cuiner: Germà Camilo, bromista i ple de creativitat, va tenir la brillant idea de posar un original obstacle al pas estret per on havíem de passar de matinada, encara fosc, els Novicis. Hi va posar un gran conjunt d'herbes en forma de serp.

Quan els primers de la fila van topar amb l'obstacle, desconcertats per aquella silueta d'enorme serp, es van aturar. Llavors el Germà Rosillo, que no anava lluny dels primers, amb els seus característics sentit comú i decisió, i amb la seva potent veu, va cridar: **“¡Adelante!, ¡en España no hay boas!”** I fent uns passos endavant va reiniciar la marxa de tota la fila. I va posar el peu damunt la pseudo-serp, a tall de vencedor i per acabar de dissipar el recel de la resta de Novicis.

Continuaran les anècdotes lasal-lianes en el proper número de “PAX”

RED DE LIBERTAD

G. Lluís Diumenge i Pujol

CINE

Direcció: Pablo Moreno.

Música: Óscar Martín Leanizbarrutia.

Fotografia: Rubén D. Ortega.

Intèrprets: Assumpta Serna, Pablo Rodríguez,
Pablo Viña, Luisa Gavasa, Raúl Escudero,
Javier Bódalo, Juan Lombardero, Giulia Charm.

Estrena: Barcelona, octubre 2017.

Duració: 100 minuts.

La celebració del quart centenari del carisma de sant Vicenç de Paül i Sta. Lluïsa de Marillac es troba a l'origen d'aquesta producció. Molt poc coneixiem d'una de les seves Filles: Sor **Helena Studler** (1891-1944).

Pablo Moreno, el realitzador salmantí, ha recuperat una figura admirable. La seva acurada sensibilitat envers l'univers religiós li ha permès descobrir les llavors de veritat que niuen en la seva biografia. Ben documentat amb diverses fonts: el diari que la Germana va escriure, les actes del judici en que fou condemnada pels alemanys. El jueu ateu comunista **Boris Holban** (1908-2004) a qui ella va salvar (va conservar sempre la medalla de la Miraculosa que li va regalar) va escriure un llibre nomenant-la *La*

Foto autèntica de Helene Studler

Passadora de Llibertat.

Metz, primavera de 1940. La Congregació vicenciana acull en l'hospital de St. Nicolau orfes jueus vinguts principalment de Polònia, Àustria i Alemanya. La ciutat, desesperançada, viu amb por la irrupció dels nazis. Aixequen un camp de concentració per acabar amb moltes vides.

Helena, amb gran coratge, reclama respecte davant l'oficial alemany. Gràcies a la col·laboració de les Germanes i d'altres voluntaris, es fan passar per la Creu Roja per poder entrar al camp i alleujar el sofriment dels presoners.

Feina humanitària convertida en missió, en una **Red de libertad**, molt unida a la Resistència.

Entre les persones alliberades hi havia un tinent **François Mitterand** (esdevindrà President de França) i un jove sacerdot **Marius Maziers** (futur Arquebisbe de Burdeus).

El mes de febrer de 1941 serà detinguda. Salvarà la vida gràcies a l'ajut d'un metge alemany.

Amb la salut feta malbé i quan la guerra es troba a les acaballes, novembre 1944, viu l'experiència

de Moisès a les portes de la terra promesa: *"Em queda tant per fer!"*. Plany ben emotiu que ens recorda el d'**Oskar Schindler** qui, també al final de la seva vida, es lamentava de no haver salvat més jueus.

La Filla de la Caritat va

alliberar més de 2.000 persones. En ella brilla amb esplendor el carisma congregacional: sensibilitat, capacitat de conciliació i acompanyament de tots els que pateixen. Va combatre la barbàrie amb la caritat evangèlica. Va posar en risc la seva vida i la de les seves Germanes per vèncer tot un imperi. Va ajudar a tothom.

Ens sorprèn que cap pel·lícula francesa hagi presentat la figura d'aquesta heroïna de la Segona Guerra Mundial.

Film coherent amb el seu missatge. Convida a pensar: *"què hauria fet jo en la seva circumstància? I tots nosaltres, avui, quines responsabilitats assumim en favor dels refugiats?"* Molta gent, fent coses petites, pot canviar el món.

SUDÁN DEL SUR, EL PAÍS MÁS JOVEN DEL MUNDO, SE MUERE

50.000 NIÑOS, AL BORDE DE LA MUERTE POR HAMBRE

El cólera,
la diarrea y
el sarampión,
la otra
batalla

► Unicef denuncia que
cuatro millones de
personas no tienen qué comer

La pobreza extrema del país
se suma a una guerra civil

En el mayor campo de
refugiados mueren
tres niños al día

SUMARI

<u>A la Mare de Déu de Montserrat, Patrona dels catalans</u>	2
<u>EDITORIAL</u>	3
<u>MAIG. La Verge Maria i sant Joan Baptista de La Salle, G. Jaume Pujol i Bardolet</u>	4
<u>“Sed así el alba perenne de la Iglesia”. Homilia Papa Francesc dia Mundial Vida consagrada</u>	6
<u>Una taula rodona amb els joves. Què pensen els joves de l'Església, Manu Olid</u>	8
<u>Entre els joves i amb els joves, Manu Olid</u>	11
<u>De la Carta de Taizé. Una joia que no s'esgota mai. Quatre propostes per a l'any 2018</u>	13
<u>Continuant aquesta teva i nostra llarga 'caminhada', Joan Soler, claretia</u>	16
<u>Ideari de Pere Casaldàliga en 25 frases</u>	18
<u>¡Afanya't! La Missió Lasal·liana per a la Missió Compartida.</u>	
<u>Reflexions sobre la Carta Pastoral del G. Robert Schieler, S, G. G. Jaume Pujol Bardolet</u>	19
<u>Petites reflexions suggerides per la Carta Pastoral del G. Superior General, G. Ramon Font i Serra</u>	22
<u>Prenc el guant... G. Jaume Pujol i Bardolet</u>	24
<u>Gràfica de personal de l'Institut des de 1803 a 1926, segons el Capítol General de 1928, Arxiu</u>	25
<u>Petites reflexions entorn la Circular del 22 de gener del nostre G. Visitador José Román</u>	26
<u>El Voto de Asociación reencontrado (y 4), G. Jean-Louis Schneider</u>	28
<u>Jóvenes, fe i vida consagrada, ¿cómo acompañar a los jóvenes en este sentido? J. Rodríguez Carballo</u>	31
<u>Pròleg de la Regla de 1966-67</u>	32
<u>Una icona simpàtica: La Comunitat com una orquestra</u>	33
<u>Els Germans a França a causa de la Llei Combes 1901 i 1904. Georges Rigault</u>	34
<u>El Germà Exupérien (1829-1905), Precursor i Renovador, Mestre d'energia espiritual</u>	37
<u>Sant Josep 2018 – Trobada anual a Cambrils, G. Josep Maria Pons i Riba</u>	41
<u>Ens parla el G. Salvador Fargas i Cots. Entrevista, PAX</u>	44
<u>Una Església aïllada del món no pot ser ni sol, ni llum, José Antonio Pagola</u>	50
<u>Comiat del G. Antoni Salgado González, G. Miquel Xancó i Roca</u>	51
<u>No hi ha ordre de llista!, G. Jaume Pujol i Bardolet</u>	52
<u>Paraules de comiat del G. Josep Ribera i Alsina, G. Santi Mateu i Bertran</u>	54
<u>Texto encontrado entre los papeles del H. Josep Ribera, escrito en el Perú</u>	58
<u>Pepe Cóndor, hombre de paz, Sr. Juan Atalaya, antiguo alumno en Perú</u>	59
<u>¿Tedio o creatividad?, José Cristo García Paredes, CMF</u>	61

<u>Breu presentació del salm 19, G. Ramon Grau i Estany</u>	64
<u>Ramon Grau, lasal·lià, formador, amic, Ignasi Romeu</u>	67
<u>Segon taller bíblic curs 2017-2018, L'Apocalipsi de sant Joan, G. Josep Espuny i Crespo</u>	68
<u>La solitud de les persones grans, G. Virgili García López</u>	70
<u>Dos apunts d'interès, G. Virgili García López</u>	73
<u>Un interesante libro de Antonieta Potente, Miguel Ángel Mesa, aportación del G. Santi Herèdia</u>	74
<u>No et rendeixis!, G. Ramon Font i Serra</u>	75
<u>La inversión de China en Àfrica, G. Téfió Raoul Traoré</u>	77
<u>Sobre el Herbario del Museo La Salle Bonanova, H. Pablo Álvarez García</u>	81
<u>Cuidem el nostre patrimoni, Sr. Pere Jordi Mas i Gomera</u>	83
<u>Líder, H. Santiago Temprado Ordáz</u>	85
<u>A propòsit de liderar, G. Ramon Font i Serra</u>	87
<u>Desde Tami, H. Vicente Bartolomé Lera, Director de Tami</u>	88
<u>El Pare Pelegrí (2018). En la festa de sant Sebastià, G. Santiago Peribáñez i Perea</u>	90
<u>Punts de reflexió, Divers</u>	91
<u>Cronologia de les Circulars del temps del G. Imier de Jesús, Superior General 1913-1923</u>	95
<u>Cronologia de les Circulars del temps del G. Allais- Charles, Superiot General 1923-1928</u>	97
<u>Sobre la renovación de la vida religiosa y la calidad de vida, Felicísimo Martínez, O. P.</u>	99
<u>Notas sobre mis lecturas, H. José Antonio Panero Andrés</u>	100
<u>Eliminar el comerç d'armes, pregària del Papa Francesc</u>	102
<u>Lectures útils, G. Jaume Pujol i Bardolet</u>	103
<u>Altres lectures possibles... Links d'interès...</u>	107
<u>Anècdotes lasal·lianes, G. Ricard Serra i Feu</u>	109
<u>Cine. Red de libertad, G. Lluís Diumenge i Pujol</u>	111
<u>Una ullada al nostre món més necessitat</u>	113

